

ખાદી પત્રિકા

[પાસિક]

પ્રસ્તક ૩]

તંત્રી: વિલ્લદાસ વસનજી જેરાળજી

[અંક ૫

પ્રદર્શકશ્રી: નવજીવન પ્રદર્શકશ્રી,
અમદાવાદ; મુદ્રક અને પ્રકાશક:
શિવનભાઈ મનભાઈ શાહ

અમદાવાદ—સંવત ૧૯૮૫ના પોપ સુદ ૨

શુક્રવાર, તા. ૧લી, જાન્યુઆરી ૧૯૩૦

પાસિક લેખાનંતર દેશમાં શા ૦-૮-૦૦
દેશમાં શા ૧-૦-૦

સ્વરાજ્યનો ધ્રુવતારક

હિંદની સ્વતંત્રતા માટે સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ હોવી જ નોઈએ, અને સ્વરાજ્ય સારું તત્કાલથી પ્રાપ્તિ એવી પ્રાપ્તિ અર્થે પોતાની સાધકાત પુરવાર કરવી નોઈએ. સાધકાત પુરવાર કરવા માટે કાર્યક્રમ ચાલુ કરવું જરૂરી હોય છે કે જે બધા કરી શકે અને તે સાધન આપા જનસમાજને એકસાથે સાથે પચ પડી શકે. આખું શુ હોય તે શોધી કાઢનાર અસ્થિત પ્રજાને તેના કહેવાય. હિંદી પ્રજાના સહમાટે તેને એવો નેતા પ્રાપ્ત થયો છે. આ મહાન નેતાએ એવી એક જ વસ્તુ બતાવી છે અને તેને સિદ્ધ કરી બતાવવા દેશને કાર્યક્રમ ચાલુ કરી છે.

સાધનશીલ રીતે હિંદી પ્રજાએ આ સિદ્ધિકામક માત્રા સમજી લીધી, આજ રાખી પચ અમલમાં મૂકતા દીસ કરી આ દીપ નેટલી સત્યાગ્રહ તેટલો સાધકાત પુરવાર કરી બતાવવામાં વિલગ થાય. સાધકાતપ્રાપ્તિ વિના સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ અસંભવિત છે. સ્વતંત્રતાને મદદે શુભાખી જીતેલાં જનન તેટલું વધુ બારે શુભાખીને ફાવી રેવા અને આઝાદી અર્થે લડી રેવા સમસ્ત પ્રજા દીસ કરે તે સિદ્ધિપાત્રકને ન પરવડે. ટલે લડી રેનારુ એવું લશ્કર તે તૈયાર કરે.

આ નાયક તે ગાંધીજી અને સિદ્ધિકામક માત્રા તે રેડિયો અને ખાદી લડી રેનારુ લશ્કર તે અખિલ ભારત ચરખા-સપને નામે ઓળખાય.

આ રીતની ભરતીમાં આને દબારો લકૃષ્યાએ નોકાઈ ગયા છે, પચ લકાર્ક એટલી તો મહાભારત અને જનસંસ્કર છે કે જેમાં લાગે શોધાએ. પચ નસ નહિ થાય આ માટે ભરતીનું કામ નિરતર ભરી રાખવું નોઈએ. એમ નાયકને ઈસી ગયું આ ભરતી સારું તેમજ પોતાનું કામ નિરતર પ્રવાહિત અને જાગૃતિમય રાખીને એવો તો પ્રયાસ આદરો કે આખી પ્રજાનું લક્ષ્ય એ તમજ નિરતર ચોટીનું રહે અને દિનપ્રતિદિન ભરતીમાં વધારો તે વધારો જ થોને રહે.

આ લશ્કરમાં નોકાયા સિવાય આશી નથી એમ પ્રજાને મોટા ભાગ માનતી થયો છે એટલું જ નહિ પણ તેની મહત્તા પણ સમજતો થયો છે. છતાં જનુ જનસમાજ એકત્ર થતા ને વિલગ થાય તે વિલગ આપા પચ માણુ રહો છે. આ ગતિ નેમભરી થાય તે માટે તેમ જ પ્રજા ને ખીનું નિમારણ રેડાઈ ગઈ છે તે નિમારણરજીમાંથી સુક્ત કરી તેને એક ધીરધારી બતાવવા ને ને આપરપક લાગ્યું તે અમલમાં આવવા લાગ્યું છે.

૧. આખી પ્રજાને એક ખેચ માટે જાગૃત કરવા આ પૈકી 'નવજીવન' અને 'યમ શિલ્પ' દ્વારા તથા તે પ્રકારના ખીન

સાહિત્યોથી પ્રચારકાર્ય ચરુ થયું. પ્રજાએ પચ અધિક પ્રયાશમાં તે ઝીડ્યું, પચાનું.

૨. આખી પ્રજાને અવરિયત કાર્યભાર બતાવવા અખિલ ભારત ચરખાસપની યોજના કરી.

૩. આ વિમારોને પ્રજાચીરમાં રેડવા, મામેગામ ને ધેરેરે તેના નાક સંભળાવવા, અમલ આદરું.

૪. કાર્યસિદ્ધિ માટે ધનસંચય, અને ધનસંચય માટે ઉપચારનું થયું.

૫. આખી પ્રજાસમુદાય એકામ અને એક ધીરધારી થાય તો તેનું શુ પરિણામ આવે તે બતાવવા અપરિભાર પચ તક મળી ત્યારેત્યારે નાના વ્યયવા મોટા પ્રયાશમાં સામુદાયિક અખતર થવા નેમકે બારેડાલી.

ખાદી અને રેડિયોના આ એક જ ઉપાય આઝાદી માટે બસ થાય એમ સાસાર સમજાવું હોવા છતાં, અને પ્રજાને શિક્ષિતવર્ગ કે ને શુદ્ધિકાળી છે, સહાય છે અને સમજે છે કે આ બતાવેલા એક જ માર્ગનું અવલમન કરવાથી સ્વરાજ્ય-સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થશે, છતાં તેના પાલનમાં જનુ શિથિલતા પ્રવૃત્તિ થાય છે તેને અમલમાં મૂકતા શા માટે તેમજ અચરમય છે તે સમજવું કલિન છે.

રેડિયા અને ખાદીના આ એક જ કાર્યને સમસ્ત હિંદ સ્વરાજ્યનો વતરક સમજી પોતાનું કરી શે તે ને પડીએ સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ અથવા સ્વતંત્રતાની કાખી થોડી સમજવી.

વિલ્લદાસ વસનજી જેરાળજી

કારમીર શાખાને સુવર્ણપદક

કારમીરશાખા તરફથી સરખેલ શીનમરના પ્રદર્શનમાં મરમ કાપકના વજુદ તથા જાત માટે ને જુદાજુદા પારિતે વિગ્રા અપાયા તેમાં અખિલ ભારત ચરખાસપની કારમીરશાખાને 'ટવીક' નામના ગરમ કાપક માટે સુવર્ણપદક અપવામાં આવ્યો છે. આ શાખા કારમીરમાં માત્ર ને વર્ષ થયા કાપ કરી ગઈ છે, તેની આટલી ટૂંકી કારકિર્દીમાં તેણે કારમીરના ગરમ કાપકના વજુદના ક્ષેત્રમાં પ્રગતિ કરી આ પદક પ્રાપ્ત થયો છે. આ વસ્તુ આ સાખાના કાર્યકર્તાઓની કાર્યસક્તિનો પુરાવો આપે છે. સમસ્ત હિંદુસ્તાનમાં આવા અજુબેચાલે કટલાય ક્ષેત્રે દશે કે ભ્યા, ને પદકસર કામ લગાડવામાં આવે તો ખાદીપ્રતિનિ અજન વેમ મને સુવર્ણપદક માટે કારમીરશાખાને અને પ્રદર્શન માટે કારમીર ગમ્યને અભાગ અભિનંદન.

વિ. વ. જે.

નોંધ

ખાદી સ્વચ્છપત્રક

આ માસની તા ૧લી રિંગરે ખાદી પત્રિકાની પૂર્તિ કરી છે. જે સ્વચ્છપત્રક શ્રી વિઠ્ઠલરામ જેરાભણીએ કાઢેલું છે એ મેળવી લેના દરેક ખાદીપ્રેમીને મારી બહામણ છે. આ પત્રક અસલ પત્રિકાની નવી આવૃત્તિ છે. અસલની સાથે સરખાવતા જોય આ નવીમા સારી પોરે પ્રગતિ જોવામા આવે છે તેમ જ ખાદીનું સમગ્ર આ નવી આવૃત્તિમા નવા સુન્દર ચિત્રો અપાયેલા છે એમા આપણે શાકભાજીનો થેરો, બમલથેરો, બાંગોરી થેરો, બર્મા થેથી વગેરેના વજુનો વાચ્યોએ છીએ. ખાદીની ટોપી ધોવાની ખોદી રીત અને સામી રીતના ભંગો નોવાલાયક છે. સામી રીતથી તેની આવરદા વધારી શકાય છે, અને તે કંઈએક સુધા રહે છે. ખાદીટોપી પહેરનાર જો તેને સાફ ન રાખે અને મેલા થવા કે તો પોતાની અને ખાદીની પ્રતિષ્ઠા ખૂણે છે. ખાદીની ટોપી ધોતી એ સાવ સહેલી વસ્તુ છે એમ ચિત્ર જોયા પછી વરત સમજાઈ જાય છે. ખાદીની ટોપીનો વિચાર કરતા એટલું પણ ઉગેરું કે શ્રી જયજીએ ખાદીના નોંધતી લખાઈના ટુકડામાથી હજારોમા આવે ત્યારે વગરસિયે ટોપી બનાવી લેવાની રીત શોધી કાઢી છે એ અને સૌથી ઉત્તમ રીત લાગે છે તેનું વર્ણન પણ હવે પછીના સ્વચ્છપત્રકમા આપવાની મારી બહામણ છે એથી વળી ધોવાની સગવડ વધે છે, અને સિંદાઈનું ખર્ચ બચે છે. પણ આ પત્રકમા સૌથી વધારે આકર્ષક તેમા આપેલી બાવધરીની સૂચના છે એ હું નીચે ઉલ્લેખ કરું.

અમે ખાદી આપીએ છીએ કે આ સ્વચ્છપત્રકમા બતાવેલ દરેક વસ્તુ ચોક્કસ રીતે વર્ણવાયેલી છે, અને ચિત્રમા પણ બરાબર દર્શાવાયેલી છે. અને બાવધરી ઉપરે છીએ કે અમારી કનેશી ખાદીને પ્રયેક વસ્તુ તમને સપૂર્ણ સંતોષકારક નીવડશે, અને તમારી ખચેલી કિંમતને તમને પૂરો ભરિયા આપશે.

ખાદી હાથે કસિલ અને હાથે વણેલ હોય છે પણ થલુ નબળા વાશી આપનાર આદર્શ ભણેલી ખાદીનાપદમા પડેલી ચિત્રકાપડ જેવી આદર્શ બાથે છે તેથી કેટલીક જગતે તેમને સહેજ નિરાશ પણ થયું પડે છે પણ જો આમારી કનેશી ખાદીને આદર્શકારક મરિ તમને કે જે વાળથી કારણકર અસંતોષ થયા હોય તો અમારે ખચે તમારે તે પાછી ચોક્કસી એમ અને ચિત્રવળી કરીએ છીએ અને તે રાજકુશીથી પણ સંતોષાઈશું અને તેમા બહુમા ભર્યું એટલે ખાદી કાપડ આપીશું, અથવા તો તમને લાગેલ અન્યકાંદિત મૂલ કિંમત પાછી કરીશું.

આમા આપેલી બાવધરી સળી જાહેર ખજાણામાં આવતી બાવધરી જેવી બોગી વસ્તુ નથી એ પ્રમાણે ખરીદનારે પાછા પૈસા નેળવેલા છે એનું હું બતાવું છું આ કસવાય ખીજ પણ આ સ્વચ્છપત્રકમા બાવધરીમા ખજાણા જોવામા આવશે, જેમકે કાશીથી જૂના કાપડને નવા જેવું કરવાની રીતેનું વર્ણન, ભીની કાપડ ધોવાની રીત, ભીની કાપડ સાવચલાની રીત, અને એવી જ ખીજ ખજાણે અને સૂચનાઓ આ પત્રકમાથી મળી શકે છે. (નવલખન' તા ૧૫-૧૨-૨૩) **ગ્રાંડ કંડ ગાંધી કાપડ'કરનું ખાદીધેનું રાજકુશું**

શ્રી 'જ' તા ૨૧મી નવેમ્બર ૧૯૨૯ના 'વન ઉડિસા'ના પોતાના સમુદાય પ્રાવતા પત્રમા જે અત્યંત પ્રસંગો વર્ણવે છે, જે ખાદીમાગને લગતા હોઈ અને આ રથેજ અમારા વચ્ચે સમક્ષ નવું કસિએ છીએ.

જરૂરની જામાની હોળી

પરંતુ આ રથેજ કેટલી એવી જાગતો પળ હતી કે જે નોંધેલે નાથીએ અત્યંત આનંદ થયો. કાશીક કસા રાજકુશની અભિલાષ પડેલા કાદી નાખેલા કે રાજસાહેબ પોને તેમ જ રાજકુશનીઓએ સી ખાદીને વર્ણ છે અને એમના મહેલમા

વિદેશી વસ્ત્રોને એકે લાવણે સરખો પણ ન રાખવાના હેતુથી રાજસાહેબે જાહેરસભાને અને વિદેશી વસ્ત્રોની હોળીને પણ એકે કાર્યક્રમ યોજાવેો હતો. રાજકુશમા એકે નવા વહુરાણી પણ આવેલા તેમની પેગંજોમા આભાવિક રીતે વિદેશી વસ્ત્રો દીકરી જાયામા હવા તેમણે પણ ચોળાવવા યત્નકરમા પોતાના વિદેશી વસ્ત્રો હોમવા આપ્યા. પરંતુ આ વિદેશી વસ્ત્રોની હોળીમા સૌથી મોટા શબ્દો તે સમસમુદાયના રાજા નાલસાહેબ તરફથી મળ્યા હતા. આ બધા વસ્ત્રોનો મોટો દગલો સંભાળા એકે ખૂબમા આસપાસ વાડ કરી સુગંધિત ઝોદવવામા આવ્યો હતો. એ જરૂરની વસ્ત્રોના દગલે અશિસ રસાગ દેવા પહેલા ગાંધીજીએ લગમગ દરેક દરેક વસ્ત્રને બારીકથી જોયું અને તપાસ્યું. કીકથી બરચક જરેલા મોટા ભારે ડગલાઓ, પેરિસની ઉછાખાઈથી ફેશનની સાઈમ અને કુમાસદાર કીમતી કોરા તેમ જ કીમતી રથામી સાડીઓ વગેરે ઉપર એમની 'નજર પડી ત્યારે પ્રેક્ષકગણે ગાંધીજીની સુખમુદા ઉપર રચાભાવિક હાસ્ય છવાઈલું જોયું. આ સમયે વસ્ત્રોના ડગની વાડની આસપાસ માથેસોની ઠંડ બની ગઈ હતી, અને ગાંધીજીએ મચાલ વડે જેવી હોળી પ્રગટાવી કે વરત જ ટાલે જોલેલા જનસમૂહને તેમને હળનીાથી વધાવી લીધા.

રૂપામદી મચાલ

એ પ્રસંગે ગાંધીજીને આપવામા આવેલી મચાલને હાથે રૂપામદીને હતો. એ જ મચાલની પાછળથી હંદાશ કરવામા આવી અને રામસપૂના રાજા હાલસાહેબે તે રૂ ૫૦૦એ ખરીદી.

આ વખતે ગાંધીજીએ કાઢેલા પ્રસંગોચિત ઉદગારો ખાસ મનનીય છે અને તેથી તે વ્યક્તોપમા જળ એમ નથી એમણે કહ્યું. "તમે જોયું કે જમીનદારોના કીમતી પરંતુ વિદેશી કપડાઓ તેમ જ વિદેશી સત્તરના બીર્લ કપડાઓને મે હમણા જ અશિસ રસાગ કોઈ હું તો એને એક પ્રકારની ધાર્મિક ક્રિયા મળ્યું છું. આ હવન અને આ વસ્તુ રહેસ્ય તમને હમણા સમજાવું અશક છે પણ અને તો ખાતો છે કે આ રૂપામદી મચાલને એ એને ખરીદનાર સાચી રાખશે તો બાલિ પ્રમકીય ગભરાવ તરફથી રથપાવાના કાસિ પ્રદેશના (મુચિસી)મા એ જરૂર પોતાનું રથાન પ્રાપ્ત કરશે, અને કેટલાક વખતની યુમેશને અને કેવોરો અખતારોએ લેલા તેનો ભાવિ પ્રાપ્ત એ એક મનોહર પુરાવો આપશે. ખાદી મારાતે વિદેશી વસ્ત્રોના બદલનાર, દેસલા જૂને મરતા લાખોને રાજી અને રાડી આપને હોવાથી, પ્રમકીય કાર્યક્રમનું સૌથી વધુ અપલવનું અર્થ નહિ તો અમલના અંગેશનું એક તો જરૂર છે. આને આ બાળીદારો અને રાજાઓએ આ વિદેશી અજગાળને દીક્ષાસળી આપીને એક તો એ દર્શાવી આપ્યું છે કે દને તેમને તમારા જેવા સામાન્ય જનસમૂહ સાથે એક પ્રકારના છત્રવ પાટથી બંધાઈ ચૂક્યા છે અને બીજી એ પણ ફક્ત કાચ છે કે તેમણે જાળથી નૈતિક અપમતા અને નામઠાઈધિક અપજવતા વસ્ત્રો અને ધરેજૂના એ દને દબેજને મારે તત્તલ જલિ આપી છે તમે કદાચ મનોમને સાડુ છત્રવ જાગ્યાં દસી, પરંતુ તેમણે તો આજથી સાહાઈનો રથેજાએ બંગીદાર કંઈ છે."

ખાદીલ'દારનું વેચાણ

શ્રી ખાદીલ'દાર (સાહ્ય દેખાઈ) સુખર્ષ, ખાદીકુશાલ		સુખર્ષ, ખાદીકુશાલ	
ઘડના ઝા ખાલિક વેચ જે		(જિયાત)નાં વેચાણ	
મક	સને ૧૯૨૯	સને ૧૯૨૮	સને ૧૯૨૯
કોલકાત	રૂ ૨૩,૫૧૫	રૂ ૧૫,૫૨૬	રૂ ૩,૨૩૧
સાંપરગર	રૂ ૨૦,૭૫૭	રૂ ૧૧,૦૩૫	રૂ ૫,૧૪૦
મોરિંગર	રૂ ૩૩,૫૨૦	રૂ ૩૧,૫૮૦	રૂ ૨,૨૫૩
નવેમ્બર	રૂ ૩૩,૦૦૨	રૂ ૨૫,૮૫૧	રૂ ૩,૫૬૬

‘ખાદી પત્રિકા’નું

લવાજમ

‘ખાદી પત્રિકા’ના લવાજમનું આ માસમા બીજું વર્ષ પૂરું થયે છે. જુલૈયાદીથી લવાજમનું નવું વર્ષ શરૂ થયે છે.

‘ખાદી પત્રિકા’નું વાર્ષિક લવાજમ

આઠે આના છે.

આ લવાજમ પોસ્ટની ટિકિટોથી મોકલી આપવા આપને વિનવણી છે. અથવા અને શુભરાતી ‘પત્રિકા’ની કુલે ૬,૦૦૦ નકલો ઘરાકોમા મોકલાય છે.

તેમા ગયે વર્ષે ૧૦૦૪ ઘરાકો તરફથી જ લવાજમ મળ્યું છે.

અથા આઠકો ને વાર્ષિક આઠ આના જેવી નાની રકમ મોકલી આપે તો ‘પત્રિકા’ના પ્રચારકારને સારી મદદ મળે.

‘પત્રિકા’નું લવાજમ અથવા સંગઠનચોજનાનું લવાજમ વી. પી. થી વસૂલ કરવાનું ખર્ચ હોવાથી તેમ કરવામા નથી આવતું.

આસ ક્યાન આયો

‘ખાદી પત્રિકા’ સંબંધમા કોઈપણ માહકને કઈ ફરિયાદ હોય, અથવા પોતાના સરનામામા ફેરફાર કરાવવા હોય તો એ વિષેના પત્રવ્યવહારમા તેમણે દર્શાવેલા પોતાના રેખર ઉપરના સરનામાનો નબર ઠાકવો એમને નામ બેવડાઈ જવાથી એક કરતા વધુ નકલ મળતી હોય તેમણે વધારાની નકલ ખર્ચ કરવી.

—ખાદીસંગઠન—

ખાદી ભંડારની સંગઠનચોજનાનું આ વર્ષ અત્યંત આશીની આખરે પૂરું થાય છે. જુલૈયાદીથી સંગઠન ચોજનાનું નવું વર્ષ શરૂ થયે.

સંગઠનચોજનાના સભ્યનું વાર્ષિક લવાજમ એક રૂપિયો છે.

આ ચોજનાનો આઠકોને લાભ

તેમને ખાદીની ખરીદી ઉપર દરેક રૂપિયે રૂ. ૦૦ ૩૦ વળતર આપવામા આવે છે, ઉપરાત દર મહિને ‘ખાદી પત્રિકા’ પણ મફત મોકલાય છે.

આ ઉપરાત ખાદી સૂચીપત્ર (કેટેલોગ) ત્યાદે પ્રકટ થાય ત્યારે તે પણ મોકલવામા આવે છે.

દર વર્ષે સંગઠનચોજનાના સભ્યોની સંખ્યા

વર્ષ	સંખ્યા	વર્ષ	સંખ્યા
૧૯૨૪-૨૫	૬૧૩	૧૯૨૭-૨૮	૫૬૨
૧૯૨૫-૨૬	૫૪૦	૧૯૨૮-૨૯	૭૦૪
૧૯૨૬-૨૭	૫૦૭	૧૯૨૯-૩૦	૮૨૫

સંગઠનચોજનાના આઠક થવા આવે એક રૂપિયો મળીઓદથી મોકલી આપવો

ક્રમાંક

ખાદી વાપરનારાઓનું સંગઠન

તા

ખાદી ભંડારના અધ્યક્ષશ્રીને,

ખાદી ભંડારના સંગઠન ‘ખાદી પત્રિકા’ના આઠક તરીકે મારું નામ નોંધવો વાર્ષિક લવાજમને રૂ. ૧ આ સાથે મોકલેલ છે.

પૂરું નામ

હેતુ

તા ૫૦ આઠક તરીકે અને ૧૯૩૦ ના જુલૈયાદીની તા ૩ લીધી નોંધવાનું સરૂં થઈ ૧૯૩૧ ના જાન્યુઆરીની ૩૧મી સુધી એક વર્ષ અનુવામા આવશે, અને તે ૬ પ્રમાણે દરેક વર્ષે અનુશે.

હિંદની સ્વતંત્રતા માટે મૂળનાર સ્વતંત્ર હિંદી સૈનિકો હોય

હિંદી સૈનિકનો પોશાક

હિંદની માતાઓએ

રેશિયે કાંતેલ સૂતરનો હોય

રેશિયે કાંતેલ સૂતરના પોશાક માટે ઉપયોગી કાપડ

લોંગ કલોથ જેલું ખાદી કાપડ

પહેરણ, ખગીસ આદે ઉપયોગી ધોરણે કુમાસદાર

૧૦ વાર લાંબાસામા

જાત નંબર	પનો ઇંચ	તાકોનો ભાવ	વારનો ભાવ
૩૫	૩૫	શ ૫-૧-૧	શ ૦-૮-૩
૩૬	૩૬	, ૫-૧૦-૧	, ૦-૮-૩
૪૪	૪૪	, ૬-૮-૦	, ૦-૧૦-૬
૪૮	૪૮	, ૭-૩-૬	, ૦-૧૧-૮
૫૨	૫૨	, ૮-૦-૦	, ૦-૧૩-૦

કોમ્પની ખાસ ધોરણે જાત—લુંખાઈ વાર ૧૦

જાત નંબર	૩૬	૪૫	૫૦	૪૪
પનો ઇંચ	૩૩	૪૦	૪૫	૪૮
પરો તાકોની કિ. શ ૫-૧-૦	૬-૧૩-૬	૭-૬-૬	૮-૬-૦	
જુદા વારનો ભાવ શ ૦-૮-૬	૦-૧૧-૦	૦-૧૨-૩	૦-૧૩-૬	

ખાસ ધોરણે

૨૦ વારનો તાકો, પનો ઇંચ ૨૭, જાત નંબર ૧

ખાખા તાકોની કિ. શ. ૬-૧૫-૦ વારનો ભાવ શ. ૦-૮-૦

ખાદી પ્રાંચ આલે વાર

જાત નં. ૭૦	એક રૂપિયામાં	સરેલી ને મુંદર
તાકો વાર ૧૬	એક પહેરણની	કાઠિ ને
પનો ઇંચ ૨૭	ખાદી	મળજાત

બેસકેટ—ગરમ બનુસ—વાર સામા થી ૩ x ૫ થી ૫૪—કિમત શ. ૬૫ થી ૧૫ એકના—કંઠીમાં ઉપયોગી

ડગલા, પાટલૂન માટેનું ખાદી કાપડ

સહે અને રંગીન વિવિધ જાતો

સહેક ધોરણે-જનવજાદ-ખાદી કાપડ નંબર ૫

પનો ઇંચ ૩૩, તાકોના વાર ૧૪

તાકોનો ભાવ શ ૧૧-૧૫-૦ વારની કિ. શ. ૦-૧૩-૬

ખાદી ચીતારી—એફ. ધોરણ—કે વજાદ

પનો ૩૫ ઇંચ — તાકોના વાર ૧૪ — કુલાય ધોરણ

જાત નં. ૪/૩૫, તાકોની કિમત શ. ૧૦-૨-૬

વારનો ભાવ શ. ૦-૧૧-૬

પનો ૩૩ ઇંચ — તાકોના વાર ૧૪ — ખાસ ધોરણ

જાત નં. ૪, તાકોની કિમત શ. ૧૦-૧૩-૬

વારનો ભાવ શ. ૦-૧૨-૬

પનો ઇંચ ૨૭ — તાકોના વાર ૧૦ — હાથ ધોરણ

જાત નં. ૫૫, તાકોની કિમત શ ૫-૪-૦

વારનો ભાવ શ ૦-૮-૬

કે વજાદની ખાસ જાત—ખાદીવાળું કાપડ

જાત નંબર	પનો ઇંચ	તાકોની કિમત	વારનો ભાવ
૮	૩૩	શ ૧૪-૧૨-૦	શ. ૧-૧-૦
૯	૨૭	, ૧૧-૧૦-૬	, ૦-૧૪-૬

કાશ્મીરી તરશહ જેવા અનેક પાકા રંગનું એક ખાદીકાપડ

પનો ઇંચ ૩૬, તાકોના વાર ૧૪ થી ૧૬

વારનો ભાવ શ ૧-૦-૦ થી શ. ૧-૪-૦

પનો ઇંચ ૨૭ તાકોના વાર ૧૪ થી ૧૬

વારનો ભાવ શ ૦-૧૧-૦ થી શ. ૦-૧૪-૦

સૂચીપત્ર : ખાદીની જાતખાતનું તૈયાર સૂચીપત્ર મગારો ટપાલ ખર્ચ શ ૦-૧-૦ પોસ્ટની રિકિડે મોકલી મંગાવો

સૂચના—૧. બહાર મામના બોર્ડર વી. પી થી મોકલાશે.

૨ બહારગામથી આવે મગાવનારે ૧૫ રૂા બેટરી કિમત બોર્ડર સાથે આવવરખ મોકલવી જોઈએ.

૩. ભાવતાલના પત્રક તથા નમૂના માટે શ ૦-૧-૦ ની રિકિડે મોકલવી.

સપ્તજો પત્રવ્યવહાર ખાદી બહાર, નં. ૩૮૬ કાલકેતી રોડ, મુંબઈ નં. ૨, સરનામે કરવો.

નરમ કાપડનું કૅપ્શન—અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, સીનગર (કાશ્મીર)

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી બહાર—૩૮૬, કાલકેતી રોડ—મુંબઈ નં. ૨

તારનું સરનામું :

KHADISHOP

Bombay

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પ્રસ્તુત ૩]

તાંત્રી: વિદ્યુતદાસ વસનંદ જ્યોત્સના

[અંક ૯

અમદાવાદ: નવમ્બર ૧૯૬૮ના સુદશુક્રવાર,
૧૫મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૮ અને પ્રકાશક:
વિદ્યુતદાસ વસનંદ જ્યોત્સના

અમદાવાદ—સંવત ૧૯૬૮ના વૈશાખ સુદ ૩
સુરવાર, તા. ૧લી એ ૧૯૩૦

પ્રથમ ભાગ: ૧૯૩૦-૩૧-૩૨-૩૩
૨૦મી એ ૧૯૩૦

સૂતરને બદલે ખાદી

[સુખર્ષીના અંકારમાં વિવેચિત્વે ખાદીના જોવા એ સારતો ચાલે અને ખાદીકૃતિઓનીમધી પણ પૂરતા પ્રમાણમાં ખાદી મેળવવાની આશા ખૂટતી નથી. આ કારણે સુખર્ષીને ખાદી પૂરી પાડ્યા માટે મુ કરવું નોંધ્યું એ સંબંધી મસલત કરવા ગોળીબંધી રૂબરૂ મુલાકાત લીધી.

આખો એ વસ્તુચિત્તિ સમજાવ્યું તેને તેને એ તોડ એમણે સૂચવ્યો તે પછીથી બધી બાબતો. આ પછી જેમનો તેમ બિંબ વગેરે.

સૂત્રી ૫ વિદ્યુતદાસ જ્યોત્સના,

ખાદીની વળવળમાં અને તેથી તમારા કામમાં વળવળવળતું છે. આ વળાંક એ છે. આ મારું છે કે તેને ફેરફાર ખાદીને સારુ એવો ફેરફાર કરવો જોઈએ. એ કે તેને વળતું એ ફેરફાર કરવો જોઈએ. કમળ નહોતી કરી લેતી. હવે સમજીને બહુ મોંઘા કહે છે કે તે ફેરફાર છેવટે તો એ છે. એ પછી લાગ્યા અને પરિણામે તો ચોખ્ખા અને આપણે જોઈ ગયા. હવે એ ફેરફાર કે સંબંધ મારું છે. ખાદી ફેરફાર કરતા બહુ વધારે મારું લાગે છે. પછી આ મારું છે કે એ જોઈએ. મારું ઉપરથી વિચારતા ખાદીમાંથી લાગે તેટલો જ તે ખાદીને અર્થે જ ઉપરથી અને અવરગત છે. વિદેશી વસ્ત્રના અધિકારના ચાલતે મારું જોઈને આ ફેરફારની અવરગતતા ઘટત સમજાવ્યો. આમને ખાદીની માત્ર પ્રમાણે આપણી માટે ખાદીના બહોળ નથી. માત્ર એ જ વળતી જાય છે અને આપણે તેટલી ખાદી ઉત્પન્ન કરી શકતા નથી. એટલે જો ઉત્પન્ન કરવાની શક્તિ ઓછી રીતે વધા ન કરીએ તો ખાદી ખૂટે ને ખાદી ખૂટે તો અધિકાર વધારે જાય એ વાત આપણે અકસ્માતના દિસાથી પણ સિદ્ધ કરી શકીએ. તેથી મારી નવી સંચના આ છે:

જેમની ઉત્પાદન શક્તિ તેટલી ઉત્પાદન એટલે આજકાલમાં જ તમારે સુખર્ષીની પ્રશ્નને અમર આપી દેવી નોંધ્યું કે જેને ખાદી નોંધ્યું એ તે પૈસા આપીને નહિ મેળવી શકે, પણ હાથે કંઠાવેલું સૂતર આપીને જ કાઢી શકશે. આમ કરવાથી જ સૌથી સમજાવ્યું છે કે ખાદી એ વિદેશી વસ્ત્રના વેપાર જેવો સોદો નથી. પણ એ તો પ્રશ્નની શક્તિ ને તેની આવનાનું માપ છે. ખાદીનું સાચું તે એવું છે કે જ્યાં લગી ર મળી શકે ત્યાં લગી ખાદીની વાજ પડી ન શકે, પણ તેને સારુ સૌકારમાં મોંઘવાની આવના પૈસા કરી નોંધ્યું. ને આ અંતિમે સમજે

અને સ્વાસ્થ્ય સ્થાપવાને સમજે કાંતવાની આવના બચાક ન શકે તો ખાદીમાં કંઈ અર્થ ન નથી, એટલું જ નહિ પણ આપણે એક કોઈક રવલ ખાદી થોડા જગતમાં પૈસા ના નથી કાઢીએ. તેથી આપણે ધર્મ સરળ છે. સૌકારમાં ખાદીની આવના બચાક દોષ તો તેમણે કાઢવું જ નોંધ્યું. મારી સંચનામાં ઉપરથી નોંધે તે કમતા લાગતે તે છે નહિ. ફેરફાર ખાદી થોડા આવનાની પાસેથી માગણી તેણે પોતે કાંતેલા સૂતરની નથી, પણ કાંતીને પણ હાથથી કંઠાવેલા સૂતરની છે એટલે સુખર્ષીનિવાસી ગમે તેવી રીતે હાથે કાંતેલું સૂતર પૈસા કરી શકે છે. પોતે કાંતીને કંઈક બીજા પાસે કાંતીને, જરીક પડોથી પાસે કાંતીને અથવા કિંદુરતામાં મને તે માગણી પાસે કાંતીને સૂતર પૈસા કરી શકે છે. આન તેણે ચોરીથી પણ તરીકે તો ઉઠાવેલી જ નોંધ્યું. અને એટલી પણ તરીકે ન ઉઠાવે તે ખાદી વિના રહી જાય એમ જ તેનું, ખાદીનું અને ગણતું જાય છે. સૂતર કેવી જાતનું હોવું નોંધ્યું અને કંઈક વસ્તુમાં શોધેથી હવે આપી સ્થાય એ છે વગેરે વાતો તો તમે પોતે જ વિચારી શોધો. મારી ઉમેર છે કે સુખર્ષીનિવાસી જેમના અત્યારે લાગણી ખૂબ જાગ આપી રવા છે તેમજ આટલી સરળ વાત સમજાવ્યું જશે અને પોતાને નોંધ્યું ખાદી મેળવવાનું જાણતા થોડો પ્રયાસ કરવાનો બોલે તેમની ઉપર આવી પડે છે તે ભોમરી દુરશે.

અમદાવાદ ૨૩-૪-૩૦

આપણા મારાઈવાંદ

ખાદીના અવરગત

ખાદીની માગણી વડુ પાતી નીકળી છે હવે ખાદીના આવ કંઈક નોંધેલા પટ્ટાની સંચના છે.

એવિલની પત્રિકામાં સંસ્કૃતવાની ખાદીના આવ પટ્ટાની અવરગત છે. હમણાં કિંદુરતાની કંઈક નોંધેલા આવ પણ પટ્ટા છે.

વિંબ વગેરે

બહિષ્કાર અને ખાદી

ખાદી વિના બહિષ્કાર કદી સિદ્ધ ન થઈ શકે એમ જેઓ માને છે તે જાણે છે કે બહિષ્કાર કપડાને બદલે ખાદી મેળવવા પડે તેટલો બહિષ્કાર કેળવી જણાય ને પાછળથી પસ્તાવું ન પડે. એટલે બહિષ્કારને બદલે આપણી પાસે મોટામાં મોટો પ્રયત્ન આપીને ખાદી ઉત્પાદનને જ છે. એ ન હોય તો વિદેશી વસ્ત્ર આગેથી નહિ તો પાછલે બારણેથી હિંદુસ્તાનમાં આવ્યા જ કરે. આવી સ્થિતિમાં ખાદીબંધારણે શું કરવું એ વિચારવાનું છે.

મુંબઈવાસી પ્રત્યે

અને આખરે મુંબઈમાં બહાર શું કરવું? મુંબઈનો બંધાર આખા હિંદુસ્તાનમાં મોટામાં મોટો છે. તેની પાસે એમરથી ખાદી આવે છે, પણ બધી જગ્યાએ ખાદીની ખપત વધવાથી મહામુશ્કેલીને ખાદી ધોરીકે આપી શકે છે. આ સ્થિતિમાં જે મુંબઈને બંધાર કઈ યુક્તિ ન શોધે તો તેણે દરવાજા બંધ કરવા જોઈએ. આ જાળવતી વાટાપાટ કરતા શી. વિક્રમદાસ જેરાજીને મેં કહ્યું: “તમારે હવેથી પરકિની પાસેથી પેસાને બદલે હાથે કાવેલું સુતર માગવું. અમ કશી એટલે જેઓ ખરેખર ખાદીની વાટે જ બહિષ્કાર કરવા માગે છે તે જ ખાદી લેવા આવશે. આમ કરતા ખાદીની ખપત નિમજ થશે, કાતનારની સંખ્યા વધશે ને સુતરનો કચવો થશે. અને જ્યારે બધું બરાબર જોઈવાઈ જશે ત્યારે પાછો ખાદીનો પહોંચ જોશે. સુતર ચોતે કાંતેલું હોય તો ઉત્તમ, પણ તેમ ન બની શકે તો આમાં કુંઠનું સુતર એકદું કરે. મનુષ્ય માનસમાં પહેલી સુતર કંતાવે ને લાવે. કરોડોની વસ્તીમાંથી સુતર પેદા કરવું એ સાવ સહેલું છે. સુતર આવે તો દુરત વણવાવાની સંખ્યા ઓછી કરી લેવી જોઈએ. મુંબઈમાં વણકરો ઘણા છે. બહિષ્કાર થતા પહેલાં સુતર તો બજારમાં ન જ જવું જોઈએ. સ્વદેશી મિળેનું સુતર હોય. તે મિળે પછી જે સમજે તો હાથે કાંતેલા સુતર સાથે દરીયાઈ ન કરે. વણકરો જેનામાં સ્વદેશીય ઉત્પાદન કરી શકાય તેઓ પછી હાથે કાંતેલા સુતરને જ વણશે.”

“પણ પ્રજા આમ કરતા રિસાઈ નળ તો?” લાઈ જેરાજીએ પૂછ્યું.

“જાણનાર તો કદી નહિ રિસાય, ન જાણનાર રિસાવાના હોય તો ભયે રિસાય. તેઓ ખાદી નહિ પહેરે તો તેઓ જોશે. ખાદીને કશું ધોવાપણું નથી.”

મારી યુક્તિનો અમલ કરતા બહિષ્કારમાં ખાદીનું રચન ક્યાં છે એ પણ બરાબર સમજાઈ જશે આપણને જે ખરેખર વિશ્વાસ હોય કે ખાદી વિના બહિષ્કાર સિદ્ધ નહિ જ થાય તો પછી આપણે ખરી વાત કહેતાં રાખે કરીએ? આપણો ધર્મ ખુંડું કરવાકારવાનો છે. પરિણામ ધિરાધીન છે.

પણ મુંબઈ ને જે હું જોળખતો હોઉં તો મારી ખાતરી છે કે મુંબઈ મારી યુક્તિને સમજી જશે, રિસાશે કદી નહિ, પણ વચાસકિત થઈ જ કરશે.

તકલીને આપદ્ધર્મ સમજવાય ને દીકરામાંથી સુદર તકલી બનાવી ચોતે જ ર પીછેને સહુ સુતર બનાવવા મંદી નળ. જાણના જે કલાક અપાય તેવે ખસ થશે. ખાદીબંધારના બધા

માથુસો પણ તકલીવિચારક થઈ નળ, હોડો ન તેમને તકલી બનાવતા, પીંજતા, સુતર જોળખતાં રહીયે. આખું જ માસ ચાલે તો ખાદીની તાણુ કદી પડે. આટલું પણ સમજવાનું છે કે જે ખાદીની કાવ બાપક સ્વરૂપ પડે તો ગામડાને તો ખાદીની જોડ જ પડે. કેમકે ગામડાં તો દુરત ચોતાપૂરતી ખાદી ઉપ કરી લે.

એક પ્રજા મુંબઈમાં બધી ઉત્પાદન થવાબેગ છે: ‘તમે જે તરફથી સામુદાયિક સવિનય લેજ કરાવી રહ્યા છો ને બીજ તરફથી તકલી ચલાવવાનું કહેા છો. સવિનય બંધ કરનારે બંધની ધમાકમાં તકલીનું સુત્ર જ ક્યાંથી?’ અંગમાં ધમાક હોય સવિનય જાગતા ધમાક શી? સવિનય એટલે શાંતિમય. શાંતિ એ ધમાકનો વિરોધી સબ્બ છે. આપણા જંગમાં ખરી શાંતિ હોય તો તકલી વધારે જોરથી ચાલે, કેમકે તકલી તો શાંતિની અર્થ છે. ધાવણીઓમાં ફરતા કું ‘લેઉ’ છું કે ધણી જગ્યાએ સૈનિકો આજસયા સમય ગુજારે છે ને કહે છે: ‘અમને કામ આપો કાં પકડવો’ પકડાવવાનું છેક મારા હાથમાં નથી કામ આપી શકાય છે, ને તે તકલી છે, પીજણુ છે. હબરો સૈનિકો અત્યારે તો હબરો તોલા સુતર મેળ આપી શકે છે. હબર તોલા સુતર એટલે પચીસ રોર સુતર, એટલે જોળખાં જોળા પોણોસો ચારસવાર ખાદી. એક દિવસની આપણી જરૂરિયાત સવા ઈંચની ગણાય: એટલે કે બેહબરએકસો જણની ‘ફે’ જરૂરિયાત પૂરી પડી. આ પશ્ચિમ-લરકોઈ મેંજીતને આશ્ચર્ય પમાડે એવું છે. પણ જેઓ ‘ખડું તાંતણુ બળિયું નો’ ત્યામ જાણે છે તેને આ આશ્ચર્ય નહિ પમાડે એક તોજે સુતર કાતનાર ચોતાને સારુ ને બીજને સવા જગતને મજા ખાદીનો સામૂન તૈયાર કરે છે. એ: ને નુતર રહે ને રમવા વાતમાં કાંતી શી છે, ને જે આપણે સારું યોગ્ય હોઈએ તો આપણે મોકી કરતા, જેમાં ચલાવી શકીએ. આપણે ચીરો ને વણ કરી, ધારો કે આપણે ચીકાના સરકારી કળને લેવા ગયા, તેઓ કળને નથી આપતા, આપણે જોરથી મારી જીભ છીએ, એટલે આપણને પકડે જયવા ગોળાએ મારે જયવા લાકડી ચલાવે. આ બધું કરે ત્યાં ભગી આપણે શાંત મિતે કા તકલી ચલાવતા ન હોઈએ? એ સત્યાગ્રહીનું હાથિવાર છે. તેની બાંહે ને આપણી દીકરાની ને વાસની બનેલી તકલી! અને આના જેવું કશું વધારે લાભ નથી લાગવું. મુંબઈ અને બીજાં શહેરો ને ગામડાં આ વધાવી લેશે?

વળા વિચારીએ. કરોડો માથુસો જોળા ખાવા નાંદ નીકળે, આળે દહાડો મીઠું નહિ સારું, કરોડો માથુસો સરથસમાં નહિ નીકળે. ધેરા, જગ્યા, ધરડા શું કરશે? જે આ બધા પણ સુતર કાંતે તો સ્વરાજ્યપદમાં પૂણું જા? તે છે.

(‘નવજ્યન’ તા. ૧૭-૪-૧૯૩૦)

મોહનદાસ કરમચંદ બાંધી

અંબિકાનું ખાદીવ્યાજ

મુંબઈના ખાદીબંધારમાં એમિલના એક જ માસનું ખાદીનું વેચાણ:

રૂ. ૧,૦૦,૧૮૧

ખાદી અને સ્વરાજ

સર્વવ્યાપી ભવાળ્યા -

હિંદુસ્તાનમાં અત્યારે યુદ્ધિની જ્વાળા ચારે તરફ સળગી બેઠી છે. એની જ્વાળા પ્રેમપથપાવકની છે. તેમાં ને પડશે—ગાંધી કે અગાનથી, ઇન્ડિયો કે અનિન્ડિયો—એ પવિત્ર યુદ્ધને નીકળશે અને ભાવિ પ્રજાના સાચા યુગનેડોકે મુશ્કારો. પણ ને તેવાથી બાગશે તે નવા યુગમાં ખાતરી.

શ્રી નેરામણી ઉપરનો પત્ર

આ અંકના ખાદીના બાજુ ઉપર શ્રી ગાંધીજીનો બાઈથી નેરામણી ઉપરનો પત્ર છપાવેલો છે. ખુબ જલ્દી એ એક સાધારણ પત્ર નથી પણ નિઃસ્વય અને કશાળ કરોડો ભાઈબહેનોને નામે દુનિયાની નેરાવરમાં નેરાવર અને ભારમાં ભારે ચલ્લાચારી પ્રજાની સામે ઝડપનાર એક ખડકાળ તપસ્વીની ખાતરી છે. અથવા કહો કે લઠાઈને મેળવેલી એ વીર સેનાનાયકનો હુકમ છે. સ્વતંત્રતાની પાછળ આને મેદાને પડેલ દરેક હિંદુવાસીને એ હુકમ શિરસાવવું હોવાને જોઈએ. એ હુકમથી તેઓ આપણી પાસે આપણી ભાવાના અને શક્તિના સક્રિય ઉપયોગ માગે છે.

ધમકા અને અપ્રત્યક્ષભાગની જરૂરિયાત

અત્યાર મુઠ્ઠી આપણે આપણી પોલી ભક્તિથી આપણને અને દેશને ઉઠાવે છે. તેથી એ તપસ્વીના પકકાર પછી પણ મનુષ્ય વર્ષ નેટશે. કાળ આપણે શુભાશીમાં વધુ સમજતા રહ્યા અને પાછાને આપણે કોડેડાં જરૂરી હેતુઓને તેટલા વખત મુઠ્ઠી થઈ મર ખમતા રહેવું પાડ્યું. ૧૯૨૨માં આપણે ખાદીની અવતા બીજા ઠોઠ સફેદ કપડાંની ટોપી ઝોઠી લાપેાની સખામાં ડોમરણી અને દુનિયાને એવો ડેંગ કરી બતાવ્યો કે જ્યો સ્વરાજ હોવાને બદલે પડ્યા છીએ. પણ હાલ ઉપર કાંઈ ચૂકી સાંચેસાંચું નહીંએ તો ખરેખર સ્વરાજ લેવા નીકળનારાઓ આપણામાં પડાં ઝોઠાં લતા. કારણકે ને એક કાણે એક પ્રજા વિચારે કે અમાર પહેલેની પૂતરી કાઠી નાખવી છે અને ને એ વિચાર સક્રિય અને ખરેખરી હોય તો દુનિયામાં એવી કઈ લક્ષિ છે કે તેને એમ કહતા રાહી થો? એ આ વાત સાચી હોય તો હિંદુસ્તાનની સંસ્કારી અને તેજીક કહેડાં નેટલી મહાન પ્રજાને માટે સ્વરાજ મેલુ એ વાત સુરેલ હોઈ કો જ નહિ. પણ ખરી વાત તો એ છે કે આપણે સ્વરાજની આવી તીન ઇન્ડિયા કાપી કરી નથી. અને તે કરી હોય તોયે તેની કિંમત આપવાને કદી તેવાર થયા નથી. એ તો પ્રાચીન સત્ય છે કે સહેલપણી મળેલ વસ્તુને નથી આપણે બરાબર ઝોળણી કાઢવાના કે નથી સાચી ચકાવના. તેથી આ કોટાકીને પ્રસન્ન દરેક હિંદુસ્તાનીની ધરજ છે કે તેણે ખરાબ કમર કસવી.

આમ વર્ગની આખાડા બચાવિ

શ્રી ગાંધીજી અને તેથી આખા હિંદુસ્તાનની પ્રજાનું આ આખરી બુદ્ધ છે. દેશ છલછી તો આને છલછી. આને ચારેલ રહેલો ને જમાનાઓ સુધી તે શુભાશીમાં સળગશે એમ આપણા મેતાઓ કહે છે. હિંદુસ્તાનને પૂણેપૂણે પહેલેલ આ સોરેડો આપનને બરાબર ઝીલી લીધો હોય એમ લાગે એવું સ્વતંત્ર બચાવ છે, અને તેથી એ પજુ એવું જ સ્વતંત્ર છે કે હિંદુસ્તાનને માટે સ્વરાજ હવે દિવસોની વાત છે. તે કઈ કાણે આપણા હાથમાં રહી તે જ ઉધિર રહી થકે. પણ આપણે તો તે માટે કનેલા તેવાર જ રહેવું પડશે.

પ્રમત્તીય તંત્ર જોઈએ

યુદ્ધ એ ઠોઠ પ્રજાનો હમેશનો મધો નથી. એ જ્યાં રાજકીય સત્તા પ્રજાના હાથમાં જ હોય છે ત્યાં તે ખાકરિમક અને અશુભે પ્રસન્ને જ હોય છે, પ્રજાની આર્થિક સ્થિતિ સગીન હોય છે, તેના દુનરવિદ્યોગ કુલદાકારલતા હોય છે, ત્યાં જીવનપ્રમાનું નામનિશાન હોવું નથી ત્યાં પ્રેમની સત્તા સર્વોપરિ હોય છે. આપણે આ સત્તા દોડેલો કરતા વધારે વર્ષોથી યુગમાં બેઠા છીએ. તે હવે સાર કરવાની અશુભ પર છીએ. અને સાર કરી પછી ને આપણું રચનાત્મક કાર્ય આપણે પડતું પૂરુંએ તો આપણે મેળવેલ સ્વરાજ અને આપણે બળિતોના વૃથા બમ

માત્ર સૂતરને લાંતણે

આ દશમાથી બચવા માટે શ્રી ગાંધીજીએ આજથી આ (શ્રી નેરામણીના ઉપર પત્રમાં દર્શાવેલો) યોજના યોજી હોય એવું લાગે છે. એ પવિત્ર આત્માની દષ્ટિ આપણી દષ્ટિ કરતા સહેલો વર્ષો આમળ પડતી દીન છે. શ્રી ગાંધીજી અને તેમની દિલસાલથી ને ઠોઠ વાકેડ છે તે તો જાણે છે કે તેમની ને વાતને લોકો ખાની કલતા નહિ એટલું જ નહિ પણ કેટલાક તો કહી કાઢતા તેમને પણ આને કબ્બ કરવું પડ્યું છે કે હિંદુસ્તાન માટે શ્રી ગાંધીજીએ યોજેલ રસ્તા સચો, એ જ જોઈ અને લેવા છે શ્રી ગાંધીજી પ્રથમથી જ કહેતા આખાં છે કે દરેક કુટુંબે એલામાં એણે પોતાના ઉપયોગ પૂરતું કાતીવણી લેવું જોઈએ. આને ન્યારે દેશને સ્વરાજની ગાંધી વર્ષ રહી છે ત્યારે તેઓ ફરીથી પોકાર કરીને કહે છે કે “લોકોની ભાવના ખરેખર હોય તો તેમણે કાતવું જ જોઈએ.” આને તો લોકોની સમજા માટે તેઓ એટલી છૂટ પણ મૂકે છે કે તમે તમાનું સુવર લગાવી ન શકો તો ખાદીમાં કોરેમાં જઈ તમારા સુવરના બકલામાં ખાદી લઈલો અને ચરે, તમે નને પડતું કાતી ન શકો તો બહે બીજા પાસે કવારી સુવર પેલા કરાવી લો. અને આનો રાખીએ છીએ કે દરેક હિંદી આ વાતને બરાબર માને અને “જ્યા લગી રૂ મળી શકે ત્યા લગી ખાદીની તાણ ન પડી શકે” એ સૂત્રને સાચું પાડે.

હાં અ, કોડક

હાથે કાંતેલા સૂતરને બારે ખાદી કેમ ખરીદાય?

ખાદીની રાખણીને પહેલીચળવા અર્થે ખાદીની ઉત્પત્તિ વધારવી જોઈએ અને તે હાથે કાંતેલ સૂતરનો અર્થો વર્ષે તો જ અને. આ માટે પૈસા લઈને ખાદીનાં ને વેચાણ કરવામાં આવે છે લેને બારે ખાદીની કિંમત તરીકે હાથે કાંતેલું સૂતર લેવામાં આવશે.

સૂતર કેવું હોય?

હાથે કાંતેલ સૂતરની કિંમતનો આકાર
સૂતરની મજબુતાઈ-કસ ૮૦ અને સમાનતા ૮૦ અથવા તેની ઉપર હોય. આવા સૂતરની ૮૪૦ વારની એક ખાદીની કિંમત રૂ ૧-૦-૦.

સૂતરની મજબુતાઈ-કસ ૮૦થી ઓછો હોય તો રૂ ૧૦ ઓછા કસે ૧૫ પાંચ ઓછો.

૫૨૪ સૂતરની મજબુતાઈ-કસ ૫૦થી ઓછો હોયો ન જ જોઈએ.

સૂતર ૫૦ કસ (મજબુતાઈ) મુખ્યત્વે હોય ૫૦૦ સમાનતા તો ૮૦ ટકાથી ઓછી ન જ હોવી જોઈએ.

સૂતર ૧ કારેલું એટલે પાણી છડેલું હોવું જોઈએ.

ખાદી કેવી હોય?

૪ ફૂટના પેરાવાના શીંગડા ઉપર સૂતર ઉતારવું.
૮૪૦ વારની ખાદી કરવા માટે ૬૩૦ વાર લેવા જોઈએ.

૬૩૦ વારનો ૭૦ વારની એકએક એવી ૬ લાઠ શાળા ઉપર ઉતારી વચ્ચે ભેગ ખાધી. હોલી નોંધ્યો. (ત્રાકના મોકા પરથી શાળા ઉપર તાર ઉતારી વખતે ગચ્છા જડું અને ૭૦ વારની એક લાઠ થાય એટલે તેને એક પાકા દેવાથી ભેગમાં બાધી લેવી. આવી નવ લાઠની એક શાળામાં ૮૪૦ વાર સુધર થશે).

સુતરની કિંમત—દાખલા તરીકે

સુતરનો બાંધ	સુતરની બાંધી એક રતલમાં	કિંમત એક રતલ સુતરની
૧૦	૧૦	રૂ. ૦-૧-૦
૨૦	૨૦	" ૦-૧૦-૦
૩૦	૩૦	" ૧-૪-૦

(૩ની કિંમત આશરે ૦-૮-૦ એક રતલના. સુતરની કિંમતમાં ૩ની કિંમત સમાઈ જાય છે, એટલે વધારે કંમ અને સમતલાવાળું સુતર જેવું વધુ બાંધતું હોય તેમ કિંમત વધુ).
ખાદીવેચાણ

જેઠી કિંમતનું સુતર આવશે તેઠલી કિંમતની ખાદી તે બદલ વેચાણ તરીકે મળશે.

સાધનો

સુતર કાતવા માટે ૩ પીંજવાનાં તેમજ કાતવાના સાધનો અમારે ત્યાંથી મળશે. આ સંબંધી સૂચનાસમજાવ—પૂરતું કીંમતવાની મોંઘવણ વધુ કરેલ છે. હાથકલામણ માટે પાકી માસદીનું ૩ એ પીંજનાર અને કાતનાર બંને માટે ચારણથી મહેનત વધારવાનું છે.

આ માટે જેને આ રીતે ખાદી મેળવવી હોય તેમણે ફોતો મોકલે હાથમાં કરી લેવો જઈએ. અને જેઓ પોતે ૩ મેળવી ન શકે તેમણે અમને અજુબવાથી અમે તેમને માટે ૩ મેળવી આપવાની મોંઘવણ કરી આપશું. વિ. ય. જી.

ખાદારગામના અહલકોને વિનંતિ

ગામોગામ ખાદી પહોંચાડવા અનેક પ્રયત્નો આદર્યા, અને તે કારણે 'ખાદી પત્રિકા' પ્રગટ કરી તેમાં ખાદીની જાતસાતની જાહેરાત કરી.

પરિણામે ઠીકઠીક સિદ્ધિ થયું થઈ. અને ત્યાંનાં જોડાં ગામોમાં ખાદીનાં સંદેશો પહોંચ્યા.

સાચિનંદ બાંગની લકડાં ચક્ર વધી. અને મુંબઈની ગામઅહલકી એટલી વધી કે બહારગામને માટે કંઈ જથ્થો ફાળવ પાડી શકાયો નથી.

પરંતુ હવે પછી 'હાથે કાંતેલ સુતરના બદલે ખાદી કેમ ખરીદાય?' ની ચોજના મુજબ જેઓ પોતાને જે વસ્તુ જોઈતી હોય તેની પૂરી કિંમત માટે હાથે કાંતેલ સુતરનો જથ્થો મોકલશે તેને તે વસ્તુ મોકલી શકાયો.

સપ્તમે: પત્રવ્યવહાર:—ખાદી બંદાર, નં. ૩૬૬ કાલકારની શા, મુંબઈ નં. ૨—સરનામે કરવો.

ગરમ કાપડનું ઉપતિષ્ઠ:—અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, બીજાગર (કારખાંર). સરનામું અંગ્રેજીમાં કરવું.

ત્રિગી

રાષ્ટ્રીય ધ્વજના બેજ

હાતી ઉપર પહેરવા

રાષ્ટ્રીય ઝળહા

બેજ—લોકેટ

કિંમત

નંગના ૧૬. ૦-૧-૦

કાંચના ૧૬. ૦-૧-૦

જથ્થાબંધ લેવારને

અપાવી સવકંતા

(૧૨ હજાર એક સાથે લેવારને

૧૬. ૫ મા ૨ હજાર બેજ વધુ)

૧૪ હજારના ૩૬. ૬-૦-૦

પેકિંગચાર્જ શુદ્ધ.

૧૬. ૫-૧૪-૦ થનીચોડીયા મોકલી આપવાથી ૧૪ હજાર બેજ ટપાલસરતે મોકલી આપવામાં આવશે.

અવરજાઈક

ખાદીલંકાર

૧૬. ૫, કાલકારની શા, મુંબઈ

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી બંદાર—૩૬૬, કાલકારની શા—મુંબઈ નં. ૨

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિકૃલદાસ વસનજી જેરાભણી

[અંક ૪]

મુદ્રક મૂળચંદભાઈ ચિકમલાલ
પેટલ સુરપ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ
પાનકેરના કાં, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સવત ૧૯૮૭ ના ચૈત્ર સુદ ૧૪
શુક્રવાર, તા. ૧ એપ્રિલ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લવાજમ
દેશમાં રૂ. ૦ ૮-૦
દેશાંતર રૂ. ૧-૦-૦

રાષ્ટ્રીય સમાહમાં સરતે ભાવે ખાદી

યાનુ એપ્રિલ માસમાં રાષ્ટ્રીય સમાહ નિમિત્તે સરતે ભાવે ખાદીના વેશાણુ કરવાનું મુખર્મી ખાદીભણે દરાખ્યું છે સરતા ભાવે ખાદીવેશાણુની શરૂઆત સોમવાર તા ૪થી એપ્રિલથી શરૂ થશે અને તે તા ૧૬મી એપ્રિલ સુધી એટલે ૧૬ દિવસ, ચાલુ રહેશે આ મુદત દરમ્યાન ભણાર પોતાના યાનુ ખર્ચ માટે એકદરે ખાદીખરીદી ઉપર રૂપિયે એક એક આનો ચકાવે છે તે છોડી દેશે, એટલે કે દરેક જાતના ખાદીના વેશાણુભાવ ઉપર રૂપિયે એક આનો વગરતે આપશે

બહારગામથી મગાવનાગમો જેમની વધીના પત્રે તા ૧૬ મી એપ્રિલ સુધીમાં આવી ગયા હશે તેમને પણ આ સવડતાનો લાભ અપાશે આ સમયમાં મળતી વર્ધીઓને સમયસર પહેલી વળવાને દરેક પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે, પરંતુ બનાઉના અનુભવે જણાયું છે કે કામના સખત દગાણના અંગે સફેદ દીવ થાય તો તેને નિમાવી લેવા માહકોને વિનવિત છે

આ સિવાય ખાદીની જે ફેલીક જાનો જુની દમના વણાટની હશે, યા બીજા કારણોને અંગે જે ખાદી વેશાણુ કરી દેવી જરૂરી હશે તેનું વધુઓએ બાવે એટલે ૧૨૫ અથવા ૨૫ ટકે ઓછું પણ વેશાણુ થશે આવી જાતે મુખર્મી રચાનિક રહેવાથીઓ જાતે પમદ કરીને ખરીદે બહારગામવાળાઓએ પણ મુખર્મી પોતાના હાથ રોઢીને લખીને ખરીદવી

ખાદીની જાતો, જાતો અને જાત સમજવા માટે આ સાથે તેની જાહેરાત લાવતાલ સુદાં ગમદ કરવામાં આવ્યા છે એ ઉપરાંત પણ અનેક જાતો બહારના સમદમાં છે

સરતે ભાવે કારખીરી ગરમ કાપડ

આ સમયે કારખીરું સરં જાતનું ગરમ કાપડ પણ રૂપિયે ૧૨ આના ઓછા લઈને વેશાણુ કરવાનું દરાખ્યું છે જોકે ગરમ કાપડ પહેરવા માટેની જોશમ દાલમાં બીની ગઈ છે, અને બીજી આવવાને દણ સમય છે, તોપણ આ સરતા ભાવની જોખનાનો જેઓ લાભ લઈ ગરમ કાપડનો સમદ કરી ચકતા હોય તેમને માટે આ અમુક તક છે

વિકૃલદાસ વ. જેરાભણી

ગુજરાત ખાદી સંમેલન, અમદાવાદ

(તા. ૧૬-૧૭ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૧)

ગુજરાતના કાર્યકર્તાઓનું આ સંમેલન તા ૧૬ ફેબ્રુઆરીના દિવસે બપોરના ત્રણ વાગે ગુજરાત વિલાપીકમાં મળ્યું હતું તે વખતે જુદા જુદા દેન્દ્રોના મળીને લગભગ ત્રીસ કાર્યકર્તાઓ હાજર હતા આ દિવસ પ્રાથમિક સ્થાને રાખેલો હોઈ જુદા જુદા મથકોના કાર્યકર્તાઓએ પોતાની મુશ્કેલીઓ અને પરિસ્થિતિનું વર્ણન કર્યું હતું, અને તા ૧૬મીએ થનાર રીતસરની બેઠક માટે ચર્ચાના મુદ્દા નીચે પ્રમાણે નક્કી કર્યા હતા —

- ૧ ગુજરાતની ખાદીઉત્પત્તિ કઈ રીતે શક્ય છે ?
- ૨ ગુજરાતમાં ઉત્પન્ન થતી અને બહારથી આવતી ખાદીના વેશાણુની ભવરથા,
- ૩ ગુજરાતમાં ખાદીની લાવનારના પ્રચાર,
- ૪ સિલકાપડ અને ખાદીની હરીકાઈ,
- ૫ મિલસતર અને હાથસતરની હરીકાઈ,
- ૬ ખાદી અને ચકત વચ્ચેના સંબંધ, અને
- ૭ ગુજરાતમાં ખાદીકામ સંગતિ અને આપક રીતે કરવા એક મુખ્યવર્તી મંડળની જરૂરિયાત

બીજો દિવસે સંમેલનની રીતસરની બેઠક બપોરના ૧૨ વાગે શરૂ થઈ હતી તે વખતે ગુજરાતના લગભગ બધા ખાદીમથકો અને ખાદીમદારોના કાર્યકર્તાઓ અમદાવાદનાં વિદેશીકાપડ બદિખર સમિતિ અને પ્રિન્ટિંગ મદળના કાર્યવાહકો તથા અન્ય આમંત્રિત લાઈબ્રેરેનો મળી કુલ ૭૫ જેટલી સંખ્યા થઈ હતી શરૂઆતમાં પડિત ખરેએ ઈશ્વરપ્રાર્થના કર્યા બાદ બેઠકા સિલકા ખાદીસખના મત્રી શ્રી દેસાઈભાઈ પટેલે વિનમ્ર સ્થોભ આશરમાં સમાચાર શ્રી હનુલલાલ માંધીના દેશી સંમેલનનું પ્રમુખસ્થાન શ્રી કાકાસાહેબ લે એરી દેશાસ્ત કરી પ્રમુખસ્થાન સ્વીકારીને શ્રી કાકાસાહેબે જણાવ્યું કે સંમેલન વિલાપીકમાં જ હોય અને હું પ્રમુખ થાઉં એ અજીવન જણાય. પણ પ્રમુખ જાતનાં હું મૂક બની જાઉં છું અને મારે મોંઘામાં વધારે પડતો ભાગ લેવાનું બંધ થાય છે એટલે હું તો નિષ્ક્રાંત લોકોમાં મવણુમક્તિ કરવા જ પ્રમુખ બન્યો છું હવે આ સંમેલનના નિમંત્રકપ્રમુખ શ્રી રણછોડભાઈને પોતાનું નિવેદન વાંચવાનું આમ ત્રણ કરું છું બાદ શ્રી રણછોડભાઈએ નીચે પ્રમાણેનું પોતાનું નિવેદન વાંચ્યું હતું

નિમંત્રકનું નિવેદન

ખાદી લડતનું પ્રધાન અંગ

“ જહેનો અને લાઈબ્રી, દેશના અધાપાણુ સમેશેમાં આ સંમેલન થાય છે એટલે અધાપાણુ રીતે સમાયે, સંમેલન, પરિપક્વ જેમ ભરાય છે અને અમુક કાર્યપદ્ધતિને અનુસરે છે તે જાતની યોગ્યતા આપણે આપણે નહિ સખીએ દેશમાં લઈ આવે છે.

(અનુસંધાન પાનુ ૨૮)

બનવાનું નથી. એટલે ખાદીને ટાંકવા ખાદર પણ ખાદીસેવકે હકલ પ્રત્યે સમજાવ શખવે. એટલે, અને હકલમાં આપણી ફતલ થાય એમ ધનુષ્ય એટલે. એ હકલમાં કાર્યકર્તાઓ ખાદી ગયા હોય (એવો પ્રસન્ન આવવાનો નથી), અને નવા મળવા નથી એમ દેખાય તો શ્રી હર્ષદાસભાઈ એવા કાર્યકર્તાએ પણ ખાદીને ઉત્થેના બોળામાં શખીને સીધા હકલમાં જશે પણ ખાદીકાર્યમાં તે ત્યાંસુધી એમને બીજા ન સૂચવું એટલે આખી એક નિશા વખર શાદીય દિલ્લાય શું કે રાજકીય હકલ શું, એમથી એકે બરાબર ખોલવાનું નથી.

મુખ્ય કાર્યકર્તાઓમાં એટલી એકાગ્રતા જરૂરી છે સમગ્રમ્ય કાર્યકર્તાઓમાં એકાગ્ર લેવો. મેળવવાનો આમલ ન શખી સમગ્ર ખાદીની દિલ્લાય આખા શાદીય જેવડી થેડી. એમાં એલે પ્રવૃત્તિવાળાને પશુ રવાન હશે, કાર્યકર્તા લોકોને પણ રવાન હશે, અને રામનિશોને પણ, તેઓ ધારે તો, રવાન હશે.

ખાદીને રાજદ્વારી દિલ્લાયની આલછેલ નથી પણ એ કામની એકાગ્રતા ખાદર ન હકલમાં બીજા કાર્યકર્તાથી દૂર રહે છે. ખાદીકાર્ય હકલને અર્થે રથપાણું નથી હકલ સાથે એવો અવ પણ આવવાનો નથી એ વચાવી. પણ અ જે હકલના રથથી એ કોઈકે કોઈકે ટેકણે રથાયેલું દેખાય તો એમાં આપર્થ નથી ખાદીકાર્ય હકલના કાર્યકર્તા સાથે ભણે નહિ એ જાણી છે, પણ ખાદીસેવકે હકલના હકલમાં સાથે સળ થ તો જરૂર શખરી, સમગ્ર વિચાર, આદર્શ અને સમગ્ર રહેલીવાળાઓ સાથે તેઓ ભણશે પણ ખાદર.

ખાદીને અલિપ્ત શખીએ કીમે તે સમગ્રી અમલદારોને ઉત્તરવા માટે નહિ, સમગ્રી કમનવિધી બધવા માટે નહિ. રાજદ્વારી દિલ્લાય હકલના એ પિછોડો નથી, પણ આપણી કાર્યની કુસળતા છે. ખાદીને એક પિછોડા તરીકે વાપરી શું તો અમલદારો એતારશે નહિ, પણ દિલ્લાયનો અવસાન કુશરો."

આપણુ પૂરુ કમી પછી તેમણે શ્રી રણછોડભાઈને મધ્યવર્તી મડળની રથપાનાને લખતો પહેલો હરાવ રજૂ કરવા વિનવિ કરી હતી તો રણછોડભાઈએ નીચેના હરાવ સમ્બેલન સમજ વાગી સમજાવ્યો હતો—

“શુભસાતમા ખાદી પ્રચારને અગ્રે થતુ છૂટકવાયું કાર્ય સંગઠિત અને વ્યાપક થઈ એકતત્ત અને તે માટે એક મધ્યવર્તી મડળની આવશ્યકતા છે એમ આ સમ્બેલન માને છે, તેથી તેવા મડળનું બધારણ નહી કરી તેને અસ્તિત્વમાં લાવવા માટે નીચેના સફર્યોની સમિતિ-સફર્યો વધારવાની સત્તા સાથે-નીમવામાં આવે છે એ સમિતિએ તા. ૫ મી માર્ચ સુધીમાં આ મડળ નિર્માણ કરવું.”

સફર્યો—શ્રી કામસાહેબ, શ્રી રણછોડભાઈ, શ્રી લક્ષ્મીદાસભાઈ અને સૌ સરવાલેવી. મત્રીઓ—શ્રી જ્ઞાનાવ ગાધી તથા શ્રી મુકુલદાસ દવે.

હરાવ રજૂ કરતા શ્રી રણછોડભાઈએ જણાવ્યું કે આ મડળની જરૂરિયાત વિષે મારા નિવેદનમાં એ કહ્યું છે જે રીતે આખા હિંદમાં સરખાસંધ છે તે બાતના મડળની ગુજરાતને જરૂર છે આ મડળ દ્વારા જુદા જુદા ખાદી-કેન્દ્રોને પડતી અડચણોના ઉકેલ થશે, તેમજ ખાદીકોટિવિવેચાણ, પર પ્રાતની ખાદીની હરીફાઈ વગેરે સવાલના નિમલ સરે અત્તરસુધી ગુજરાતમાં થયેલું કાર્ય છૂટકવાયુ હોવાથી અગ્રાસલના કાર્ય તરફ નજર કરતાં તે નહતું લાગે છે તેથી સહુ આ મડળની જરૂરિયાત સ્વીકારી હરાવ પસાર કરે એમ વિનવિ છે. કમવને ટેકા આપતા ગુજરાત ખાદી પ્રચારક મડળના મુખ્ય અધિકારી શ્રી હર્ષદાસભાઈએ જણાવ્યું કે સત્તરના એક તાર કરતાં એમાં કરેલા ઘણાં તાર વધારે

બળવાન હોય છે એજ રીતે ગુજરાતના બધા ખાદીકાર્યકર્તાઓ અને ખાદીનિષ્ઠતા ધોળાની કલ્પિ આપા મડળને અર્પણ કરે તો જરૂર ગુજરાત ખાદીકાર્યમાં ફટકુ કરી રીતે તે બતાવાય, અને કાર્ય આગળ ધપે તેથી આ હરાવ સ્વીકારના સફર્યે મારો આગ્રહ છે.

મત લેતાં હરાવ સર્વાનુમતે પમાર થયો હતો. ખાદી પ્રચારને લખતો બીજો હરાવ શ્રીમતી સમ્બારેલીએ રજૂ થયો—

“ખાદીની ઉત્પત્તિ અને વેચાણના કાર્ય સાથે ખાદીનિષ્ઠતા ખાદી સખ્યામાં તૈયાર ન થાય તો ખાદીનો વિકાસ ન થાય, અને તેથીયે વિશેષ મત્રમાં ખાદીનું મહત્ત્વ સમજાવવાનું અને ખાદી પ્રત્યે રચિ અને નિષ્ઠા વધારવાનું કામ ચાલુ ન રહે તો ખાદીને વ્યાપક અને અસરકારક ન જ કરી શકીએ, એ ક્ષેત્રમાં લઈ પ્રચાર તરફ વધુ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે એમ આ સમ્બેલન માને છે.”

હરાવ પર લખેલન કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે ખાદીની પ્રવૃત્તિ માત્ર રાજકીય હાથ ઉપરાંત આર્થિક અને નૈતિક દરિએ પણ છે અને તેથી આ પ્રવૃત્તિ પર વિશેષ ધ્યાન આપવાની અત્યવર છે ખાદી મારફતે વિદેશી કાપડને બહિષ્કાર કરવાનું આપણું કોમ. તેથી સોળામાં તેની ભાવના જેમ જને તેમ વધારે અગ્રામ કરવી જોઈએ સરખાતમાં જેમ સરસો, વાપણો, પત્તિકાઓ વગેરેથી પ્રચાર થતો તેમ અત્યારે પણ ઘણું એટલે તેમજ ખાદીને આગળ ધવાવવાના નવા નવા પ્રયત્નો હરદમેસ થતા રહેવા જોઈએ સમજામાં સરેક સાદું કપડું જેટલે ખાદી જેવી માનવતા બરાઈ જોડી છે તો લોકોને શુદ્ધ ખાદી જેટલે હાથે કલિલ અને હાથે વણેલ કપડું એજ ખાદી એમ સમજાવવું જોઈએ અને મિલની ખાદીની શુભસામણીમાંથી તેમને વહાર કાઢવા જોઈએ.

હરાવને ટેકા આપતા મુકુલદાસ દવેએ જણાવ્યું કે અધીષ્ટાએ ખાદી વિષે જેટલો આગ્રહ રાખ્યો હતો તેટલો એમના જેલ જવા પછી ગુજરાત શખી સમુદાય નથી કારણ હકલમાં બામ લેનાર સૈનિકો જ મિલનું કાપડ મસાવી લેતા થયા. ત્યારબાદ જી કારણજાહેરે ખાદીની મોળાસ વિષેની દબીહોના જવાબ આપીને ખાદીવેચાણની એક મોળાના વાચી સંભળાવી હતી. જે નીચે પ્રમાણ છે—

ખાદી પ્રચારની યોજના

આજ અંક મહિનામાં ખાદીપ્રચાર તથા રેડિયોવર્કોના અનુભવ ઉપરથી ગણુમ પરચુ છે કે ખાદીની ભાવના મધ્યમ વર્ગના સીધુરચોના જુદાંસરી રીતે પ્રચાર છે કેટલાક તો માત્ર મહાદાખામ્ય મળ્યા છે તેનેથી એવું કહી શખે છે જે હોય તે સમજી વર્ગના સીધુરચો એમ માને છે કે દેશના લાલ ખાદર ખાદી વાપરતી જોઈએ.

પુરોએ ખાદીને ઉપવાચ જણાવવા કરવા માટેના છે. ખાસ કરી પહેરણ કપડી અને ટોપી માટે. ધોતિપાંતે વાપર જોડા છે પરંતુ આ ખાદી તે ઘણે ભાગે માત્ર નામે ખાદી. મિલનું બધું કપડું, મિલની ખાદી અને જેવે નસ ખાદીનો પણ શુદ્ધ ખાદી તરીકે જુલઈ છે બધી જોઈને ઉપવાચ થાય છે કારણ કે તે સસ્તી છે અને એટલે તેટલા પ્રમાણમાં મળે છે અમદાવાદ સહેજી અને બીજા સેક્ટર મિલોએ ખાદીના બરતું કપડું તૈયાર ન કરવા માટે નિશ્ચય કર્યો છે પણ મુબઈ અને ઉત્તર વરૂની મિલોમાંથી જોઈએ તેટલું આ ખાદી બેટુ કાપડ માને છે અને ઘણે ભાગે આ જ કપડાંને ઉપડ અત્યારે થઈ સ્લો છે આ વસ્તુ બદિખાતું એક ધોળામાં

મોટું વિધન છે આ વિ ન દૂર કરવાનો રસ્તો એક જ છે તે એકે ખાદીને Bountty-આપીને આપીને પણ સરદી કરાવી અને ખર પ્રાન્તોમાં ન્યા ઉત્પત્તિ વધારે થાય છે, મહત્તી સરતી છે અને બીજા ઉદ્યોગહુકમર નથી દેવા વધારે ઉત્પત્તિ કરાવવી

ગુજરાતમાં સારી ખાદી ઉત્પત્તિ બોધી કરાય છે કારણ કે ગુજરાતમાં સીપુરોને બીજા મહત્તી જાહેર છે એવે કારણે કાનવાનું થોડું હોય છે નહિ કારણકે ૩, ૫ થયેલા અને બીજા નિર્ધારિતોમાં ન્યા બોધા ઉદ્યોગ છે એ થોડા કરાવે ત્યા કાનવાથી પણ દાખલ થાય તેા કીડા છતાં એટલી ખાદીથી ગુજરાતની માનવી પૂરી ન થાય, અને તેથી પર પ્રાન્તોની ખાદીની ભર તેા રહેવાની જ આ કામ બીજા પ્રાન્તોમાં થરખાસકે કરું છે તેા તે જ પ્રમાણે ગુજરાતમાં એ જ દુરુપ યજ્ઞને બદલે ગુજરાતની બીજા સંકલિત ઉદ્યોગ ખાદીના પ્રયત્ન થવે એવું છે

ઉલ્લા વર્ષમાં જે થોડાં થોડાં થાય છે, હાટલા તરીકે—સાથે સરખા પ્રતિષ્ઠા ફેરી, જે તે સમયે માટે તેનું થોડું ફરત પછી ખાદીને જે સ્થાંથી સ્વરૂપ આપતું એવું છે તેને માટે હવે બીજા ઉપાય થોડાં છે એવું છે

મહાદેવ મહાદેવ શુદ્ધ ખાદીની એક નાની દુકાન દેવો એવું છે આમાં માટે અત્યંત નિમિત્તતા એવું છે

પ્રકારે કાના સીમોને કાપક વધારે એવું છે એમાંનું દરિયા બિન્દુ ખાદી ઉત્પત્તિમાં બહુ જુદું એવામાં આવે છે જલદે સમુદાય નથી માટે એમાં અને બાકાંને જેવા પ્રકારની ખાદી એવું છે હોય તેવી તે તે દુકાનમાં ખૂબી એવું છે એમાંને ચાર વસ્તુ એવું છે કાંઈ ધાતુ, થોળી ને કાન આ બધામાંથી ધાતુમાંની થોળી કાન બહુની ખાદી મળી શકે છે પણ તેમાં જે વિવિધિતા એવું છે તે મળતી નથી તેની વિલાકની છોટા આવે છે એવા ત્રિશામાં થાય છે એવી સખામાં બાકાંની છોટા વધી એવું છે આ થાર થેરા જમની નહીં છુટાની ભાગની ખાદીના થોળી ની બધી ખરખરી ખાદીના સહેલાઈ, ને થોડા બધા કોકે કહેવાથી ખાદીના પ્રચાર ન થાય એમાં તેા સાદસ એવું વખત એવખત ફરતી વેળામાં કરાવી એવું છે, જન કરવા એવું અને એમાંના મન આકર્ષણ એવું છે

બધાથી સામુદાય થઈને અને સહેલાઈ કરાવી પહેરીને સંતોષ માની શકાય નહિ અને જે વિલાકની મોટીનીમાંથી ખરેખર હોય તેા જે જ રસ્તે છે એકાદ નાની સરખા એમાંની સહેલાઈ સહા કે અહીંની વિદેશી કાપક બહુમાં સમિતિ જે કામ પાડે જ નહીં પ્રમાણમાં કરી શકે અને જે હુ યાજ એવું જ બહુ થાય થોડા રહેલ પર એક કામ થતું એવું છે તે જ ખાદીના ઉપાદ વધે

ખાદી સરતી કરે

બીજા ખાદીના સાલવા અને ધોતિયા સાથે કરવા માટે ભર પ્રયત્ન થવો એવું છે અને તે સરખા થાય સાન રૂપિયાને એક સાલવા છે ત્યારે સાધારણ સારા અને આ બધાં કેમ દૂર થાય છે ન્યા સવા રૂપિયે છે કોડ રૂપિયે મળત હોય ત્યા થાય છે સાન રૂપિયાનું કાણુ લઈ શકે જ અને કેને કેહેવાય જ આપણે સમજાવ્યું છે જે સાલવાને થશે પણ સામઠા વૈરા ખરખરતુ જ થારે બજા કાળે થારે છે જ બહુ બીજી નહિ પણ વચલા વજની ખાદી વધારે શરતી અને સારી થવી એવું નહિ તેા થોડાં માટે સાલવા મિલના રહેશે ભાવના અને વ્યવહાર બેનુ રવાન હોતું એવું બી રૂપિયાના સાથે સાલવા થાય તે બધમ વર્ષમાં તેના ઉપા કરાવી શકાય

સ્વદેશી બનત ભરાય ત્યા કપડામાં તેા ખાદીને જ સમાન હેડુ એવું છે એમાં મિલના રહેલ હોવા એવું નહિ મિલના કાપકના પ્રચાર મિલવામાં દુકાને માડીને કરી શકે છે સમિતિ તારફથી બનત ભરાય તેમાં મિલના કાપકને સમાન ન હોય કેમકે સમિતિના અદર્શ ખાદી છે એવું છે એમાંને પહેલાય માટે ખાદી જ હોવી એવું છે

સારા વસ્તુને રાખવ એવું છે શીખાત મણકે પાસે કામ થાય એવું ને મન પસંદ કામ થાય નહિ રોમાંથી વસ્તુ નિભાવી લેવા જેવી સદન ન થાય સારી જ એવું છે વૈરા ખરખર સાથે માલ થાય નહિ અને વૈરા-બરડે તે થાય ન કહેવાય

દસ વર્ષ ખાદીનું કામ ભાવનાવાળા માણસના હાથમાં રહુ હવે એને bazaar bazaar ઉપર મુકાવતું એવું છે એ માટે નીચેની સૂચનાઓ થવેથી થઈ પડશે —

૧ કમિટી—આ કરવા માટે ચરખા સહ થયા બીજા ખાદીપ્રિય સીપુરોની એક ગુજરાત માટે નાની કમિટી થવી એવું છે. જે કમિટી ગુજરાતમાંથી જરૂરિયાત તેમાં લાઈ અને despatch વોરને પૂર્વે અધિકાર કરીને જે જે પ્રાન્તોમાં સારી ખાદી ચરખાસક મારફત ઉત્પત્તિ થાય છે ત્યાં તે વસ્તુ મૂકે અને તેવી ખાદી તૈયાર કરાવે ખાદી વચવા માટે મોનોપોલી monopoly નથી વસ્તુ ન હોય

૨ ખાદીની દુકાને

૩ ખાદી ફેરી—જે પ્રમાણે મિલની દુકાને તારફી કાપકના ફેરિયા ફેરે છે, તે પ્રમાણે ફારે જુદા જુદા થાય છે થોડા અને મહિં ખા ખાદીના ફેરિયા ફારા એવું છે

હાથવણાનું કારી રોડે મિલના સુતર પર મૂકવાને બદલે હાથે કાતેલા સીધા સુતર પર ચાલવવા એવું છે અને તેને માટે ચરખાસકને વિષાઈ કરવાનું સીધા

રૂઝમ રૂઝમ આંધ હરનાર જે મુખ્ય વપારીમાં છે તેમને સ્વદેશી બાળન થા ઉતારવા એવું છે અને જુદા જુદા પ્રાન્તોમાં ન્યા રૂઝમ મથાવાય છે ત્યા પણ લાવને coasting હોવા એવું છે રૂઝમની ચાલના માટે એક કમિટી કરીને તેના વિષાઈ તૈયાર કરાવશે

નેપતિસ ખાદીનું સાલવા—મિલ મિલન અસાંસ્કિસન કે સ્વદેશી સલામ આ બાળત હાથે કરવી એવું છે અને તેનું રૂ કાણ કરવું એવું છે

આ ચર્ચો આગળ ચલાવના—બી લક્ષ્મીનાસભાઈ જે કમિટી છે ખાદીની પાછળ મે વસ્તુમાં આદર તરીકે રાખે ત્રી છે ખાદી ફિનિયામાં બનત કાઈ પછી કાપક કરતાં વધારે સસ્તી અને મજબૂત હોવી એવું છે પણ બનરમાં મળતી ખાદી એવી નથી હોતી અત્યારમાંથી ખાદીમાં ભાવનાને આપા રેજ ચાલુ છે ભાવના જે ધમનું પ્રતિબિંબ છે, પરંતુ વહેવાર વિદેશી ધર્મના પ્રચાર આગળ નથી વધતે ધર્મની સ્વચ્છતા પોતાને ધેરથી થવી એવું છે ખાદીને bounty-મદદ-આપી સસ્તી કરવી એમ ન અને હિંદની મરીનાઈ જે જ bounty છે કાલનું ખાદીનું ઉત્પન્ન સ્વાર્થિક નથી અપવાક તરીકે ફરત બિર-સના રૂ ૦૦૦ કુદવો સવાલ બનથી ખાદીખારી બન્યા છે ખાદી કાર્યકર્તાઓએ હવે સાવધાને થઈ જવું એવું છે પોતાનું કલિલુ વચ્ચે નિભાના સુતરને બાંધે વણી ન આપે ત્યાંથી કાઈ પોતાને કાંતવામાં નિમ્ણાત ન માને

ખાદી ઉત્પત્તિ બે રીતે થાય (૧) મરીનાઈને લાઈ મરીનાઈ (૨) કુરસકા વખતમાં ગુજરાતમાં કુરસકી ખાદી જ થઈ શકે તેને માટે નિમ્ણાત શિક્ષકોની ભર છે જ બે પીજનાર અને કાંતનાર એક હોય તેા ખાદી સારી સસ્તી અને બાપક થઈ શકે વસ્તુમાં એક જગ્યાએ અને કાંતનારા બીજા જગ્યાએ હોય એ પણ થોડું પડે સ્વાલ બન પડતી ખાદી ગુજરાતની કડો આગળ વધશે અને પાછળથી તેમાં કાર્યકર્તા ન હોય તેા પણ ચાલે. કેટલાક પ્રકારના જવાબમાં એમણે કહ્યું કે વચ્ચે બે પ્રકારનું હોય છે આડું કે સ્વાર્થિક અને વિલાસી વિલાસી ધર્મમાં જ ઉમેરા કરાવી હોય છે સ્વયંસેવકા વચ્ચે જ ને તેા જ વચ્ચેથી બોધી પડે

ગુજરાતમાં હાલ પડી રહેલી ખાદી વિષે બેલાતાં થો. છત્રનાઈ બોધીને કમિટી છે બીજા પ્રતિ જમ પોતાની ખાદી ઉત્પન્ન કરી તેના નિષ્કાર કરી શકે તેમ ગુજરાત કેમ ન કરી શકે જ ગુજરાતમાં વેચાણ માટે કેટલાંક વધારે ખાદી કાર્યકર્તા બોધવાની ભર છે

મિલકાપડ અને ખાદીની દરીયાઈ વિષે શ્રી મણીભાઈએ કહ્યું કે મુશ્કેલી જેમ મિલોને આપ આપી, છે તેમ મિલોએ પણ ખાદીને સાથ આપવો એજ એ જવાબ પરદેશી કાપડ વેચાણ હોય તેવા દુકાનદારોને મિલોએ પોતાના કાપડ વેચવા માટે ન બંધ આપવું એજ એ જ શ્રાવ્ય તો જેને નિષેધ કે બીજી કાપડ ખાદીને નામે ન ધૂમી રહે

શ્રી મણીભાઈએ કહ્યું કે વેપારી ખાદીને લીધે મિલસતર ધણી જગ્યાએ ખાદીમાં ધૂરણ છે ખાદી માટે આપણે શીરીએ નથી મનાવી પણ ધરજમીન રસોડાં જ શરખાં છે આપણાં તત્ત્વ અને તાલીમ આપણે સુધારવા એજ છે

શ્રી હળનવાય ગાંધીએ વિભવુરના પોતાને અનુભવ આપતા કહ્યું કે મોટા પનાની ખાદી પરી રહેતી નથી, ટૂંકા પનામાં ટુવાલ વગેરે જુલાવવામાં આવે તો તેને અટ નિકાલ થાય શાખા પનાની ખાદી વણવા માટે આપણે વજીરોને થોડુંક લીધે અવગણ્ય પડે ખટુ, પણ તે પાછળથી કાળદાષી નીવડે છે વિભવુરમાં તો ખાદીએ પોતાની ગરજ કાઢે છે ત્યારબાદ પરી રહેલી ખાદી ખપાવવા માટે કેટલીક સ્થાનોએ કંપામાં આવી હતી. છેવટે નીચેની ચોળા મળૂર થઈ હતી —

૧ આ ખાદીનો બધો જથ્થો અમતાવાદની વિશેષ કાપડ બહિષ્કાર સમિતિને ધીરવામાં આવે,

૨ તે ખાદીનું રૂપાંતર કરવાની વિશેષ કાપડ બહિષ્કાર સમિતિને છૂટ રહે,

૩ આ રૂપાંતર કરવા માટે જરૂરી નાણાંની મધ્યવર્તી મડળ ગોઠવણ કરે,

૪ આને કમતી સળી બધરમાં માટે નીચેના સંબોધની-સંબોધવારવાની સત્તા સાથે-એક સમિતિ નીમવામાં આવે છે —

શ્રી શારદા બહેન, શ્રી કાકા સાહેબ, શ્રી રણછોડભાઈ શ્રી હળનવાય જોશી અને શ્રી મુખાભાઈ મહાસુખગમ.

આ સમિતિને ખાદીનો નિકાલ કરવાની ગોઠવણ એ શરતે જ રહે કે ઉત્પાદનમધ્યકે અવિધ્યમાં મધ્યવર્તી મડળની સુલના મુજબ જ નવી ખાદી ઉત્પાદન કરે,

૫ આ ગોઠવણ છતાં જ કાઈ ખોટા આવે તે સરખાવે, મોગવવાની રહેશે.

ખાદી વિજય

છેવટે ઉપસહારમાં શ્રી કાકાસાહેબે અત્યંત વિસ્તારપૂર્વકે ખાદીનું સર્વોદયીય રહસ્ય સમજાવતાં પોતાના બાપજીમાં કહ્યું કે —

ખાદીપ્રેમી ભાઈએ અને જોડેનાનું આ સમિલન સફળ રીતે પાર પાડ્યું એ આનંદની વાત છે આ સુચેલન મારફતે આપણે ધણ મેળવ્યું છે એક બીજાને મેળવવા થયા, આજનું ખાદીનું વાતાવરણ સમજાવવા, કાઈક જમાવી પલ શકાય મારે માટે તો આ એક નવી જ કેળવણી છે

પ્રચારકો વિના કાકાસાહેબ ન ટકે

આપણે મણીભાઈ વિવાદો ફેલાવીએ છીએ, પણ જીવવા માણસો અકેરક ફર્કાં કરે અને જીવી વાવી સંભાળે એના જેવું અસરકારક પ્રચારકો બીજાં નથી ધર્મનું કામ ધમલગી જે વાલુ જેમણે તો જ તેનરવીના અગ્નિની જેડે સળગી પડે આપણા દેશમાં એ વિવાદ પણ છે, આપણા સમાજની એ આસિધા છે જેડે કાળમાં અવિધ્યનિયા કમલ કરતા અને સરકુલિ બની રાખ્યા નવા નવા લોકોને સરકુલિની અસર વધે આજના. ઉપનિવદ્ધકાળના અવિધ્યે કાળને સંભાળતા અને ચર્ચાએ કરવા મારે એજ દેવી પ્રકોષ તણે લોકમાં ફેરે જેડે ચર્ચા નવા ત્યાં આજેડે છે પછી

કુશાગ્રેને વારે આજે તોએ પુરાણકથા સંભાળવા ભવ અને સમીપ ક્રેટિ વધારવા ભવ એમના પરી પ્રચાર પડિનેમો વર્ષે ઉમેરે વધે એમના કુશાગ્રે જીવિએ દેશ આપે જમાવે અને જીવનનું રહસ્ય ઉઠાવવામાં મદદ કરી જેમનું રજાન ત્યારપછી આપણા સામુસતોએ લીધું તેમો ફેરના ભવ અને ગતા ભવ, અને કુશિયાનો ઉઠાર કરવા ભવ એમને રજાને કમિટ કરીનેમો આજે, દરિયાસે આજે તેમણે ભૂવી ભૂવી વરડોમોનું મિશ્રણ કર્યું જાનનમ જીવિએ પણ પોતાનું કામ કર્યું જ નથી મોઢીએ અને ફેરના એ જ કામ ભૂવી દેને કરવા

ત્યાર પછી આજે અમે ક બલેલા વિનાએ એમણે પાર વિદ્યા કુશિયાને ઉપરેમ કરવાને રરેતો ચોવી કાઢેલા સર્વેક પડે એમણે છલપા કાઢ્યા એકે વિવધ એકે ન મળે કે એમાં એમને કહેવા જેવું કર્યું ન હોય એમની સાથે સાથે દેને આપણે નવા પ્રચારકોને વર્ષે બોલે કર્યા છે પ્રચારક વગર સરકારિયા ટેક જ નહીં

છવનને પ્રધાન રૂપે ત્યાગ

આ બધા પ્રચારકોમાં આપણે એમણે છીએ કે ત્યાગ એ જીવનને પ્રધાન રૂપે છે સેવાને ઉત્સાહ એ જ એમનું અર્થ છે આપણે ખાદીસેવકો એ જ પ્રાચીન પારપાના વસ જ છીએ આપણે ખાદીસર છીએ પણ આપણામાં એ પારપર પ્રેમ હોય એકબીજાને નસાવી લેવાની ઉદારતા હોય તો આપણે આજે દેશનું રજા ફેરવી રાખીશું

માત્ર રજાસેવાની ધમસ સાથે બધરેવામાં, વેપારીનભવ અને કાપડકુશાગ્રે એમણે છીએ એના વગર આપણે કાપડવાના નથી એ નિર્વાવ છે ધીરભૂર્વક સમાજને સમજાવવાની બ્રાહ્મણરૂતિ આપણામાં એમણે છે પ્રેમન પડે બરીમોને અર્થ અને એમની તરફદાર ખાદીને અર્થે મરણિયા થઈને લૂચવાની કાચરતિ આપણામાં હોવી જ એમણે ખાદીપ્રરતિની એકેડે વૈરધર્મની પ્રકાશ એમાં કરેલિને ચરિતાઈ છે બારેમાં બારે લોકસમુદાય ખાદીમાં જ વૈરધર્મિ તો એમાં પૂરેપૂરી હોવી જ એમણે અને આપણે આજે સેવકો રજા એવાને નામે પ્રભ પાસેથી આપણે કાઢીએ છીએ આપણામાં આજેસ વગરના ઉચીત અનુભવપણ અને નમ્રતા ન હોય તો આપણે સેવકો શાના ? આપણી પાસે ખાદી બધે હોય અને સેવાની કાચના ન હોય તો આપણે કશી અસર કરી શકવાના નથી ત્યાગની કાચના એ જ મુખ્ય વરડું છે શુદ્ધ કાચનાથી કરેલી બુદ્ધિ પણ સમાજ દરમુખ કહે છે એ કાચના ન હોય અને આપણે કેવળ નોંધારિયા સેવકો આપણે તો ખાદીને પ્રચાર થવાનો નથી નેકાર પથાર જેવડું જ કામ આપે એને કિલસ અડક કલાઓ આપણે અજડ ખાદીનું ધ્યાન ધરવાનું છે

કમલ કમલ કમલ કમલ લોકો દુશ્મરી લોકો દુશ્મરી ફેરિયા ફેરિયા એમના એ જ એમના ફેરિયા એના નથી સારા દરો એમના ફેરિયા ફેરિયાએ કાલ થશે પણ ન્યારે થશે એણે કે એમના ફેરિયા પ્રચાર શુદ્ધ ખાદી નથી ત્યારે મને જલુ કુખ થડુ એ લોગની નભવ કાલ ફેરિયા થવા છે બૂખે મરના કોરો બાઈનેમો ઉપર નથી થશે જાનવવાની કુશળતા એમનામાં થશે હો, પણ એ ફેરિયા પાછળ રહેડું ધમતવા તો એમનામાં ન દેવાનું

પણ કોઈની નિદા કુ સામકાં કરે ? સામુસ જેડેલા ત્યાગ જીવને જેડેલા થોય આપે તેડેલા જ જીવને વાલીએ બીજાને ફેરિયા ખલખલેલી આપણે આજેસ વધવાના નથી આ મદલ કાર્ય જ એની જેડેલી કમિટ કહે તેડેડું તે આપણે

ગરીબોના છવનમાં એવિતરોત થાએ

આપણે આજનુપીડે પ્રચાર મધ્યમ વર્ગમાં જ થયે છે સહેરોપથ થયે છે આજકાળે અને સરીપ કોમોગ થયે નથી સરીપોમાં પણ સમાજની સંજિત હોય છે, ઉચ્ચરજિત હોય છે, લાચની કાચના હોય છે એમનામાં આપણે કથા પ્રચારમર્થ કર્યું છે ? કમલ જ સરકારેલીએ કહ્યું તેમ જ થય અને ધનવાન લોકોમાં જ આપણે ફર્કાં છીએ સહેરના પાછલ કાચાએમાં આપણે કથા ફર્કાં છીએ ? મનો, પ્રાચી, મેર, અચી વગેરે લોકોમાં આપણે કલ પડેલા જ નથી કલ દુરગમના ઉપલી કોમિટ નીવીડી કોમોના છવનમાં પ્રેસર કર્યા જ નથી સહ પોતપોતાનું જ સુએ આ કાચના સમાજિક

સર્વે જાણુ રાજપુશીથી આદી ધારણ કરે તો લગાઈ વિના પૂર્ણ સ્વરાજ્ય પ્રાપ્ત થાય. — ગાંધીજી.
આદીની દરેક જાત ઉપર અખિલ ભારત ચરખાસંઘની છાપ હોય છે

— દરેક તાકા ઉપર તેની કિંમત સ્પષ્ટ રીતે લખેલ હોય છે —

<p>કાપડના અનેક પ્રકાર</p> <p>શુદ્ધ આદીમાં</p> <p>મળે છે.</p>	<p>અખિલ ભારત ચરખા સંઘ (વેચાણુ વિભાગ)</p> <p>આદી ભંડાર</p> <p>૩૯૬, કાલકાંડેની રોડ, મુંબઈ ૨, Tel. 'Khadishop'</p>	<p>જરૂરિયાત માટે આદી અને આદીની વસ્તુઓની માગણી કરવાથી બહારનામ મોકલવા ખાસ વ્યવસ્થા છે.</p>
---	---	--

સફેદ અને રંગીન — હરેક પ્રકારની આદી

<p>સફેદ ધોધેલ આદી જાત નં. ૩૬-પનો ઈંચ ૩૬ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૮-૯ તાકાનો ભાવ " ૫-૬-૬</p> <p>જાત નં. ૪૪-પનો ઈંચ ૪૪ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૯-૯ તાકાનો ભાવ " ૫-૧૫-૬</p> <p>સાદી ધોધેલ માટે આદી જાત નં. ૪૮-પનો ઈંચ ૪૮ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૧-૦-૦</p>	<p>સરતી સફેદ આદી — ટકાઈ અને સર્વોપયોગી બે તાકામાંથી ૬ અખીસ પહેરણુ થાય છે. જાત નં. ૭૦-૧૫૫ વારનો તાકા-પનો ઈંચ ૨૭ તાકાનો રૂ. ૪-૦-૦-૩ વારનો રૂ. ૦-૪-૩</p> <hr/> <p>ડગલા પહેરણુ અને અખીસની — સરતી આદી —</p> <p>તાકામાં વાર ૧૫૫ થી ૧૬ — પનો ઈંચ ૩૦ પહેરણુ અખીસ માટે ૩૫ વાર — ડગલા માટે ૫ વાર</p> <table><tr><td>જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩</td><td>જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦</td></tr><tr><td>જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૯</td><td>જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૫-૬</td></tr></table>	જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩	જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦	જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૯	જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૫-૬	<p>ડગલા પાટલૂનની જાતો — સફેદ અને રંગીન —</p> <p>૫૬ વજાટની ચોતારી-ખાસ જાત ખાસ ધોધાઈ-જાત નં. ૪ તાકામાં વાર ૧૪, પનો ઈંચ ૩૪ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૦-૨-૬</p> <p>ધોધેલ ચોતારી જાત નં. ૪/૩૫ પનો ઈંચ ૩૫ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૪-૬</p>
જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩	જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦					
જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૯	જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૫-૬					

રાષ્ટ્રીય સમાહ માટે

તા. ૪ થી ૧૯ એપ્રિલ સુધી

ઓછા ભાવે આદી વેચાણુ

<p>ધોતી તથા ચાદરને ઉપયોગી જાત નં. ૫૨-પનો ઈંચ ૫૨ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૭-૬-૦</p> <p>મંચુકત પ્રાંતની ખાદી ધોધેલ-પનો ઈંચ ૩૨ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩ ૧૨ વારનો તાકા</p> <p>તાકાનો ભાવ રૂ. ૪-૬-૦</p> <p>રંગીન ખાદી</p> <p>પાશ રંગની ખાતી સાથે સ્વયંસેવક અને સેનિકા માટે ખાખી તથા ક્ષાઉન તાકામાં વાર ૧૨ પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૧-૦-૦</p> <p>લાલ અને લીલી પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦</p> <p>નેવી બ્લુ પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૦</p>	<p>આદીની ખાસ ચાલુ જાતો</p> <p>૧૫ વારનો તાકા-પનો ઈંચ ૨૭</p> <p>જાત નં. ૧૫૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૩-૩ પહેરણુ માટે ૩૫ વાર કપડા માટે ૩ વાર</p> <p>હાઈકોટ માટે ૩૫ વાર ખાદી બેઈઝ</p> <p>— લોન કલોથ ખાદી — અખીસ પહેરણુ તેમજ સર્વ ઉપયોગી ખાસ ધોધાઈની ઊછળી ખાદી તાકામાં વાર ૧૦</p> <table border="1"> <tr> <td>જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૯-૩</td> <td>પનો ૪૮ ૪૫ ૪૫ ૪૦ ૩૬</td> <td>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ " ૦-૧૧-૬ " ૦-૧૦-૩ " ૦-૯-૩</td> <td>તાકાનો ભાવ રૂ. ૭-૧૩-૬ " ૭-૧-૦ " ૬-૪-૬ " ૫-૧૧-૦</td> </tr> </table> <p>પહેરણુ અખીસ તેમજ નારીક જાતના ડગલા માટે સફેદ ધોધેલ</p> <p>— લોન કલોથ — ખાસ ધોધાઈ જાત નં. ૧</p> <p>તાકામાં વાર ૨૦, પનો ઈંચ ૨૭ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૭-૩ ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૮-૧૫-૦</p>	જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૯-૩	પનો ૪૮ ૪૫ ૪૫ ૪૦ ૩૬	વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ " ૦-૧૧-૬ " ૦-૧૦-૩ " ૦-૯-૩	તાકાનો ભાવ રૂ. ૭-૧૩-૬ " ૭-૧-૦ " ૬-૪-૬ " ૫-૧૧-૦	<p>૫૬ વજાટનું ડક-ખાદી કાપડ ખાસ ધોધાઈ જાત નં. ૬</p> <p>પનો ઈંચ ૨૭, તાકામાં વાર ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૩-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૦-૦-૬</p> <p>બે ડગલાનો ખાદીનો તાકા જાત નં. ૫૫</p> <p>ચોતારી-પનો ઈંચ ૨૭ ૧૦ વારનો તાકા જાવ વારનો રૂ. ૦-૭-૦ " તાકાનો રૂ. ૪-૬-૦</p> <p>રંગીન ચોતારી સ્પુટિંગ</p> <p>તાકામાં વાર ૧૪, પનો ઈંચ ૩૫ ખાખી અને ક્ષાઉન (તપખીરી) વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૩-૬ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૧-૧૧-૦</p> <p>— નેવી બ્લુ</p> <p>તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૩-૧૪-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૧-૦-૦ હાઈ માટે ૩૫ વાર-સ્પુટ માટે ૬૧ વાર</p>
જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૩ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૯-૩	પનો ૪૮ ૪૫ ૪૫ ૪૦ ૩૬	વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૯ " ૦-૧૧-૬ " ૦-૧૦-૩ " ૦-૯-૩	તાકાનો ભાવ રૂ. ૭-૧૩-૬ " ૭-૧-૦ " ૬-૪-૬ " ૫-૧૧-૦			

સ્વાધીનતાને પોષતો આદીનો પોશાક ધારણ કરો — આદીનો પોશાક એ રાષ્ટ્રનું ગૌરવ છે. આદી કાપડનાં તૈયાર સીવેલાં કપડાં.

બાળકોના ખમોસ સફેદ આદીના તૈયાર ગળાનું માપ ૧૧ા, ૧૨, ૧૨ા ઇંચ ભાવ નંગનો રૂ ૧-૦-૦ ડઝનનો, ૧૧-૧૨-૦	આદીના પાચબા ઈમર પૂરી લંબાઈના વર્ગાઈ ઇંચ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ના તૈયાર કિ નંગના રૂ ૮-૧૪-૦ ડઝનના રૂ ૧૦-૪-૦		અર્ધી બાયનું પહેરણ (ચિત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ) અર્ધી બાયનું લાંબાનારી પહેરણ કિમત નંગની રૂ ૦-૧૩-૦ રૂ ૩ કિમત ડઝનની રૂ ૯-૮-૦ તૈયાર ગળાનું માપ ૧૩ા ૧૪, ૧૪ા ૧૫ ઇંચ	બાળકોના માટે રંગીન કપડાં નત ૧ ઉમર વર્ષ કિ નંગ ૧ ૧ થી ૨ રૂ ૦-૧૨-૦ ૨ ૨ થી ૩ „ ૦-૧૪-૦ ૩ ૩ થી ૪ „ ૧-૦-૦ ૪ ૪ થી ૫ „ ૧-૨-૦ ૫ ૫ થી ૬ „ ૧-૪-૦ ૬ ૬ થી ૭ „ ૧-૬-૦ ડઝનના ચાર આના બોજા આદીના અડધવાળા — કમરપટા નિર્ધાર અને પાટલન પર પહેરવાને ઉપયોગી સફેદ પટા કિ રૂ ૦-૪-૬ નંગ ૪-૪-૦ ડઝન રંગીન પટા કિ રૂ ૦-૫-૬ નંગ ૪-૦-૦ ડઝન
સ્કાઉટ કેસ-ગાળકોનો લરકરી પોશાક આખી અમીસ અને ક્રાઉન તથા નિકર એ ખીસાવાળા અમીસ અમીસના ગળાનું માપ ૧૧, ૧૧ા, ૧૨ ઇંચ નિકરની લંબાઈ ૧૬ અને ૧૮ ઇંચ ભાવ રૂ ૩-૦-૦ નંગના ડઝનના રૂ ૩૫-૮-૦	પહેાળાં કોસરવાળા એડનેક હાંદશા-અમીસ ડઝનના કોસર ઉપર અમીસનો નવર બહારથી દેખાય તેવી ૮ નાં મનરવાળા અમીસ કિ નંગની રૂ. ૧-૧-૦ ડઝનની રૂ ૧૨-૮-૦ તૈયાર અમીસના ગળાના માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૪ા, ૧૫ ઇંચ			

એપ્રિલના ૧૫ દિવસ આદીના ઘટોડેલા ભાવ — વટાવ ટકા ફા

હિંદની દરેક હબનાં ધોતિયા સુતર ન ૧૨ થી ૧૫ દરેક નંગ છાંદ આવે છે ધોતિયા હોય કિ વાર પનો ઇંચ ભાવ ન ૧ નો ૪ા x ૫" રૂ ૨-૧૫-૦ ૪ x ૫" „ ૨-૬-૬ ૪ x ૪" „ ૨-૫-૦ ૩ા x ૪" „ ૨-૦-૬ ૩ા x ૫" „ ૧-૧૩-૮ ૩ x ૪" „ ૧-૬-૦ ૩ x ૩૬" „ ૧-૭-૦	
---	--

સામાન્ય પાતળી વણાટના ધોતિયા ૪ વાર x ૪૬" રૂ ૨-૪-૦ ૩ા વાર x ૪૬" „ ૨-૨-૦ ઘટ વણાટ ૪ વાર x ૪૫" રૂ ૩-૦-૦	
---	---

કુમતાવાળા ખસ ફપટા ૨ા વાર x ૨૭ ઇંચ રૂ. ૦-૧૨-૦ એકના બાળકોના લાંબા પહેરણ લાંબી બાય — પૂરતી લંબાઈ અને ખીસાવાળાં સફેદ નંગના રૂ ૦-૧૪-૦ ડઝનના રૂ ૧૦-૪-૦ ગળાનું માપ ૧૧ા, ૧૨, ૧૨ા ઇંચ	(ચિત્ર મુજબ) લાંબાઈ અમીસ કિમત નંગની રૂ ૧-૫-૦ ડઝનની રૂ ૧૫-૮-૦ અમીસ તથા પહેરણ — તૈયાર ગળાનું માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૪ા અને ૧૫ ઇંચ
--	---

મુંદા-ગજીરાક ગજીરાકને બલે દરેક મણુમા વાપરી શકાય છે ચિત્ર મુજબ સીવેલા કિ રૂ ૦-૮-૬ એકના કિ રૂ ૬-૨-૦ ડઝનના	તૈયાર સિવેલા હાંદકોટ તૈયાર ગળાના રખાનું ખાતીનું માપ ૩૨, ૩૪ ૩૬ અને ૩૮ ઇંચ સફેદ અને ચેકની તરાહવાળા હાંદકોટ સફેદ કોટ ફાંડા ડગધા રંગીન એકના કોટ કિ રૂ ૩-૨-૦ રૂ ૩-૧-૦ અને ૪-૮-૦
---	--

લાંબા પહેરણ પૂરી લંબાઈ-બાય અને ગળવા સાથે	'જમાલુરુ જાકીર' તરાહવાર રંગીન ચેકના પહેરણ ઉપર પહેરી શકાય તેવા બાજીટ ખાતીનું માપ ૩૨', ૩૪', ૩૬', ૩૮'
--	---

(ચિત્ર મુજબ) 'લાલાટ પહેરણ' કિમત નંગની રૂ ૧-૩-૦ ડઝનની રૂ ૧૪-૦-૦	નાના બાળકો માટે બાબાપોશાક — બાબાપોશક બૂટલ સુધીની ચડી સાથે બટનવાળો કોટ (કાચો) સફેદ કોટ — રંગીન માટી નત ૧ ઉપયોગી વર્ષ કિ નંગ ૧ ૧ થી ૨ રૂ ૦-૧૦-૦ ૨ ૨ થી ૩ „ ૦-૧૨-૦ ૩ ૩ થી ૪ „ ૦-૧૪-૦ ૪ ૪ થી ૫ „ ૧-૦-૦ ૫ ૫ થી ૬ „ ૧-૨-૦ ૬ ૬ થી ૭ „ ૧-૪-૦
---	---

મુસાફરી માટે ઉપયોગી સાચનો

હોલ્ડમોસ — મિત્રના ખતાબ્યા મુજબ

ખાઉન રગની ખાસ વજુહની મજબૂત ખાદી

— હોલ્ડમોસ લેટરરૂક કરાવેન હોય છે —

મુસાફરી વખતે પથારી બાંધવા તથા થોડા લોકો રાખવા આ હોલ્ડમોસ ઉપયોગી છે મજબૂત આમડાના બધ તથા હલ્લ અંદર બે બાજુ કપડા બરવા માટે ખાસ સગવડતા રાખા ખાના, વચ્ચે મિઠાનું બાંધવા માટે પડો અને તે પડામા ત્રણ બકન સાથે આમડાના બધ હોય છે. પહેલાઈ ઈચ ૨૭—સબાઈ ઈચ ૭૨—કિ રૂ ૧૧-૧૨-૦

તૈયાર ગાદી — ૩ ભરેલ

— ફેન્સી તરાહ બાપની —

માપ ૨ વાર લાખી — ૨૭ ઈચ પહેાળી

ફક્ત બાપેલ બોળ કિ રૂ ૨-૮-૦

ગાદી ૩ ભરેલી બે વાર કિ , ૫-૦-૦

૩ ભરેલ ગાદી તથા ઉપર બાદીનું સફેદ કવર કિ , ૬-૪-૦

રાષ્ટ્રીય સમાહની ભિગવણી

બાદીનો સંગ્રહ કરવાની સુદર તક—વટાવ ટકા રૂ અને ૧૨૧

દ્રાવેલિગ — મુસાફરી માટે — રેલ્વેના ખાટિયા પૂરતી શેતરજી—માપ ૨ વાર x ૨૮" પહેાળી કિ રૂ ૩-૪-૦ એકના

ટકાઉ અને મજબૂત વજુહની — પટવાળી

૨ા વાર x ૩૬" કિ રૂ ૪-૧૫-૦ | શેતરજી | ૨ા વાર x ૪૫" કિ રૂ ૬-૧૪-૦

સુદર — સુશોભિત — શેતરજી — બડી ઘટ વજુહની

૭ ફૂટ લાખી — ૪ ફૂટ પહેાળી — હેઝા ગુથેલી

કિમત રૂ ૬-૦-૦ એકના

વજુહ બાતના ચારસા — બેકેટ — બેડસીટ

‘રામજી’ બેડસીટ

સુદર રમીન તરાહ વજુહના બેડવા, મિજાવવા માટે

માપ કિમત નજ એકની

૨ા વાર x ૩૬ ઈચ રૂ ૨-૧૨-૦

૨ા , x ૪૫ , રૂ ૩-૫-૦

૨ા , x ૫૪ , રૂ ૪-૩-૦

વજુહ બાતનાં સરની બાતનાં બેડસીટ

૨ા વાર x ૫૪ ઈચ કિ રૂ ૩-૧૨-૦ નમના

લીવાનખાનાનો રાજગાર

મનમોહક છાપની બજામ

બીજી ૫૨ મિજાવવા માટે

આકર્ષક પદ્મની તરાહો બાપેલ

માપ—૩ વારx૧૧ વાર, ૩ વારx૨ વાર-૪ વારx૩ વાર

માપ ૧ રૂ ૪-૦-૦ રૂ ૫-૧૩-૦ રૂ ૧૧-૧૦-૦

વજુહ ચોકડી બાતના રેલ્વેકરોથ

‘રામજી’ રેલ્વે કવોથ,

મેજ, સ્ટેલ વગેરે ૫૨ રાખવા માટે

૪૫ ઈચ x ૪૫ ઈચ — કિમત રૂ ૨-૦-૦ એકના

— રેલ્વે કરોથ —

ટીપોઈ કવર

મરતી બાત-રંગીન-ચારે તરફ બારીક કિનારના-૨૭"x૨૭"

કિ. રૂ ૦-૪-૦

રંગીન-સ્વતંત્ર ભારત' બાપના રેલ્વે કરોથ-૨૭"x૨૭"

કિ રૂ. ૦-૬-૦

ફેન્સી તથા એંગ્રેમાર પ્રિન્ટિંગનાં રેલ્વે કરોથ

સફેદ અને રંગીન

ચોરસ માપ—કિમત નજ એકની

૩૦'x૩૦' , ૩૬'x૩૬' , ૪૦'x૪૦' , ૪૫'x૪૫' , ૫૦'x૫૦"

રૂ ૦-૧૩-૦ ૦ ૧૫ ૬ ૧ ૫-૦ ૧-૬-૦ ૧ ૧૪ ૦

શરીર સાફ કરવા

— દુવાલ —

દાથ મોડુ લુખા નપમિન

હુનિકામ-ખાડાની તરાહવાળા

દુવાલ દુવાલ નપમિન

માપ ૧૧વારx૨૭ ૧વારx૨૭ ૨૨'x૩૬'

કઝનના રૂ ૭-૧૫-૦ ૫-૫-૦ ૪-૬-૦

નમની કિ ૦-૧૦-૬ ૦-૭-૩ ૦-૬-૩

ચોતારી દુનાવ-નપમિન

માપ ૧૧x૨૭ ૧૧x૨૭ ૨૨'x૨૨'

કઝનના રૂ ૭-૧૩-૦ ૬-૮-૩ ૨-૧૪-૦

નમની કિ ૦-૧૦-૬ ૦-૮-૬ ૦-૪-૦

પાતળી વજુહના દુવાલ-નપમિન

માપ ૧૧x૨૭ ૧૧x૨૭ ૧x૨૭

કઝનના રૂ ૪ ૧૨ ૦ ૪-૨-૦ ૩ ૪-૦

નમના = ૦-૬-૬ ૦-૫-૬ ૦-૪-૬

સાફસુદ કરવા

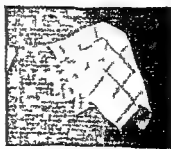
માટે ડસ્કર

ચોકડી બાતના, ટકાઉ, મોટર અથવા થોડા ગાદી તેમજ ઘરના બારીખારણા સાફ

કરવા અને ફરિશ્તર લુખામા ઉપયોગી

માપ ૨૧ ઈચ ચોરસ

કિ નમની રૂ ૦-૨-૬

વિદેશી કાપડોનો બહિષ્કાર ખાદી સિવાય બીજી કોઈ પણ રીતે થઈ શકવાનો નથી.

— સી ઉપયોગી વસ્તુઓ —

ખાદી છાપની સાડીઓ. ચક્રચક્રી આકર્ષક વેવળી વગેરે

કિનાર.	ગાંધી સાડીનું માપ	કિંમત
એક રંગી છાપેલ	સરેક ૫ વાર x ૪૫"	રૂ. ૪-૪-૦
બે રંગી છાપેલ	"	રૂ. ૪-૮-૦
એક રંગી છાપેલ	છાપેલ	રૂ. ૪-૧૨-૦
એક રંગી છાપેલ	સરેક ૫ વાર x ૫૦"	રૂ. ૪-૧૦-૦
બે રંગી છાપેલ	"	રૂ. ૪-૧૪-૦
એક રંગી છાપેલ	છાપેલ	રૂ. ૫-૨-૦

છા. પેલ ખાદી છીટ — ઘર ઘર ૨૪ ઘર ૮

ધાવરાપાટ — પનો ઇંચ ૩૬

સરેક જાત	છાપેલ — વારના	રૂ. ૦-૧૨-૩
રંગીન	"	રૂ. ૦-૧૨-૬

છાપેલ છીટ

ઘા ઘા સે પાટ

— પનો ૧/૫ રજ —

રંગીન જાત અને કોર છાપેલ

એક રંગી માત — રંગીન છીટ

પનો ઇંચ ૩૬

વારના રૂ. ૦-૭-૦

વારના રૂ. ૦-૧૦-૩

યલ્લુલ રંગીન જાડા કિનારની સાડી

સરેક પોટ ૫ વાર x ૪૫" દર રૂ. ૩-૩-૦

મહારાષ્ટ્રના ખેડૂતવેશ માટે

મહારાષ્ટ્રીય લુગડા — રંગીન પટર — રેશમી કોર

વાર ૧૧ x ૪૫ ઇંચ — રૂ. ૨૫-૫-૦ થી ૩૨-૧૦-૦

છાંચ રૂમાલ

સાઇઝ ૧૮" x ૧૮"

ચારે તરફ લાઇનવાળા

જાત બાર નંગ ૩૬૦

સરસીજાત રૂ. ૦-૧-૬ ૧-૩-૬

ખામ જાત " ૦-૨-૦ ૧-૧૨-૦

ખાતલી જાત " ૦-૪-૦ ૨-૧૪-૦

કેડરી-રૂમાલ

માપ ૧૮"x૧૮" ન રૂ. ૦-૧૦-૦ ૩૬૦ના ૭-૧-૦

વાનરચોનાના કેસરી રૂમાલ

૨૭"x૨૭" ન મના રૂ. ૦-૮-૦

લેખસંસ્થાના પ્રમુખ વખતે પહેરણ, ખમીસ વિગેરે માટે

રેશમી કાપડો બદલે વરણાટ કેડરી કાપડ

ચાલુ પનો ઇંચ ૩૬ રૂ. ૨-૦-૦ થી ૨-૨-૦

મેરો પનો ઇંચ ૪૫, બા પનો સાડી માટે પણ ઉપયોગી છે

કિંમત રૂ. ૨-૫-૦ વારના

હાંધે કાલેવ જારીકે લેનું ઉંચા પ્રકારનું

નિખાલસ બિની માલ

ખરીદી ઉપર ૧૨૧૧ ટકા બોછા એપ્રિલ તા. ૧૮ થી સુધી
હરેક પ્રકારનું કાશ્મીરી ગરમ કાપડ, પ્લેકેટ વગેરે—૧૨૧૧ ટકા બોછા

ચરતી કિંમતનું — કાશ્મીરી બેનનું

— પડુ ગરમ કાપડ —

એક તાકામીથી એક કોટ અને છે

તાકામા સાદા રંગના ઘેરા રંગના ખાખી તેમજ નેલી

વાર તેમજ સરેક તાકા બધુ રંગના

૪: રૂ. ૧-૧૪-૦ રૂ. ૭-૨-૦ રૂ. ૬-૬-૦

૫: " ૭-૪-૦ " ૭-૮-૦ " ૬-૧૨-૦

૫: " ૭-૧૦-૦ " ૭-૧૪-૦ " ૭-૨-૦

કાશ્મીરી બેનનું કાશ્મીરી કિંમતનું

કાશ્મીરી રેશમ કાશ્મીરી

ટવીડ ગરમ કાપડ

મનમોહક અને બહામણ

તાકામા વાર ૧૫, પનો ઇંચ ૨૭

એક જાતના ભરતકામવાળી

કેટલેટ ટવીડ રૂ. ૧-૧૨-૦ વારના

પરમીના રાસલ

વિટર ટવીડ " ૧-૧૦-૦ "

૩ વાર લાંબી x ૫૪ ઇંચ પહેણી

રૂડક-ટસટવીડ ૧-૮-૦ "

કિંમત ૮૦ થી ૨૫૦

પરમીના કોટિંગ

રંગીન અને કાળા તથા તરલકાર

થોડા પનો ઇંચ ૩૦

વારની કિંમત રૂ. ૦-૮-૦

— વૂલન રપૂટ —

ગરમ ટવીડના હાંધેકેટ

અને પાઇલન

કિંમત રૂ. ૧૬-૧૨-૦

ટવીડના લુદી લુદી તરાડના

— હાંધેકેટ —

કિંમત રૂ. ૧૦-૮-૦ એકના

પડુ મા ટવીડ કાપડનું

— પાઇલન —

માપ લાંબાઈ ૩૮ ૪૦, ૪૨ ઇંચ

કિંમત રૂ. ૧-૪-૦ એકના

કાશ્મીરી રંગ — ધાખળી

વજનમા હમકી

કિશાળી તેમજ બોલાસાથ એક

સરણ કામ બાપતી

રંગીન ધાખળી પ્લેકેટ

માપ બાવ

વાર પનો ઇંચ એક નંગના

૩ x ૬૮ રૂ. ૧૫-૧૨-૦

૩ x ૫૮ રૂ. ૧૧-૪-૦

૩ x ૫૮ રૂ. ૧૦-૨-૦

૨૧૧ x ૫૪ રૂ. ૮-૧૦-૦

૩ x ૫૮ રૂ. ૮-૮-૦

૩ x ૫૪ રૂ. ૭-૦-૦

સંસ્થા—૧ મહારાષ્ટ્રના બોર્ડર પી પી ચા મોકવાણે.

૨ બહારગામથી આવે મગાવનારે રૂપ રકમ જેટલી કિંમત બોર્ડર સાથે અવરજ ચોપાલવી લેવડે.

૩. એક આનાની ચોરની રિફિશ અથવા નળાઓ મોકલવામાં આવશે

૪. બહારગામથી મગાવનારે જેટલી વસ્તુનું ભૂટ્ટી માપ લેખવડું.

સમયો પચવળવારે—ખાદી ભાંડર, ન સ્ટેફ કાવખાંદેની રોડ, મુંબઈ નં. ૨, એ ચારનામી કરવો.

ગરમ કાપડનું ઉપયોગ — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શીનગર (કાશ્મીર) ગળાણુ અમેચર્મા કરૂ,

તારણ સંતાપુ:

KHADI SHOP

Bombay.

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ નિગમ)

ખાદી ભંડાર—૩૬૬, કાલમકેવી રોડ—મુંબઈ નં. ૨.

પ્રકાશક—મનુભાઈ મનનવાલ વેલ, 'ખાદી ખબર' એપ્રિલ, રીડ રોડ, અમદાવાદ.

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિહુલદાસ વસનજી બેરાબણી

[અંક ૫]

અંક મૂલ્યરૂબાઈ ચિત્રમલાલ
પટેલ, સુપ્રસાદ પ્રિન્સિપ પ્રેસ
પાનકોરના કા, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના વૈશાખ સુદ ૧૪ }
શુક્રવાર, તા. ૧ મે. ૧૯૩૧ }

વાર્ષિક લવાજમ
દેશમાં રૂ. ૦-૮-૦
દેશબાર રૂ. ૧-૦-૦

કરાંચી ખાદી પ્રદર્શન

(૬૬૩૩૩૩૩)

તા ૨૧ મી માર્ચને રોજ કરાચીમાં હમેશ મુજબ
મહાસભાના અગ્રણી ખાદીપ્રદર્શન બોલવા નક્કી થયું પશુ
તા ૪ થીના રોજ શ્રી જમરામદાસ સુત્રના આપે છે કે
'બહુ ભેખમદારી નહિ વહેરતા, હીંદીના સંદેશ ચિન્તાજનક
છે' આવા મનોગો વચ્ચે કરાચીના વેપારી મહામંડળ તરફથી
ખાદીપ્રદર્શન અગ્રણી, અને તે માટે એટલો તો દેહો વખત
હતો કે પ્રદર્શન સંબંધી જે નિમત્તજીપત્રિકા મોકલાર્થે તેમાં
પશુ ખબર આપવામાં આવી હતી કે આ પત્રિકા પહેલી
તેમજ છેલ્લી ગણી ખાદીકાર્યકર્તાઓ સહકાર આપી પ્રદર્શનને
ફેલેમંદ બનાવે

અનુપ્રભ પ્રદર્શન

આ વર્ષની મહાસભા પશુ અનૈકિક તેમજ આ વર્ષનું
ખાદીપ્રદર્શન પશુ અનૈકિક અસહકારના યુગ પછી મહાસભા
સાથે પ્રદર્શન હોય છે, પશુ આ વખતે તો માત્ર અખિલ
ભારત ચરખામંડળના પ્રમાણ પત્ર વાળી ખાદીજી એક પ્રદર્શન
થયું પ્રદર્શન માટે એક લાખ પચીસ હજાર ચોરસ ફૂટ
જમીનના વિસ્તાર પસંદ થયો, અને આવા વિસ્તારમાં એકલી
ખાદીનું પ્રદર્શન ભરતુ એ પહેલી વખત જ બન્યું પશુ આથી
ખાદી કેટલી ફાલી તેનું માપ કાળકર્તાઓને અને રાષ્ટ્રને મળ્યું.

આટલા દેહો સમયમાં પ્રદર્શન ફેલેમંદ રીતે પાર
પાડવામાં કરાચીના બાઈબહેનોનો પૂર્ણ સહકાર, વિપ્રન
સાધનસામગ્રીની ભેગવાઈ અને પ્રદર્શનમંત્રી બાઈશ્રી ચંદ્રકર
જીની મહેનત અને બ્યરથાસકિત ગણાવે પ્રદર્શન સંબંધી
વિગતવાર હેવાબ આ પત્રિકામાં બીજે પ્રગટ થયો છે પશુ
આ સ્થળે કેટલીક વિશેષતાઓ ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે

પ્રદર્શન કેલેન્ડર જાણ્યું ?

પ્રદર્શન બોલવા માટે બનાવના ખાદીસેવક શ્રી સતીશ
દામ શ્રીમતે નોતરવામાં આવ્યા હતા પ્રદર્શનના કામકાજમાં
મદદ કરવા માટે બાઈચંદ્રકર જીના વસીલાથી એક ખાદી
ફેલે તૈયાર હતી, અને સ્વયંસંવિધામાં તરીકે હિન્દુ તેમજ
પાગસી બહેનોનો પૂરો સહકાર ન હોત તો પ્રદર્શન એક
મેળો જ રહેત

અનુપ્રભ સીશકિત

આ વર્ષની લડતમાં હિન્દી સીશકિતને જે ફાળો આપ્યો
છે અને એ સકિત કેટલી ખીલી નીકળી છે તેનો ફીક ફીક અનુભવ
આ પ્રદર્શનમાં થયો ૨૦ હિન્દુ બહેનોએ તો ગાંતીવીસ પ્રદર્શન
જાવણીમાં જ રહીને કામ કર્યું, બ્યારે શ્રી જમરામ મહેતાની
પ્રેરણાથી ૪૦ જેટલી પાગસી જાતુઓએ દલાકાના કલાક ખડે
પર પ્રદર્શનના જુદા જુદા વિભાગમાં પ્રદર્શન બોલવા આવનારને
પ્રદર્શનની વિગતો સમજાવવા જે લાભ બળબો તેથી પ્રદર્શનની
ઉપરોક્તિ વિશે પ્રદર્શન બોલનારાઓને ફીક ફીક મગજબુ મળતી.

દેહ સમયમાં મોકલાયેલા આ પ્રદર્શનમાં ધણુ કરવાનું
બાકી રહી ગયું હતું, છતાં પશુ આ વર્ષમાં જે ઝડપથી
કેટલીક પ્રગતિ ખાદીકાર્યમાં થઈ તે મતોપકારક રીતે ફાંચી
ચકાઈ હતી

આ માહેલી કેટલીક વિગત તો બેવી પશુ હતી કે મારા
જેવા આ કામમાં પડેલા માણસ માટે પશુ નવું જાણ્યાનું ગણાય.

ઐતિહાસિક દાહો મળ્યાની

હિન્દીના પૂર્વ ઇતિહાસમાં દાહો મહાસભા સારી પેઠે જાણીયું
છે, અને બ્યારથી ફરી રેડિયો ફરતાં થઈ ચલા ત્યારથી આ ફરો
વર્ષે દરમિયાન એ દાહો મહાસભા હવે પાણુ બ્યારે વણી ચકાશે
જે પ્રથમ પુણતો જ રહ્યો છે

આ પ્રદર્શનમાં મિહારની મરખાસવની શાખા તરફથી
૧૨૦ આશા સુતરને એક મહાભયમજીનીનો તાંબો લાવવામાં
આ યો હતો આ તાંબો ભોતા જ આનંદની ગણુગણી વડે હતી
હતી, અને અસવના દાંગ મજબીનીની વાદ તાંબુ થતી હતી પશુ
વિગતો તો સમજવી બાકી હતી આ તાંબની ઉત્પત્તિની વિગત
મિહારીભાઈઓએ આપી ત્યારે તો એવી આશા બધાઈ કે
હવે તો દાહોની ઐતિહાસિક મજબીનીનાં ફર્શન જ નથી

મિહારમાં આલણો જતોઈ માટે પોતાને આગળે એક
ખાસ પ્રકારનું જ ઉપકાર છે આ ફેને વાસની તકલી ઉપર
ક્રિત છે આ તકલી ઉપરનું સુતર બારીક અને સુવાડુ હોય
છે, અને પ્રથમ કરતાં તે બેગવી ચકાવ એમ અમને ખબર
મળ્યા પરિણામે તેનું કેટલુંક સુતર એકઠું થયું એ સુતરનો
આક ૬૦થી ૧૨૦નો હતો

આ સુતરમાંથી મજબીન વણાવવા મિહારીભાઈઓએ
તજવીજ કરી, પશુ પહેલે કપાટ મિહારી વણકર તે ન
વણી ચકાશે, એટલે ભેડુ કરેડુ સુતર દાહો વણાવવા મોકલ્યું
દાહોના કારીગરે તે વણ્યું અને તાંબો વણાઈ મિહાર આવ્યો
પછી તો મિહારી વણકરે પશુ વણવા પ્રથમ કર્યો અને છેવટે
વણાડુ આવ્યો આ બંન્ન માસિક રૂ. ૫૦૦ ની કિંમત જેટલી જ
ઉત્પન્ન કરી ચકાવ પશુ વણુ પ્રથમ કરે યુ થાય છે તે માટે
રાહ બેવી રહી

(આ જાતના નમૂના—તકલી, રે, સુતર અને તાંબાના—
સુખર્ષીના ખાદી ભાડારમાં દર્શન અર્થે દાહ રાખવામાં
આવ્યા છે)

કરવાડાનો ધાખળો

કચ્છ, કાઠિયાવાડ અને સિંધના ભરવાડો ટોર ચરાવવા
જગમમાં જાય ત્યારે ખબે એક ગરમ ધાખળો રાખે છે દાહ અને
વરસાદમાં આનો ઉપયોગ સારો થાય છે આવા ધાખળા સહેરમાં
વેચાણ માટે બ્યવસ્થિત રીતે નહેતા મળી શકતા

સિંધના મરપારકરના જિલ્લામાં ખાતર્લ વર્ષોમાં રેલસંકટ
આ યુ અને ત્યાં મદદ માટે લાવનબરવાળા બાઈ બળવતરાય
મહેતા પહેાયા, તેમજે ત્યાં આ ધાખળાના ફર્શન કર્યાં અને

તેની લોકોને ખબર આપી આ વખતે તો મહાસભા અને પ્રદર્શન સિધમાં જ હતા એટલે રેલવેકેટ નિમિત્તે જે ઉદ્યોગ ત્યાંના ગદરા ગામમાં એસીને ખાદીમેજાએ ખીસ-ચો હતો તેના પૂરા દર્શન પ્રદર્શનમાં થયા

બેન કાવતારી ખહેચો (જેમાં એક કાવતાર ખાદી તો અથ લતી), તથા બેનના ધાળજા વધુનાર વધુકરે પહુ આપ્યા હતા, અને આ ધધાને હવે વ્યવસ્થિત રૂપ મળ્યું છે

કેલિકો પ્રિન્ટ

હિન્દના ઇતિહાસમાં દાઝ મળ્યોની જે સ્થાન બોગવે છે તેવું જ સ્થાન હિન્દી કેલિકો પ્રિન્ટ પહુ બોગવે છે આણુ હાલત દરમિયાન આ જાતની હાવવાની કળા કેટલી ખીસી છે તેનું દર્શન આ પ્રદર્શનમાં રૂકોખાદ (સુકુખ પ્રાન્ત), રજપુતાના, ઝુમર્ધ અને પાળન, એ ચાર પ્રાન્તો આપી રહ્યા હતા આ ચારે પ્રાન્તો પોતપોતાની કળામાં દીપી રહ્યા હતા અને ઇતિહાસને ફરી સાચો કરશે એવું દેખાડી રહ્યા હતા

વીટીમાંથી પસાર થતી શાવ

કારમીરી કળા તો હણુ છવત છે, પહુ તેમાં બેજસેજ પૂરેપૂરું થાય અને તે દાખમાંથી જવાની અખી પર આવે તે પહેલાં તો અખિન ભારત ચરખાસ થના એક સેવક ત્યા પહેાચી ગયા, અને કારમીરી કળાનું ઝુનસ્ત્યાન આર્દુ સાત વાર લાંબી, સડસડ ઇચ પનાની એક શાવ-નામે શાહનુશ-આબગીની વીંગીમાં સારીમે પરાંચાઈ નીકળે તેના દર્શન પ્રદર્શનનેનારને થતા હતા

પ્રદર્શનમાં ગાધીજી

ગાધીજીએ પ્રદર્શનની ઝુનાકાત તો લેવી જ જોઈએ, પહુ તે કપાઈ જાહેર રીતે ઝુનાકાત લે તો કેટલી જીડ થાય ?

આ પ્રશ્ન બહુ મૂળવજીવાળો હતો. અમો કહેવ કરવા વહેની સવારે મળરકમાં પાચ વાગે ગાધીજી મૂપચૂપ પ્રદર્શનની ઝુનાકાતે આવે અને ઠરાચુ આપી જે રીતે દોઢ કલાક સુધી ફરીને ગાધીજીએ નિરાતે નીરખી નીરખીને પ્રદર્શન ભેચુ, અને સંતોષકારક જાહેર કરી આદીવાદ આપ્યા

ઉપાહારશુદ્ધ

જ્યા બહુ મોગી સખ્યામાં માણસો આવવાના હોય ત્યા આવાપીવા માટે પહુ બંદોબસ્ત કરવો જરૂરી હોય છે અને આ માટે પ્રદર્શનના કાર્યકર્તાઓએ મોખી ગોઠવણુ કરી હતી ગોઠવેના ટેમલ પર આદીના ટેમલકેનોય, ખાદીના હાથ લુછવાના નેપકિન પીરસનારા જ્યા ખાદી પોચાકમાં અને રવંદેશી માંડર એ મો આકર્ષક હતુ

પ્રમશનખાલ

પ્રદર્શન તરફથી ખાસ પ્રમશનખાલ જોવાવામાં આવ્યુ હતુ, અને તેમાં વિશેષતા તો એ હતી કે દરેકજ 'ખાદી પ્રદર્શન પત્રિકા' નામનું એક છુયેટિન ઝુનરાતી, સિંધી અને અંગ્રેજ એમ ત્રણ ભાષામાં પ્રગટ થતું, અને આ રીતથી પ્રદર્શનની માહિતી ઠીક ઠીક રેવાવી સકાતી હતી

પ્રદર્શન ને વિસ્તારમાં જોવાયુ હતુ તે વિસ્તાર દર વર્ષની ખાદીકારકિર્દીમાં મોટામાં મોટો હતો પરતુ એટલા વિસ્તારમાંયે સંજોગ્યાલુ પડ્યું અને ખાદીપ્રદર્શન હવે એનાથી બેવડા વિસ્તારમાં કરતુ પડ્યો જેથી અનુભવ થયો.

પ્રદર્શન બેવાનો લાભ ૮૦,૦૦૦ માણસોએ લીધો અને આ પ્રદર્શન બેનારને ખાદીના વિસ્તૃતપણુનું જાન કરાણુ પ્રદર્શન દરમિયાન એકદરે રૂ ૬૦,૦૦૦ નું ખાદીવેચાણુ થયુ

ચિકુલદાસ વગનજી જેરાખાળી

કરાંચી ખાદી પ્રદર્શન

(વિસ્તૃત વિવેચન)

દિનપ્રતિદિન ખાદીની રાજસ્તીમાં વિસ્તરવા લાગી છે એની ઉપચોગિતાનું જાન પહુ તેટલા જ, બલકે તેથી થોડાક વધુ, પ્રમાણમાં જનતાને થવા લાગ્યુ છે આવી રીતે વધતો જતો એનો વિસ્તાર અને દરખાન થતો એની તવરપશિતા ખાદીની પ્રગતિ આકે

મહાસભા અને મહારામા ગાધીજી આને જોતપ્રોત વર્ધ ગયા છે રાષ્ટ્રજીતિને સ્થાને સરદાર વલ્લભભાઈ હો કે પડિત જવાહરલાલ હો, સુકાન તો ગાધીજીના હાથમાં જ હોય છે. મહારામાજી આને રાષ્ટ્રદેહે દીપે છે અને એમને પ્રિય, રાકને પોષનાર, દુર્બળને સખળ કરનાર, નિર્માથને તેજ અર્પનાર, નિસ્વોબીને થોડુક કામ આપનાર ખાદી એમો જ્યા જ્યા ત્યાં હોય જ.

ખાદી સામ્રાજ્ય

મહાસભાની એક સાથે પ્રદર્શનની પ્રથા ચાલુ થયેલી છે અત્યારસુધી પ્રદર્શનમાં ખાદી તથા ખીજી સ્વંદેશી વસ્તુ વગેરેને સમાવેશ થતો, પરતુ આ વર્ષે ખાદીએ પોતાનું સામ્રાજ્ય રચાણુ હતુ

ખાદીપ્રદર્શનનું કામ અખિલ ભારત ચરખાસે તથા કરામીના બહાપરી બહામણે ઉપાડી લીધુ હતુ સ્વાગત સમિતિએ પ્રદર્શન અંગેની સર્વ જનજૂળતા કરી દીધી હતી ચરખાસપ તરફથી શ્રી વિક્રમદાસ જેરાખાળી જઈ પહેાચ્યા હતા પ્રદર્શનના સામાન્ય મતી શ્રી મદ્રશ કર ખૂચ પહુ થોમ યુરુષ મળ્યા હતા આવા સંજોગોના કારણે થોડાક સમયમાં પહુ પ્રદર્શન આકર્ષક અને ઉપદેશક બની શક્યુ હતુ

પ્રદર્શન પત્રિકા

ખાદીપ્રદર્શન માટે રોચક વસ્તાવરણુ તૈયાર કરવા, કરામીને ખાદીસખજ જતાવવા માટે સહેરમાં ખાસિકીની હોલમાં ખાદી બનાવે જોવાયુ હતુ આ બનાવે સંજોગ થયુ અને પ્રદર્શન માટેની પૂર્વ તૈયારી થઈ આ ઉપરાંત તા ૯-૪-૩૧થી 'ખાદી પ્રદર્શન પત્રિકા' ચાલુ થઈ ઝુનરાતી, સિંધી અને અંગ્રેજી આ ત્રણ ભાષાઓમાં બેના આકે નીકળવા લાગ્યા, અને કરાંચી સિંધ અને અન્ય પ્રાંતોમાં એ પહેાચવા લાગી જનજીત વધારવામાં એનો ફાલો જેવેરોવેલો નહોતો આ પત્રિકાની સવિસ્તર સમાલોચના કરવાનું આ સ્થળ નથી, પરતુ એટલું કહેવું પ્રાસ થાય છે કે પત્રિકાએ પ્રદર્શનને વિશેષ પ્રસિદ્ધિ તથા ગૌરવ બધામાં હતા

બાવનો

પ્રદર્શનમાં કલાબવન, પ્રયોગબવન, શિશુબવન, આનેખ-બવન તથા વિક્રમબવન આમ પાંચ બાવનો હતા

નો કે 'બાવનો' રચવાનો મનોરથ હતો, અને કરતા કરતા દોઢ લાખ ચોરસ શીટનો વિસ્તાર માર્ગેનો, પહુ ખાદીને ખાટલી જગ્યા પૂરી ન પડી એ સમય પૂરેપૂરો લાખો હોત તથા પ્રદર્શન ચોખતી વેળાએ અખિન અસ્થિર વાતાવરણ ન હોત, તો ખાટલો વિસ્તાર તો ઘણો જ અધૂરો જણાત હવે આપણે પ્રત્યેક 'બાવન'માં પ્રવેશીએ

પ્રયોગ બાવન ખીલ્લ બાવનો કરતાં આ બાવને લોકોને પોતા તરફ વધુ ખેંચા હતા સામાનમતીના ઉલોચમદિરે પીછાનાથી માંડીને કંતવાની બધી દિવાલો ચાતુ રાખી હતી મહાભાણુએ ચરવડાતરજમાં ઉપખવેતો રેટિયો પહુ હતો જે નાકવાળો રેટિયો પહુ સોને ચંબાવતો હતો જેને આ રેટિયો સજ્જ થયો ન કહેવાય, પહુ એ પ્રયોગબાવનમાં

છે એના ઉપર સતત એ કલાક કાતી શકાય અને તે પણ ઠીક ઠીક અભ્યાસ પછી કલાકે ૧,૨૦૦ વાર સુતર વેદા થાય એ કલાકને વળી થમ પણ ખૂબ લાગે છે એટલે એ હજી સફળ બની શકેા નથી આપ્રનું બારીક કાંતણું તથા વણાટ પણ આ ભવનનું એક આકર્ષણ હતું સિધ્ધતા ચરપારકરના ગઢરા રચણનું જીની કામ એ એક નવો જ અણ હોના આ રચયેથી ઉત્પન્ન થતો જીની માલ સારો અને સરતો હોય છે આ કામની ઉત્પત્તિ દુષ્કાળસકટનિવારણને આગે ચર્ધ હતી

આ 'ભવન'નો બીજો વિભાગ કાશ્મીરી કઠાર્થી અગમગી રચો હતો નજપ્રાય થતો કાશ્મીરી ઉલોચ ચરખાસલે કેવી રીતે બચારી લીધો તેનું રચય બાન કાશ્મીર પ્રયોગ વિભાગથી થતું હતું આનો ઇતિહાસ જાણ પણ પ્રદર્શન પત્રિકામાંથી લઈ શું —

કાશ્મીરી અરમ કાપક

'કાશ્મીર એના ગરમ કપડા મટે પરાપૂર્વથી પ્રખ્યાત છે કાશ્મીરી શાલો અને કાશ્મીરી કોટિંગ એ બ્યારખા સારે વ્યાપક છે આને કાશ્મીરીની આ ભૂની બાપખાની વિખ્યાતી પર વેપારીઓ વેપાર બેઠા બાપ છે અને કાશ્મીરી શાલ કે કાશ્મીરી કપડાંને નામે પારદેશમાં બનેલા કાપકનું વેચાણ કરી મોકલેને અને દેશને જોડે છે આ ચાર વર્ષ પર અખિલ ભારત ચરખાસલના કાર્થકેશિનું હમ બહુ અને કાશ્મીર હાલના જરૂરજનબાઈ કોઈક કાશ્મીર પહેખા

તપાસ કરતા સમયનું છે બેનનું કાતવાનું એ કે હજી ચાલે છે પણ દિવસેદિવસે બાણકુ ભય છે અને પારદેશથી આવતા બેનના ધામણી કાશ્મીરમાં વણેલ કાપડના કાશ્મીરી કાપડ તરીકે પ્રચાર થાય છે એટલું જ નહિ પણ પારદેશી તૈયાર વણેલ કાપડ કાશ્મીરના વેપારીના મગની તેના ઉપર ભરતકામ વગેરે રોપી, કાશ્મીરી શાલ અને કાપડ તરીકે ખેલેલી હઈ કાશ્મીરના મીઠવા ઉદ્યોગને પામમાલ કરી ચૂક્યા છે'

આ વિભાગ અત્યંત આકર્ષક બનેલો હતો બન પ્રેક્ષકોને દેશત પમાડતો હતો કાશ્મીર દિનપ્રતિદિન વધતું જ ભય છે, અને નાણાની વધારે સગવડ મળતા આ કામ ખૂબ આગળ પધી શકે એમ છે, એમ એમનાં વૃત્તાંત ઉપરથી લાગે છે આ વિભાગના ને ને હતું તે 'પ્રદર્શન પત્રિકા' જ આપણી સમક્ષ રજૂ કરશે —

કાશ્મીરી ચેટા

'એ મુલાકાત કી વધારે પડે છે ત્યાના યેઠાની બેનમાં કુદરતે તેડલા પ્રમાણમાં જુડુ મુલાકામતા અને ગરમી આપેલા છે દિ હુસેનના કાપડા કડો મુલક કાશ્મીર જ છે તેથી ત્યાના યેઠાની બેન આખા દિ હુસેનના બીજા પ્રતિભા યેઠાની બેન કરતા જુડુ મુલાકામ અને ગરમ હોય છે એ બતાવવા આસ એક યેઠાકપતીને કાશ્મીરીથી લાવવામાં આવ્યું હતું

યેઠાને રૂનામ

બેનને પાઈને જ પછી બીજી કિચાઓ થઈ શકે છે પણ એ બેનને યેઠાના સારી પરથી ઊંઘી થઈ પાવાય તે બેનક વાર ચૂંચવાઈ અને સંતોષાઈ ભય છે આ બાબતના જ્ઞાનને અભાવે બીજા અગ્યાઓની બેનમાં આ ખામી રહી ભય છે પણ કાશ્મીરમાં તો બેનને યેઠાના સારી પર જ સાફ કરવામાં આવે છે યેઠાને ધમાકા પછી દાનરડા નેવા હુમિયારથી વાળને યેઠાના સારી પર જ સીધા કરી લેવામાં આવે છે

બેનની કલ્યાઈ

કાશ્મીરમાં બેનને પી જવામાં આવતું નથી પણ કાસગીના દહ્યા વતી યેઠાના વાળને દૂડા અને સીધા કરી કાતવામાં આવે છે 'પરમ' ને જીવો ભતનું બેન છે તેને તો કાસગીથી સાફ કરી ચોખાના લોટમાં ભેળવવામાં આવે છે આથી 'પરમ' ખુબ ચીકણાવાળું અને એકગમી થઈ ભય છે 'પરમ'ની ભતને તો તેલ લેવાની કાસગીથી સાફ થાય છે કાતણી કાશ્મીરી બેનને એ કાસગી રહે છે કે પીજવામાં રેસા એ લગીને અગેર બને છે તે મુપ્સમ આ કિયા થઈ અટકે છે

કાશ્મીરનું વણાટ

મુખ્યત્વે કીને એના તણ પ્રકાર છે શાલવણાટ, બેનનું વણાટ અને ત્રીજું પરમીનાનું વણાટ

કાશ્મીરી શાલનું વણાટ કાશ્મીરીને અગમગમ નબોનો છે આ વણાટ ભેલે છેને ગરીબ તથા અમલુ વણકરો પ્રત્યે પ્રેમ ને આદર ઉપજાવે અને દિ હુસેનનાની કળાનું અભિમાન ધરી (પ્રયોગનેગાએ ને શાલનું વણાટ થઈ હતું તે બે માણસો મળીને તણ દિવસે લગભગ સવારોડે ઉઘ વણી શકે આ રીતે તણવારી શાલ લગભગ ૮ મહિને પૂરી થાય આ શાલની કિંમત લગભગ રૂ. ૧૦૦ થાય આ વણકરો પોતા સમી પોતાના શાલનું એક પાનું રાખે છે, બીજા પરે તે બે શાલ એમને પ્રાઈ દર્શાવે છે)

બેનનું વણાટ તથા પરમીનાનું વણાટ

આ ભતનું વણાટ થોડા ઘણા દેશકાર સાથે બીજા વણાટને મળતું છે કાશ્મીરની સાળ બહુ થોડી જ માત્રા સમાઈ ભય છે, અને વણકરે કેવા આનંદથી પોતાની નાની ચૂંપડીઓમાં વણાટો દરી તેનો છેને ખ્યાલ બને છે

ચૂંપડી એ કળાની બજાર બહુ એકાને હોય છે, એમ મુતારાઈ ખાદીમાં તેમ પરમીનાના મપડમાં વણાટ કરના દેડલાક તાર વડે છે, અને કાપક ભન્યા પછી તે ઉપર દેખાય છે આથી કાપક ખડખડ અને ગરમ થાય લાગે છે પૂર્વની કિચાથી આવા વાળો કાદીને પરમીનાનું કાપક એકસરખું બતાવાય છે

મહીરો આ લગ્ન દિ હુસેનના એટલા પ્રખ્યાત છે કે મહીરના મહીરો શું હશે તે ભવમા વગર પણ દૂર દૂરના લોકો મારો છે કે આગારે કાશ્મીરના મહીરો જેઈએ છે એ એવી કિચા છે કે જેથી બેનની કાપડ પોવાય છે અને સકાઈને મળવતુ બને છે સાધારણ રીતે બેનની ચીજોને વાપરીને મહીરો કરાય છે આ કિયાનું નામ મહીરો છે તેના ઉપરથી પરમીનાના મહીરો કરેલ બેનની કાપડને મહીરો ના નામથી ઓળખાય છે

રુકુ-વગલ

આ બે કિચાઓ એવી છે કે જેથી કાંઠાવાલમાં કે કપાચેલ કપડાને મુખારીને નવા નેનું બનાવાય છે વાટથી બે દુકાડા નેકાઈને સુખ્ય થઈ ભય છે અને તે એવી રીતે છે તે નેકાડામાં પછી ખજારજન પરે કે તે કપડું પહેલા કાઠિ છુટા બેટકાના રૂપમાં હઈ રહેતી આવાની પહેલા કે કીડાએ ખાઈને બનાવેલા કે ધસાઈને પહેલા કાણા છેડ એવી રીતે નેકાઈ ભય છે કે પછીથી તે ભગામે ઉકેલે હતા કે નહિ તેમ કહેવું મુશ્કેલ થઈ પડે

બેનની કાપડ મટે રુકુ વાટ અને મહીરો એ કિચાઓ એટલી બધી આસીવોદાય છે કે અગરનાતથી ખુબ ઘણે બીજે મુખારી શાલ છે અને ભૂની ચીજોને મુનજીવન આથી ફરીથી કામમાં હઈ રાખાય છે

કાશ્મીરનું બરલકામ એ તો નમવિખ્યાત છે કાશ્મીરના ચણ આગળએ આખા સદકારથી બીધી ભતના પરમ કાપક પર ભય વાશો કે કુદરતી દેખાવો ઉતારી શકે છે

નમદાની ખનાવલ

બેનને પાઈને એક રેણે ભગા કરી, મહીરો, નાનાવવામાં આવે છે, કાશ્મીરના આ ઉપયોગ દે ચારકડના દિહી બદારનો મુલક નમદાઈ અને ભરપૂર છે

કાશ્મીરી શાલો

કાશ્મીરી શાલોની મુખ્ય બે

શાળ અને ભરતકામની શાલ

તૈયાર થાય છે ભગારે ભરતકામ

ભરત ભરી બનાવાય છે

(૧) રોડદાર શાલ

(૨) પલ્લેદાર

(૩) ભગેવી

રાજીવ

આ મીને તે કળાભવનને બહેકાવી મેક્યું હતું આ ચાલ લગભગ ૭ વાગે લખાઈની તથા ૬૫ ફીચ પનાની હતી અને તે આગળથી વૈગીમાથી મહેલાઈથી પસાર થયેલી-ત્રીમા પરીવાયેલી હોને દર્શન આપતી આ શાહીની કિમત રૂ ૬૨૫ પાનેક મિનિટ હાથમા રાખવાથી ગરમી વજીરે ઝેટલી બધી ઉભા એમ છે કળાગો આ અદ્ભુત નયનો વીલેપાર-વેળા બાઈ હેમચદ મોહનલાલ જવેરીએ ખરીદી કાશ્મીરી કળાની કદર કરી

પીળજી વચ

પ્રયોગલવનમાંથી નીકળતા પહેલા પીળજી વચને પણ અવલોકાએ સંદેશમા મિલની પૂણીએ દાખવે ચાઈ છે, તે રૂ ૨૨૫ માટે તમા રાહેલાઈથી રૂ પીળજી માટે આ વચ ઉપરોક્તની વચરે એમ લાગે છે આ ભારત પીળજીવચ સાધનાર અને બનાવનાર થી કે તિરનારાયણ બી એ (કિશોર ભુવન, સી પી રેક મુબઈ) છે

(૧) આ વચથી એક કલાકમા ૧ રતલ અને સાત કલાક લાગલગતે ચલાવવા થી ૬ રતલ પી છ રોકાય

(૨) બળપૂત શરીરના માણસ તેના ઉપર બધી કલાક એક સાથે એમ વિલસમા આઠ કલાક કામ કરી રહે એક સાથે તેના ઉપર વડામા વડા ૪ કલાક ને ૨૦ મિનિટ કામ થયું છે આમ તેના ઉપર મહિનામા ૨૬ દિવસ કામ કરી રોકાય

આદિયુગ લવન

હવે આપણુ આલેખલવનમા પ્રવેશીએ લાહોરમા જે નકશાએ આલેખે, નાની છબીએ વગેરે હતા તે જ અહીં પણ જરા વધુ વ્યવસ્થિત અને કનામક રીતે ગોઠવવાનો યત્ન થયેો હતો. ઐતિહાસિક નમૂનાઓ પણ મોબાસલાણુ રચાન પામ્યા હતા અને તેથી પ્રેક્ષકોને લખાવાતા હતા

સિદ્ધિ લવન

આ લવન સાથે સિદ્ધિ લવન હતું સિધ્ધીની બાઈએ કાતજી-પીળજીની પોતાની રીતે દર્શાવતી એકી હતી આલેખોમા સિધ્ધીની પ્રગતિનું માપ દર્શાવનાર આકાંઓ હતા

આ લવનમા દેશનેતાઓના સૂતરના નમૂનાઓ હતા તેમાં વળી મહાતામીના સૂતર આગળ શેા થયોતો ને પ્રેમવદના કરતાં આ ઉપરાંત બ્યારીક સૂતરના મીખ દેવલાક નયનોની હતી, જેમાના એકને વિષે અહીં નોંધણુ ઉપયુક્ત છે

(૧) આકે વાર વળન રેની બાત
૬૪૦ ૩૦૦ ૪ મેન પીકી

આનુ કાતનાર ૧૨ વડો દેવેન્દ્રનાથ બોઝ છે

(૨) બિહારી બાહણોનું યથોપવીત માટે જ તકલી ઉપર કાતેનુ સૂત ૭૦ થી ૧૦૦ આંક સુધીનું લે ને સૂતરમાંથી બિહારની મળવીન લેવલ મરી સમર્થ

આ લવનમાં મટકા ચાદર મટક પોતી જેની સુદર વસ્તુઓ પણ હતી તકલી ઉપર કામી સૂતર ૬૦ થી ૨૫૭ આકેનું નીકળી રહે છે એના નમૂનાઓ પણ હતા આલેખલવનમા સૂતરની ત્રી પડી વીલેપારલેની ત્રી પડીની ક પના ઉપરથી જોઈ કરવામાં આવી હતી અને આ લવનની સાથે વીલેપારલેની ઉપનયર બાવડીએ મહાભાઈ માટે તૈયાર કરેલ કુટિર પણ આણી રાખ્યામા આવી હતી

રાધપરિત્તુ સૂતર

કરાચી મહાસભાના રાષ્ટ્રપતિ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલપરીશ અને સામરમની તુરગોમાં પોને કલિશા સૂતરમાંથી વણાયેલ એક પેટિતુ અને એક સાકી પોતા સાથે લાવ્યા હતા મહાનશાના પ્રમુખના હાથે જેમવાસ રમિયાન કલાપેસ સૂતરમાંથી વણેલ મા વસ્તુઓ આ પ્રદર્શનમા બહુમોલી હતી, અને તેથી આ બંને વસ્તુઓને ખાસ રચાન આપવામાં આવ્યું હતું

કલાભવનમાં દાખલ થતા જ રંગોની વિવિધતા તથા છાપામની પ્રગતિનું જાન થતું હતું કલિકા જાપાઈની સહાયથી

મેરર ફરકમાદ આદમપુર (પાળમ), અને મુબઈ એ રથઓએ ચુ ચ મગ કરવુ સરે કર્યું છે તેની રપ્પટ પ્રતીત થતી હતી અમદાવાદની વિદેશી વસ્ત્રમણિભારતસમિતિએ રૂપેરી કાર વગેરેને શુદ્ધ બનાવે છે આ પણ જેવેતેરો લાભ નથી આમ જનતાની હાજતોને પૂરી પાડવાના પ્રયત્નો કેટલા બધા થાય છે તે આ કળાભવન દર્શાવતું હતું

વિકાસ લવન

હિંદુસ્તાની શુધ્ધમુખ્ય દુકાનો આવી પહોંચી હતી શુદ્ધ રેશમ પ્રાપ્ત કરી રોકાય જેવી ભેગવાઈ કેઈકેઈકે દુકાનોએ કરી હતી કેટલીક દુકાનોમા રાષ્ટ્રનેતાઓના 'લોકેટ' અને કાશ્મીરી શુદ્ધ કેસર જેવી વસ્તુઓ આ મરે રાખવામા આવી હતી તે સમજવું તથા ભારત સરસ્વતી મંદિર પણ એક દુકાન રાખી હતી ને ત્યાં માધીલીની તસવીરો વેચાતી હતી લેલેનો મનેારજક કાપકમ પણ હતો વિરામ લેવા માટે એક છત જીણુ કરવામા આવ્યું હતું આ છતના મધ્યસ્થ થાલને મહાત્મા માધીલી જવાહરલાલ નેહરુ તથા સરદાર વલ્લભભાઈ શ્રી જી દેશાઈની કલા વડે દત્તરૂપે વિરામતા હતા ને તેથી આ છતનું નામ દત્તરૂપ પાસમા આવ્યું હતું ઉપાહાર વગેરેની સ્વવડ માટે ખાદ્ય લુગન લૂકામ કાલિ રહે આદીપ્રદર્શનને બળતી રીતે બવસ્થા રાખી હતી, એટલે કે મેળ/પાથરણા હાવણજીખા, દુધાસી વગેરે ખાદીનાં જ હતા કામ કરનાર-પીરસનાર પણ ખાદીમાં હતા આ શાતિયુક્તે દેખાવ મનહર હતો

વિકાસલવનની જમપુરીની તથા આદમપુરીની દુકાને સામાન્ય રીતે સારી ખાદી જ અને કા આને વાર મળી રકતી હતી અને આ પ્રગતિ કાઈ જેવીતેવી તથા અબ્યાસીઓને મુખેથી સાંભળ્યું છે કે આની રીતે આગળ વધતા જમીનુ તે મિલની સાથે પણ ઉભા રહી શકીશુ માધી આમમ મેરકનું દીવાનપાણું ખાદીમા કળાને રચાન કપા ને કેટલું છે તેની પ્રાયોગિક માહિતી આપતું હતું આવી જ રીતે આદમપુર શાખાએ પણ એક આકર્ષક દીવાનપાણું રચ્યું હતું

આ પ્રદર્શન તા ૨૧-૩-૩૧ ના દિવસે થી સતીસદાસ હાસ્યે યુલ્લુ મુકુ એમણે દેવપાટન કિયા કરતાં જે ઉદ્દ્યાર કાંલશ હતા તેને શેરોઝ ભાવ ઉતાર્યું હતું

"હું આનું છે કે ખાદીની જ વસ્ત્ર આપણે ૧૯૨૨ મા બનાવે આપણે શોમેસન કામ ચલાવતા હતા ત્યારે યોરીશીયાના પ્રેમચને લીધે આ કામ બંધ પડ્યું રૂપી પાણુ ૧૯૨૬મા તે માર કર્યું આ ખાદીકામ આઠવન વર્ષ લગી ચાલ્યું છે તેથી એટલું જોર આવી ગયું છે કે આ આપણી લે રામચ બની ગયો. અર્થ છે કે સુશાયે હિંદમા એટલી બધી ખાદી બની ગઈ છે કે તેમને લોકો બરાબર ટેકા આપે તેા આજમા આજકી મળી નથી માટે જ ખાદીમા કદે છે ખાદીઓ તૈયાર કરે

પ્રદર્શન ૧૩ દિવસ યુલ્લુ રથુ વેચાલદિએ અગાઉનાં પ્રદર્શનો કરતાં આ અગ્રગ વધે છે પ્રેક્ષકોને ખમ્પા પણ સારી હતી એકે કેટલાકના મનમા મેળાના લાવ કાને પણ પ્રથમ દર્શનું છે તેમ પ્રેક્ષકો દેખતું જણાર શીનું જેવા આવતાં હતાં પૂજ્ય મહાભાઈ સરદાર સાહેબ જવાહરલાલ વગેરેએ ખાસ સમય જાણવ પાડીને પ્રદર્શનને પોતાના નિરીક્ષણનો લાભ આપ્યો હતો મહાભાઈએ આટલા મધાં વર્ષેમા આ વેળાએ જ ૧૧ કલાક ધરણધરોનને પ્રદર્શન બવરકોનુ અને "ખાદીમા અર્નત શક્તિ સમર્પક છે" એનું અનેકવાર ઉચ્ચારણ કરી સતેર પામી તેમા પાછા વળ્યા પ્રદર્શનમા આવા મહેમાનોનું આગમન બે પણ એ વિશેષતા આ પ્રદર્શનની હતી વળી "પ્રદર્શન પત્રિકા માધી ભેચાર વામશે ટાપી વિરમું -

નરસિંહજી ભવનમા મળેને ૩૬ રંગોએથી આજે ૪૦૦ નમુન એ પ્રદર્શનમા હતા આ પ્રદર્શનની દુધી મહિતી આપવા કહેવું એકિ છે અહીં ખાદીનું સામાન્ય છે આ રથજ ખાદીવેળાએનું મિલનમન છે અમદાવાદનાં ખાદીમા અહીં કામ છે, ને અમદાવાદે તે બહાર નીકળ્યું ઉચ્ચારે છે કે 'અવરમતે મહા ખાદીમા પણ મળી રો છે તેા સાચાં ખાદી ન ચાપતી છે

ખાદીનું અર્થશાસ્ત્ર એ પૈસાનું શાસ્ત્ર નથી પણ જીવનશાસ્ત્ર છે.

કાપડના અનેક પ્રકાર
શુદ્ધ ખાદીમાં
મળે છે.

અખિંદ ભારત ચરખા મલ
(વેચાણુ વિભાગ)
ખાદી ભંડાર
૩૬૬ મલકાદેવી રોડ શુ મધ્ય ૨
Tel 'Khadishop Bombay

ખાદી અને ખાદીની વસ્તુઓને
ખાદીમાં મોડવા માટે
જ્યુ ખાસ વ્યવસ્થા છે

ચોખાસાની નકુ માટે-વોટરપ્રૂફ

— વરસાદમાં પહેરવાનાયક —

વોટરપ્રૂફ ખાદીના ઝોનરકોટ

આ જાત લાંબો વખત થતા વપરાય છે અને મતોષ્મ રહે
મમ આપ છે

તૈયાર ઝોનરકોટનું માપ

છાતીના ઘેરાવો ઇંચ ૩૬ ૩૮ ૪૦ ૪૨

એક ઝોનરકોટની કિ ૩૧ ૧૩-૦-૦

વોટરપ્રૂફ ખાખી ચાતારી કાપડ—ખેડા ઇંચ ૩૬

એક વારની કિ ૩૧ ૧-૪-૦

બહારગામના માહોજોએ તૈયાર ઝોનરકોટ નાની વખતે
છાતીના ઘેરાવાનું માપ લખવ

વરસાદ માટે છત્રી

રોગાન ચડાવેલ ખાદીની છત્રીઓ વરસાદમાં સારુ કામ આપે છે
કિ ૩૧ ૨-૪-૦ એકના

આ છત્રી ખાદીમાં ૫૨ રોગાન ચડાવી તૈયાર કરવામાં આવી
ખાદીની છત્રીઓ હલુ અખતરાઈય છે આ કારણે બહારગામના
માહોજોએ એ માથે હલુ ચોઢી સકાય તેમ નથી

મુસાફરી માટે વોટરપ્રૂફ હોલ્ડ-ઓલ

સફરમાં પથારી તેમજ સામાય વસ્તુઓ રાખી સકાય અને
વરસાદમાં બિલકુલ નહિ તેવો સમસ્યાવાળી આ જાત મજબૂત કાપડ
માંથી બનાવવામાં આવે છે—માપ ૨૭ ઇંચ પહેડા x ૭૨ ઇંચ લાંબુ
કિ ૩૧ ૧૧-૪-૦ એકના

શરદીની નકુમાં ગજીરામાં બને વાસ્તવાયક
ગરમ ઊની કળબ-બડી-પેટી

ચિત્ર મુજબ

ખીસા-નાળી

ડબલ છાતીની

બડી

બડી

(ખાંચવગરની)

આવવગરની-
ખીસા વગરની

કિ ૩૧ ૨-૮-૦ કિ ૩૧ ૨-૧૪-૦

એકના

એકના

તૈયાર છાતીનું માપ

૩૨, ૩૪ ૩૬ ૩૮ ઇંચ

તૈયાર સીવેલા કપડાં

લજપત ખાદીમાંથી બનાવેલાં

સગતી કિંમતના તૈયાર કપડાં

વસ્તુ	કિ એકની શ આ પા	કિ કમળની શ આ પા
-------	-------------------	--------------------

મજીરાકાને ૧૬સે

પહેરવા માટે મિલેલ

—મુડા— ૦-૮-૬ ૬-૨-૦

અર્ધી બાથના

પહેરણ ૦-૧૩-૦ ૮-૦

અર્ધી બાથના પટોળા

કાનરવાળા ખીસ ૧-૧-૦ ૧૨-૮-૦

પહેરણ

ગજવા માથે

૧-૩-૦ ૧૩-૦-૦

ખીસ

૧-૫-૦ ૧૫ ૮-૦

તૈયાર કપડાના ગળાના ઘેરાવાનું માપ

ઇંચ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૫

પાવળખો-લેવો ૦-૧૪-૦ ૧૦-૪-૦

પાવળખાની લગાઈ ઇંચ ૩૮ ૪૦, ૪૧ ૪૨ ૪૩ ઇંચ

નિશાગિયાઓ માટે તૈયાર કપડાં

ગજીરાકાના નામે	નંબ	ડબલ
સીવેલા મુડા	૩૧ ૦-૭-૦	૩૧ ૫-૦-૦
પહેરણ મજવા સાથે	૦-૧૪-૦	૧૦-૪-૦
ખીસ	૧-૦-૦	૧૧-૧૨-૦
તૈયાર કપડાના ગળાનું માપ	૧૧ ૧૧ ૧૨ ૧૨	૧૨ ૧૨ ૧૨
પાવળખો-લેવો	૩૧ ૦-૧૦-૦	૩૧ ૭-૪-૦
પાવળખાની લગાઈ ઇંચ	૨૧ ૨૧ ૨૩	૨૩ ૨૩ ૨૩

દિની દેડા કમના ધોતિયા

સર નં ૧૨ થી ૧૫

દેડે નંબ લુદ આવે છે અને

ધોતિયા હોય

લગાઈ વાર ખેડા-ઇંચ ભાર ન ૧ નો

ખા x ૫૦	૩૧ ૨-૧૫-૦
૪ x ૫૦"	૨-૬-૬
૪ x ૪૫	૨-૫-૦
૩૧ x ૪૫	૨-૦-૬
૩૧ x ૪૦	૧-૧૩-૩
૩ x ૪૦	૧-૬-૦
૩ x ૩૬"	૧-૭-૦

માથાગણ પાતળી વજાટના

ધોતિયા

૪ વાર x ૪૪ ૩૧ ૨-૪-૦ નળા

૩૧ વાર x ૪૪ ૨-૨-૦

—ચક્ર વજાટ

૪ વાર x ૪૫ ૩૧ ૩-૦-૦

‘આદીનું સંપૂર્ણ વાતાવરણ નથી એટલે જ મારે સવિનય ભંગ જેવી લક્ષત ચલાવવી પડે છે.’ ગાંધીજી

— કિનારાની ગરમ ત્રણમાં —

ખીસ પહેરણુ વગેરે માટે

લોન કલેઝ આદી કાપડ

તાકામાં વાર ૧૦ — ચાલુ ધોલાર્ધ

ધોલાર્ધ આદી	જાત	વારનો	તાકાનો
પનો ઈય	નંબર	ભાવ	ભાવ
૩૫	૩૫	રૂ. ૦-૮-૦	રૂ. ૪-૧૨-૦
૩૬	૩૬	રૂ. ૦-૮-૬	રૂ. ૫-૧-૬
૪૪	૪૪	રૂ. ૦-૮-૬	રૂ. ૫-૧-૬
૪૮	૪૮	રૂ. ૦-૧૦-૬	રૂ. ૬-૧૦-૦
૫૨	૫૨	રૂ. ૦-૧૨-૦	રૂ. ૭-૧-૦

ખાસ ધોલાર્ધની ઊંચળી જાત

લોન કલેઝ — શર્ટિંગ આદી

ધોલાર્ધ આદી	જાત	વારનો	તાકાનો
પનો ઈય	નંબર	ભાવ	ભાવ
૩૬	૪૦	રૂ. ૦-૮-૩	રૂ. ૫-૧-૦
૪૦	૪૫	રૂ. ૦-૧૦-૩	રૂ. ૬-૪-૬
૪૫	૫૦	રૂ. ૦-૧૧-૬	રૂ. ૭-૧-૦
૪૮	૫૪	રૂ. ૦-૧૨-૬	રૂ. ૭-૧-૬

ડગલા પાટલૂન માટે આદીની જાતો

— સરેક — ધોલાર્ધ — ધોલાર્ધ —

જાત	પનો	તાકામાં	ધોલાર્ધ કિ. વારની કિ. તાકાની
નંબર	ઈય	વાર	
૪/૩૫	૩૫	૧૪ ચાલુ ધોલાર્ધ	રૂ. ૦-૧૦-૬ રૂ. ૬-૪-૬
૫૫	૨૭	૧૦	રૂ. ૦-૭-૦, ૪-૬-૦
૪	૩૪	૧૪ ખાસ ધોલાર્ધ	રૂ. ૦-૧૧-૬, ૧૦-૨-૬

પહેરણુ ખીસ માટે લગ્નપટઆદી

સરતી કિમતની

૪ આના વારની

ધોલાર્ધ, ટાકા અને મુવાળી

તાકામાં વાર ૧૫ — પનો ઈય ૨૭

ઘટ્ટ કુમાસની ધોલાર્ધ આદી

અન્યૂત અને ટાકા

જાત	પનો	તાકામાં	વારનો	તાકાનો
નંબર	ઈય	વાર	ભાવ	ભાવ
૭૦	૨૭	૧૫	રૂ. ૦-૪-૩	રૂ. ૪-૦-૩
૩૦	૩૦	૧૫ થી ૧૬	રૂ. ૦-૫-૬	રૂ. ૫-૩-૩
૨૦	૩૦	”	રૂ. ૦-૬-૦	રૂ. ૫-૧-૦
૧૦	૩૦	”	રૂ. ૦-૬-૩	રૂ. ૫-૧-૪-૬

પહેરણુ ખીસ માટે ૩૧ થી ૩૩ વાર કાપડ એકઠા.

આદી જાત નં. ૫૦

તાકામાં વાર ૧૫ — પનો ઈય ૨૭

વારનો ભાવ રૂ. ૦-૫-૬ — તાકાનો ભાવ રૂ. ૫-૦-૬

— સ્ત્રી ઉપયોગી વસ્તુઓ —

સાદી

સાદી

પાકા રંગની — રંગરેગી આકર્ષક કિનાર

તથા તરાહવાળી સાદીઓ

ચાલુ વપરાશના પોતની — ચાલુ નં. ૧૨ થી ૧૪

કિનારે જાપેચ સહેલ જાણે ૫ વાર x ૪૮ ઈય રૂ. ૪-૧૩-

” રંગીન જાણે ” ” ” ૫-૦-૦

” સહેલ જાણે વચ્ચે ભાત ” ” ” ૫-૦-૦

” ” ” ૫ વાર x ૪૪ ઈય ” ૫-૧-

સાદાસહેલ પાતળી જાતની સાદી

વલેલ પકાના કિનારની

ચાલુ નં. ૧૫ થી ૧૭

૫ વાર x ૪૫ ઈય રૂ. ૩-૧૧-૦, ૫ વાર x ૪૮ ઈય રૂ. ૫-૩-૦

વલેલ રંગીન પકા કિનારની સાદી

સહેલ પોત ૫ વાર x ૪૫ ઈય કિ. રૂ. ૩-૩-૦

જોળી, પોલકા, વાલકા, રૂઠાકા તથા બાધરા માટે

છોટા તથા બાધરાપાટ

જાત પોત પનો વારનો ભાવ

એક ઝગી ભાત છોટા રંગીન ૨૭ ઈય રૂ. ૦-૭-૦

કોર જાપેચ બાધરાપાટ સહેલ ૩૬ ” ” ૦-૧૧-૦

ગીરગી કોર જાપેચ ” ૩૫ ” ” ૦-૬-૬

‘રવતન ભારત’ કોર જાપેચ ” ૩૫ ” ” ૦-૬-૬

હાથે કાંતેલ તથા હાથે વલેલ શુદ્ધ રેશમી આદી

રેશમની જાતો અભિલ ભારત ચરખા સુધના પ્રમાણપત્રવાળી

તૈયાર થવા લાગી છે.

કેટલોક જમીયા આવી પહોંચ્યા છે.

રેશમી આદી

— રેશમી સાદીઓ —

ચાલુ ૬ વાર x ૪૫ ઈય ૬ વાર x ૫૦ ઈય

કિ. નજી સહેલ રૂ. ૨૨-૦-૦ રૂ. ૨૪-૧૨-૦

” ” રંગીન ” ૨૩-૦-૦ ” ૨૫-૧૨-૦

— જલાઉઝ માટે રેશમી છોટા —

સહેલ તથા રંગીન — પનો ૩૪ રૂ. ૨-૧૨-૦ વારના

ખીસ માટે સહેલ રેશમી કાપડ

પનો ઈય ૪૫, વારના રૂ. ૨-૧૨-૦

ડગલાનું રેશમી કાપડ

પનો ઈય ૫૩

મલકા ટાઈટ રૂ. ૪-૬-૦ વારના

એન્ડ્રી ટાઈટ ” ૬-૦-૦ વારના

લગ્નસરના પ્રસંગે વખતે પહેરણુ, ખીસ વિગેરે માટે

રેશમી કાપડને જાણે વપરાનું કોટ્ટી કાપડ

ચાલુ પનો ઈય ૩૬ કિ. રૂ. ૨-૦-૦ માં ૨-૨-૦

મેટા પનો ઈય ૪૫, આ પનો સાદી માટે પણ ઉપયોગી છે.

કિમત રૂ. ૨-૫-૦ વારના

કોટ્ટી છોટા

કોટ્ટી પર વેશની તરાહનું જાપાકા જાપેચ

પનો ઈય ૩૬, રૂ. ૨-૪-૦ અને રૂ. ૨-૮-૦ વારના

‘શાંતિનું-અહિંસાનું-મૂર્ત સ્વરૂપ મેં ખાદીને ગણાવ્યું છે, કેમકે ખાદીમાં કંગાલો પ્રત્યે શુદ્ધ પ્રેમ છે.’ (ગાંધીજી)

દીવાનખાનાનો શણગાર

— જમીન પર પાથરવા માટે ચેતરછ —

‘પટલજાટની જુદી જુદી કિસમની ચેતરછઓ
 લઘાઈ ૬ ફૂટ x ૨ ફૂટ પહોળાઈ કિ. રૂ. ૩-૦-૦ એકના
 ” ૬ ” x ૩ ” ” કિ. રૂ. ૪-૦-૦ ”
 દ્રોણિંગ - મુસાફરી માટે - રેલવેના પાટિયાપરતી ચેતરછ
 માપ ૨ વાર x ૨૮” પહોળાઈ, કિ. રૂ. ૩-૦-૦ એકના
 દકાઈ અને મળખાત વજાટની - પદાવાળી
 રૂ. વાર x ૩૬” | ચેતરછ | રૂ. વાર x ૪૫”
 કિ. રૂ. ૪-૧૧-૦ | કિ. રૂ. ૬-૧૦-૦

હાથ રૂબાડ

સાઇઝ ૧૮” x ૧૮”

માટે તરફ સાધનવાળા

જાત	ભાવ નંગ.	કલમ
મરતી જાત રૂ.	૦-૧-૬	૧-૩-૬
ખામ જાત ”	૦-૨-૬	૧-૧૨-૦
પાતળી જાત ”	૦-૪-૦	૨-૧૪-૦

કોફ્ટી-રૂબાડ

માપ ૧૮”x૧૮” નંગના રૂ. ૦-૧૦-૦ કલમના ૭-૬-૦
 વાનરસેનાનો કેસરી રૂબાડ.
 ૨૭”x૨૭” નંગના રૂ. ૦-૮-૦

દીપોઈકવર — ટેબલકલોથ — દીપોઈકવર

મરતી જાત-રંગીન-માટે તરફ ખારીક કિનારના-૨૭”x૨૭”
 કિ. રૂ. ૦-૪-૦
 ‘સ્વતંત્ર ભારત’ છાપના રંગીન ટેબલકલોથ, ૨૭”x૨૭”
 કિ. રૂ. ૦-૬-૦

ફેન્સી તથા એવેરેસ્ટ પ્રિન્ટિંગનાં ટેબલકલોથ

સફેદ અને રંગીન

માપ ઇંચ	કિંમત નંગની	માપ ઇંચ	કિંમત નંગની
૩૦”x૩૦” રૂ. ૦-૧૩-૦		૪૫”x૪૫” રૂ. ૧-૬-૦	
૩૬”x૩૬” રૂ. ૦-૧૫-૬		૫૦”x૫૦” રૂ. ૧-૧૪-૦	
૪૦”x૪૦” રૂ. ૧-૫-૦		૫૪”x૫૪” રૂ. ૨-૪-૦	

ખાદીની શાલ — પહેડી

શાલ તથા કાળા રંગની છાપેલ ગિનાર

આ શાવ ખસે નાખી શકાય છે તેમજ એવી શકાય છે
 સાવનું માપ રંગીન શાલ સફેદ ધોળેવ શાલ
 લઘાઈxપહોળાઈ કિંમત કિંમત
 ૩ વાર x ૫૪ ઇંચ રૂ. ૨-૮-૦ રૂ. ૨-૬-૦
 ૨૧વાર x ૫૦ ઇંચ રૂ. ૧-૧૫-૦ રૂ. ૧-૧૩-૦
 ૨૧વાર x ૪૫ ઇંચ રૂ. ૧-૧૨-૩ રૂ. ૧-૧૦-૩

બેડશીટ — પલંગપોપ

આડર્ષક તરાકની રંગેરંગી જાતની

છાપેલ આદર — પાગ રંગનું છ.પકામ —

ગિજાના તથા પલંગ પર પાથરવા માટે

માપ ૨૧ વાર x ૪૫, ” ૨૧ વાર x ૫૦, ” ૩ વાર x ૫૪”
 કિંમત રૂ. ૨-૨૨-૦ રૂ. ૨-૬-૦ રૂ. ૩-૦-૦

દરરોજની ઉપયોગી વસ્તુઓ

ખાદી કાપડમાં મળી રહે છે.

તૈયાર ગાદી — ૩ ભરેલ.

— ફેન્સી તરાક છાપની —

માપ ૨ વાર લાંબી — ૨૭ ઇંચ પહોળી

ફક્ત છાપેલ ખોળ કિ. રૂ. ૨-૮-૦
 આદી ૩ ભરેલી બે વાર કિ. ” ૫-૦-૦
 ૩ ભરેલ ગાદી તથા ઉપર ખાદીનું સફેદ કવર કિ. ” ૬-૪-૦

વજેલ ભાતના ચારસા — બેડશીટ — બેડશીટ

મુંદર રંગીન તરાક વજાટના એકવા, ગિજાવવા માટે
 માપ કિંમત નંગ એકની
 ૨૧ વાર x ૩૬ ઇંચ .. રૂ. ૨-૧૨-૦
 ૨૧ ” x ૪૫ ” ... રૂ. ૩-૫-૦
 ૨૧ ” x ૫૪ ” ... રૂ. ૪-૩-૦
 વજેલ ભાતનાં સરની જાતનાં બેડશીટ
 ૨૧ વાર x ૫૪ ઇંચ કિ. રૂ. ૩-૧૨-૦ નંગના

મનમોહક છાપની જાગમ

જમીન પર ગિજાવવા માટે

આર્કર્ષક પંજળી તરાકો છાપેલ

માપ—૩ વાર x ૧૧ વાર, ૩ વાર x ૨ વાર, ૪ વાર x ૩ વાર
 ભાવ ન. રૂ. ૪-૦-૦ રૂ. ૫-૧૩-૦ રૂ. ૧૧-૧૦-૦
 વજેલ ચોક્કી ભાતના ટેબલકલોથ.
 ‘શામલ’ ટેબલકલોથ.
 ગેજ, સ્ટ્રેલ વગેરે પર રાખવા માટે
 ૪૫ ઇંચ x ૪૫ ઇંચ, કિંમત રૂ. ૨-૦-૦ એકના

— મની પર્સ —

ત્રી ઉપયોગી — હાથમાં રાખવાની થેલી

૩મરી રંગની મનીપર્સ

દર રૂ. ૦-૪-૦ નંગના

આરીભરતની મનીપર્સ

ગિન મુજબની — નંગના રૂ. ૦-૧૦-૦

આરામ ખુરશીનું ખાદી કાપડ

વાકડાની સંકેતી સમગ્ર તેવી આગમ ખુરશીઓ માટે
 ખૂબ જાડા વજાટનું રંગેરંગી પદાવાળું કાપડ

— તાકામાં વાર ૭ — પનો ઇંચ ૨૦

દર રૂ. ૧-૫-૬ વારના

— એક ખુરશીમા ૧૫ થી ૧૧૫ વાર કાપડ બેઠક છે.

તરન ઉપયોગમાં લેવા માટે

એક ખુરશી પર ૩ સીવેલ તૈયાર કાપડ
 કિ. રૂ. ૨-૪-૦

તાનાં બેંચાઓ માટે

તેવાર પોશાક

સ્કાઉટ ડ્રેસ—ખાદીકોના લઈકરી પોશાક

ખાખી અને ધાઉન રંગના

અમીસ તથા નિકર

બે બેંચાવાળા અમીસ, અમીસના મળાન માપ ૧૧, ૧૧.૫, ૧૨ ઇંચ

નિકર—અધી પાટલુનની લાંબાઈ ૧૬ અને ૧૮ ઇંચ

સ્કાઉટ ડ્રેસ (અમીસ અને નિકર સાથે)

લાવ રૂ. ૨—૧૨—૦ ડઝનના રૂ. ૩૨—૮—૦

ખાખાઓ માટે રંગીન ક્રેડક

કોર-પટ્ટી તથા કાપરવાળા ક્રેડક

ગતનુબર ઉપયોગી એક ક્રેડકના લાવ લાવ ડઝનને

૧	૧ થી ૨ વર્ષ માટે	રૂ. ૦-૧૨-૦	રૂ. ૮-૧૨-૦
૨	૨ થી ૪	૦-૧૪-૦	૧૦-૪-૦
૩	૩ થી ૪	૧-૦-૦	૧૧-૧૨-૦
૪	૪ થી ૫	૧-૨-૦	૧૩-૪-૦
૫	૫ થી ૬	૧-૪-૦	૧૪-૧૨-૦
૬	૬ થી ૭	૧-૬-૦	૧૬-૪-૦

તાનાં ખાદીકો માટે ખાખાપોશાક

— બેબી સ્કુટ —

પૂટલુ સુધીની રંગીન ઝૂડી અને બટનવાળા સફેદ કોટ-કળબે

રંગીન બાયની પટ્ટી અને કોલરવાળા ખાખા પોશાક

ગત નબર ખાખા સ્કુટનો ઉપયોગ લાવ નબરો લાવ ડઝનને

૧	૧ થી ૨ વર્ષ માટે	રૂ. ૦-૧૦-૦	રૂ. ૭-૪-૦
૨	૨ થી ૩	૦-૧૨-૦	૮-૧૨-૦
૩	૩ થી ૪	૦-૧૪-૦	૧૦-૪-૦
૪	૪ થી ૫	૧-૦-૦	૧૧-૧૨-૦
૫	૫ થી ૬	૧-૨-૦	૧૩-૪-૦
૬	૬ થી ૭	૧-૪-૦	૧૪-૧૨-૦

ડઝનના લાવે ત્રણ નમ અળી સફેદો

— રંગીન ખાદી —

વાલા રંગની ખાખી સાથે, અમીસ પહેરણુ માટે, સ્વયં સેવક તથા કોનકો માટે

ખાખી, નેવી બ્લુ તથા ધાઉન

૪૫ ઇંચ પનો ૧૦ વારનો તાકો

ખાખી ખાદી દર રૂ. ૦-૧૧-૮ વાર, રૂ. ૭-૩-૬ તાકોના

ધાઉન ખાદી દર રૂ. ૦-૧૧-૮ વાર, રૂ. ૭-૩-૬

નેવી બ્લુ ખાદી દર રૂ. ૦-૧૨-૬ વાર, રૂ. ૭-૧૨-૦

રંગીન ચીતારી સ્કુટિંગ

તાકોના વાર ૧૪, પનો ઇંચ ૩૫

ખાખી અને ધાઉન (તપખીરી)

વારનો લાવ રૂ. ૦-૧૩-૬

તાકોનો લાવ રૂ. ૧૧-૧૧-૦

નેવી બ્લુ

તાકોનો લાવ રૂ. ૧૩-૧૪-૦, વારનો લાવ રૂ. ૧-૦-૦

કોટ માટે ૩૩ વાર, સ્કુટ માટે ૬૧ વાર

સૂચના—૧. બહારગમના બોર્ડર વી. પી. થી મોકલો.

૨. બહારગમનાથી માત્ર મંગાવનારે રૂપ રકી લેટલી હિમત બોર્ડર સાથે અવરધ માફલવી જોઈએ.

૩. એક આનાની પોસ્ટની કિંમત મળેથી નવવાઓ મોકલવામાં આવશે.

૪. બહારગમનાથી મંગાવનારે બોર્ડરની વસ્તુનું જરૂરી માપ લેખવું.

સાધનો પત્રવ્યવહાર — ખાદી બોર્ડર, નં. ૩૬૬ કાલિમતેવી ડેડ, મુખર્જી નં. ૨, એ સરનામિ કરવે.

નમ્ર કાપડનું ઉત્પત્તિ — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શીનગર (કાશ્મીર) મળાધું અખિલનાં કરવું.

તારવ સંસ્થાનું:

KHADISHOP

Bombay.

તકલી કંતો અને રૂપર લોખા

‘અમર તકલી’

અમર તકલી એ કાતવોનું એક ઉત્તમ સાધન છે. આ તકલી

શાસ્ત્રીય છે, સુંદર છે, એક સરખાં કરે છે.

એક તકલીના ૧૦૦ તકલીના ૧૦૦૦ તકલીના

૦-૧-૬ રૂ. ૮-૧૨-૦ રૂ. ૮૫-૦-૦

જરૂરના લાવે અધી જરૂર આપી શકાય છે

૧૦૦૦ તકલી સાથે લેતા પેકિંગ માફ.

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

મધ

કેસર

શાસ્ત્રીય પ્રયોગથી ગળેલુ તેવા પેક કરેલ બાટલીમાં

બાટલીમાં ભરી પેક કરેલુ કિંમત

૦૧ ૧ રૂ. ૦-૧૨-૦

૨ રૂ. ૧-૮-૦

૩ રૂ. ૩-૦-૦

૪ રૂ. ૭-૨-૦

૧૦ રૂ. ૧૪-૦-૦

કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦

દર કેસર

૧ રતલની રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ છુટું.

લોકેટ બિલા તથા બટન

ત્રિ

રં

ગી

રા

બૂ

ટવ

જ

અને દેશનેતાઓનાં લોકેટ

સ્વ પંડિત મોતીલાલ નેહરુ, પૂનમ માધીજી, પંડિત

બવાદરભાઈ, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, પ્રેસિડેન્ટ પટેલ,

લોકમાન્ય તિલક, રેસનબુ ઘાંસ, શ્રીમતી સરોજિની નાપક

વિગેરે વિગેરેના. ૫ બટનના રૂ. ૧૦-૪-૦

લોકેટ તથા બટન

૧ ડઝનના રૂ. ૦-૧૨-૦ (૪ લોકેટ વધુ)

૧૨ ડઝનના રૂ. ૬-૦-૦ (૫ ડઝન લોકેટ વધુ)

૧૪૪ ડઝનના રૂ. ૧૦૮-૦-૦ (૭૨ ડઝન લોકેટ વધુ)

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ છુટું

—ડગસા પાટલૂન માટે—

કાશ્મીરી તરાહ જેવા અનેક પાકા રંગના એક લાવ ૧ વારનો

લાવ રૂ. ૦-૧૧-૦ કી ૦-૧૩-૦ પનો ઇંચ ૨૭

લાવ રૂ. ૦-૧૪-૩ થી ૧-૩-૦ પનો ઇંચ ૩૧

માહી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિદુલદાસ વસનંત ઝેરાનભણી

[અંક ૧]

પ્રકાશક મુળવર્ધનભાઈ ત્રિપાઠા
પોસ્ટ, સર્વપ્રકારના પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાન ૩૦૨ નાં, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના વેળા વદ ૧
ઓગસ્ટ, તા. ૧ જૂન ૧૯૩૧

વાર્ષિક હેવાલ નં
દેશના મા. ૦૮-૦
દેશના મા. ૧-૦-૦

૧૯૩૦ ના સંપ્રદેશની તા. ૩૦ મીએ પૂરા થતા
વર્ષ ૧૯૨૫નાનો

અખિલ ભારત ચરખા સંઘની પ્રગતિનો હેવાલ

પૂરે વર્ષ ૩૧ વર્ષ બીજા દેશીઓનાનો મારે નેટુ ચીરદશાથીય
છે તેટલું જ ખાદી મારે પણ છે. હાલેની મહાસત્તામાં વસાર
થેલા સ્વાતંત્ર્યના કાળને અમદાવાદ મુકવા ખાદીની શક્તિની
ફેલા પ્રથમ કદને જ આખા દેશની રિયનિએકશન સ પૂર્ણ પદાર્થનું
આખા દેશની જનતામાં કઈ અનુરૂપ થયેલું, અને કેવળ,
સેવા અને આત્મસેવાથી સ્વતંત્ર થવાની ભરિંચુ એક પ્રબળ મીલ
સર્જન ફેલાઈ ગયું મહાસત્તાના કાર્યકરને અમદાવાદ મુકવાનો એક
અપૂર્વ સમર્થિત પ્રયત્ન થયો, અને આમ સત્વરે વહેના લાગણીના
પ્રવાહથી ખાદી પણ કઈ અલિપ્ત રહી રહી નહિ
જનમરૂં આગળી

ખાદી એકાદ હાલના પ્રતીતરૂપ થઈ પડી અને એથી એને
મારે સર્વત્ર એકદી બધી જનમરૂં આગળ અને પદાર્થની
થવા હાલો કે મીડાના કાષ્ટાને ભગ કરવા નિર્માણ કરેથી
તાદીન પહેલા જ દેશના સર્વ કાર્યોમાં ખાદીના જરૂરના ખાદી
થઈ ગયા આમ થતા તરત જ સમભલ કે ઉત્પત્તિ અને વેચાણની
જે થાણ વ્યવસ્થા હતી તે આ નવા અને મહત્તા ખાદીપૂરને
આકાશવા બસ નહોતી આ વસ્તુરિયતિમાં માનને પહેલો વજવા
ખાદીએ સુલભ્ય છે સ્વતંત્રતા બદલામાં ખાદી વેચવી દેશના સર્વ
ખાદીના કાર્યોમાં આ સુચના પહેલાથી દેશના જનતા, અને એને
પ્રથમ અમદાવાદ મુલકના ખાદીના કાર્યોમાં થયો, જ્યાં તેણે
નાણાને બદલે સુતારને સાથે ખાદી વેચાણી શરૂ થઈ એક બાજુએ
આમ એમ વેચાણનું ૧૫ બદલ્યું તેમ બીજા બાજુથી માનમાં
અને તેથી ખાદીઉત્પત્તિ વધારવામાં થયો થયો જનતાની પણ જરૂર
જાણી પરત આમ ઉત્પન્ન વધારવામાં એકેક વધા નક્કરારૂપ
જાણ્યા એકેક તે એ કે સત્તામદની હાલ મારે અમે ત્યારે મહુસો
અને નાણાની જરૂર પડે, તેથી ખાદીઉત્પત્તિમાં તે એ આમ
રેણી થયો નહિ. અને બીજા એ કે કાર્યકર્તાએ હાલને અમે
કદમથી કદમી જતા હતા, અને તેમની સમ્યા દિનપ્રતિદિન
થતી જતી હતી એટલે ઉત્પત્તિને વધારવા પૂરતા માણસે પણ
મળી શકો કે કેમ એ મારે પણ શકા રહેતી હતી જ્યારે બીજા
બાજુથી ખાદી મારેની માનમાં પૂર નેકથી મહત્તા જુવણ સાથે
પણ આમનિયમણ થઈ શકે એમ નહોતું. આ સ્વાતંત્ર્ય જુવણ
વિરેથી માનમાં બદલાઈને એકાદ દેશના જનતા જનતા છે
એ સૌને સારી પેઠે સમભલ હઈ, અને એથી હાલને અમે એ
બાજુને હમેશ પ્રધાન્ય મળ્યું વધે બદલાઈને સર્વ કરવામાં
ખાદી કેટલો અગત્યનો ફોરો આપતી હતી એ પણ જુવણ થઈ થઈ
કાર્યકર્તાને વિસ્તાર

એટલે હવે વિરેથી માનમાં બદલાઈને સર્વકર્તાની પૂરો કરવા
તેમજ દેશના કાર્યોની જનનિયત દેશમાં જ ઉત્પન્ન થવા કાર્યોની જ
પૂરી કરવા, ખાદીની વિશાળ સર્વિય વજવા આપવા રાજ્યને અગત્ય
હો, અમારુ કામ આ રાજ્યને સોંપી તેને બીજાવવાનું હવે
વજવામાં જતી દેશના વજવામાં સર્વ સામાજિકને તેમજ

એને આ દિશામાં કેટલો ફોરો આપી શકે એમ છે તે પુખ્તપૂ,
જનનિયત સર્વ રજવાએથી સારા ઉત્પન્ન સત્તામાં મહત્તા એટલે
જ્યાં જ્યાં એથી અનુરૂપ મળી ત્યાં તે પ્રમાણમાં તેવા ઉત્પત્તિએ
વિસ્તારવામાં આગળ વજ એમ જુવણમાં કે સૌને એ થાલ-
મહત્તા બધી ખાદીથી નમાવી છે તે ખાદીની વજ કરતા પણ
અધિક મળી માનમાં પહેલો વજવા

દરમિયાન કપાસના ભાવ એકાએક મેંડી થયા. મેંડાને
કપાસના પાકને અમે એ મેંડાનમદની અને અર્થ થેલા તેનું
કુ નેટુ વજવા પણ મને એમ ન હાલુ એટલે એને મારે એક
જ રસ્તો ધુરેડો રહ્યો, અને તે એ કે એકેકે થાને જ પોતાના રત્ન
સુતર બનાવડ અને કાગ કપાલને વેચાણની મળી એટલેથી
એથી જુવણ આથી મુલાની ઉત્પત્તિને સારો વેચ મળ્યા અને
ખાદીને જ્યાં પણ વજવા થવા માટે પડેલા આ વજ
આમ અગત્યપત્તિથી સર્વ નહિ કારણકે ખાદી રીતે એટલે આપડે
હઈ તે સ્વામિયો રીતે ૧ થી ૬ આમ મુલકનું બદલાઈ આવડે
નથી દિલવાલે અમે એ થાલ એકેકે થઈ હતી તે જ્યાં અમારો
સામાન્ય બનતી ખાદી મારે હતી એટલે એમ એક બાજુએ કે વજ
થેથી બધી ખાદીને નિશાક હાવી શકાય નહિ, તેમ બીજા બાજુએ
વધારે આથી એટલે ૧૧ થી ૨૦ મુલકની એવી ખાદીની માનને
જોડવા સત્તામાં શકાઈ નહિ આથી વિચિત્ર વસ્તુરિયતિને બાજુ
ઉત્પત્તિને વેચ થોડાક સમય પડી જશે. થીમાં વજવા, અને એ કે
આખા વર્ષના દિસાએ તે બાજુ ઉત્પત્તિમાં જુવણ વધારે
થયો અને, પરત એ થોડાએ સર્વ બધી ખાદીની નમાવી થીપુ
દેલ તે એ આજે વધીને થશે. હવે અમે દેલ એમ હાલના
વિના રહેઈ નથી

ખાદી મુરકેલીએ
પરતુ વિવિધી વિચિત્રતા થઈ! વરો થવા કેવી મુરકેલી અને
પરિમળના પશુઓ, ખાદીએ દેરવાનું ખાદી સાધનામાં ખાદી
એ એકેકે અને પ્રબળ સાધન છે એમ થોડાને સમભલ થોડ
જાણ્યો ખાદી પ્રતિ દેશી ત્યારે મિલકાતમાં એકેકે થઈ જ ખાદી
જેવા બધા કાર્યને થોડા થઈ તેના કાર્ય ખાદીને કિલો
મારી એ થોડાકાલની ખાદીએ જન વહેતા પ્રવાહને પોતામાં
ખાદી જેવા મિલ કપાસના બેનર પ્રતિ દેશી અને તેમને
ખાદીએ કાર્ય આમ સર્વ પહેલેસ મારે ખાદીમાં
જનતાને મિલકે ખાદીને નામે ખાદી નેટુ કાર્ય થામી મારું
વેપારીએ પણ આખા કદમાં પાતી કરી નેટુ તેમજે પણ મિલકા
ખાદી જેવા કાર્યને શુદ્ધ દાણવાળુ અને દાણવાળુ ખાદી
તરીકે વેચી હાલને કમ્યા આમ ખાદીએ જન વેપાર આ
માનમાંથી તે થાણ જ રહી, જ્યારે સત્તામદના પ્રવાહ તે
થોડાએ આગળ વધેલા જ થયો

ઉત્પત્તિ અને વેચાણ
આમ આથી અનેક મુરકેલીએ દેલના છતાં પણ વર્ષ દરમિયાન
ખાદીએ જન થઈ જ સર્વ પ્રતિ વધે છે, એ નીચેના કુલ
આકાશમાં વજવાની જાણો—
૧૯૨૬ થા ૧૯૩૦ ના સંપ્રદેશની ૩૦મી દારીએ પૂરા થતા એ
વર્ષની ઉત્પત્તિમાં એકદા આગળ અનુક્રમે મા. ૩૧,૫૫,૪૮૦ અને
૫૩,૦૦,૮૧૬ છે, એટલે થાણ દિસાથી વર્ષમાં ૧૮ હાલને વધારો થયો.

એજ પ્રમાણે ૧૯૨૬ અને ૧૯૩૦ ના સપ્ટેમ્બરની તા ૩૦ મીએ પૂરા થતા એ વર્ષ દરમ્યાનના વેચાણના એક હર આકાંડ અનુક્રમે રૂ ૩૬,૪૩ ૦૭૩ અને રૂ ૩૩,૪૮,૫૫૩ છે, એટલે દિવસાલ વર્ષ દરમ્યાન વેચાણના ૬૧ ટકાનો વધારો થયો

ખાદીન્દોની સખા ને પાછલા વર્ષ દરમ્યાન માત્ર ૩૮૪ ની હતી તે વધીને આ વર્ષની આખરે ૬૦૦ ની થઈ છે, આમાંના ૩૫૯ કેન્દ્રો ઉપસ્થિત મથકો છે, અને ૨૪૧ વેચાણના બકારો છે, બ્યારે પાછલા વર્ષના ઉપસ્થિતમથકો તેમજ વેચાણના બકારોની સખા અનુક્રમે ૩૭૯ અને ૨૦૫ ની જ હતી આ ઉપરથી સમજશે કે વિપરીતના વર્ષ દરમ્યાન ઉપસ્થિતકેન્દ્રો વધીને એવકાંચ છે, આ બધા એક હર મથકોના ચરખા સખા પાતાનો કેન્દ્રો ૨૨૧ છે, જે પાછલા વર્ષ દરમ્યાન માત્ર ૧૯૦ જ હતા, એમાં ચરખા સખાની મદદ લેતા ૮૧ છે, જે પહેલા ૭૦ હતા, અને રવતત કેન્દ્રો ૨૬૮ છે જે પાછલા વર્ષના માત્ર ૧૨૪ જ હતા, રવતત કેન્દ્રોની સખામાં જે ચોટ્ટા વધારો થયેલો છે તે બરખા સતોપકારક છે આજ આ ઉપરજ અને વેચાણના મથકોનો વધારો સામાન્ય રીતે દરેક પ્રાંતમાં થયેલો છે

×

×

×

૧,૦૦૦ ગામડા

જે ગામડાઓમાં ઉપસ્થિતકેન્દ્રો રૂપમાંના ઉ તેમની સખા ૧,૦૦૦ ની ઉપર છે

×

×

×

પાંચનાર, કાંતનાર અને વણનાર

જે પાંચનાર, કાંતનાર અને વણકરોનેઆ ખાદી પ્રવૃત્તિથી વાણ્ય મળે છે તેમની સખા પણ અનિશ્ચિત અને અધૂરી છે બિહાર વસ્ત્રી કાંતનારની સખામાં આકાંડ મજબા નથી, બ્યારે બંગાળ, ત્રિશી અને સુથા પ્રાંતના કાંતનાર અને વણનાર બન્નેના આકાંડ અધૂરા છે કાંતનારઓની સખાએ ચોક્કસ આકાંડો ફક્તે જામવો કેહવો જરૂરી છે એ દલ બધા મથકો બરોબર સમજતા નહતા નથી, એ કે કાંતનાર ચોક્કસ છુટ્ટા અને છુટ્ટાચાલ આમડામાં પથારી બેસે હોવાથી એવો ચોક્કસ આકાંડો જામવો કઈક મુશ્કેલ પણ છે કાંતનાર અને વણકરોની કોઈક સખા અનુક્રમે ૧,૩૬૬, ૬૧૬ અને ૧,૧૨૧ ની છે

×

×

×

ભાવ

જના ભાવમાં જેમ જેમ ઘડાડો થયો છે તેમ તેમ તે જ પ્રમાણે ખાદીના ભાવ પણ છુટ્ટા છુટ્ટા કેન્દ્રોમાં ઘાટઘાટ ધડાધડામાં આવ્યા છે વિષાક્ષના વર્ષની યશસ્વતા સ્થાનકી ભાવો કાંતના વર્ષ આખરના ભાવે થિરે ભાગે ૧૨૧ ટકા નેટલા મિલકત રહ્યા છે ત્યાર પછી તે પછા કેન્દ્રોમાં એથીયે વધુ ધડાડો થયો છે કેટલીક નવાજબ ખાદી ને મિલકત ભાવે થીપેલા રૂપાથી ઉપજન કરવામાં આવી હતી તે પણ સીધા ભાવે વેચા દેવામાં આવી, છે, અને એથી સખાની આર્થિક સ્થિતિને પણ કઈક યોગદાં પડ્યું છે

×

×

×

એક હર રોડાપેટી મૂડી

તા ૩-૬-૧૯૩૦ ના રોજ સખાની એક હર રોડાપેટી મૂડી રૂ ૨૩૪૫ ૮૧૧-૨૦ ની હતી

×

×

×

સારાંશ

આ દેશમાં પ્રતિ વર્ષના ખાદીકાર્ય અને વેચાણના આકાંડ ઉપરથી બનાવે છે ખાદીકાર્યના કિર્તિચિહ્નન વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિ થયા ન હોય છે, પણ સાથે સાથે એ પણ રવજ થાય છે કે આખરે તે દલ એ પ્રમતી સખાની ઉપર ન માત્ર કમજુ કરીએ છીએ. એ વહીવટના મુદ્દાઓ મદદના માર્ગદર્શકો તે દલ ભરી ન છે દેશના કાપી માણસોને એમને બિહાર અથવા તેા જુદી રીતે જગતી નથી તેમને રીત પૂરી વાઝ નેમે મદદન થકા ખાદી પહેરીને મિલકત રહેતીયુ એક દલનું છે મેંડી યોગો સમજના થય છે, છતાં બજારના રાજકીય દરિવાર દેવા ઉપાડી ખાદીમાં કમજુ અર્થશક્તિ અને સ્થાનિક

સેવાનો મર્જ પણ સમાયેલો છે એવુ દલ ચોક્કસ ન સમજે છે, સાબીથી સરીસના આર્થિક અગતેા રોમ ને દિવસે દિવસે વર્તમાન વિશાવાર સામે કમજુ રૂપ પડકારો ભય છે અને જેલુ ચોડા મોઢા પેશાવાર દેશોને પણ મુજબનમાં નાખી દીધા છે, એવા રોમને ફિફ્ટસ્વાનમાંથી નાબૂદ કરનાર, બકે દરનાર ખાદી ભ એક રામભાણુ ઘલાન છે ત્યાં લગતજ બુખમરો છે ત્યા ખાદી કઈક પેટી આવે છે, અને પ્રભવા નજારસના સમયે લલોજ પૂરો પાટી અધોપાનનું ઉત્તમ સાધન બને છે.

ખાદી માત્ર રાજકીય વ્યવજાનસૂચક ન નથી પરંતુ ધન્યુધન તથા ચાંદરી ટપન અને તેથી ઉદ્ભવતી એકદંત્ર નાણાવિધિ અને સહકારૂપી નિર્ધનતાની મરજૂફ પ્રતિ પૂરપાટ દોડી જતી આજનારોને ચેતવનાર એ એક અભાવ પસિમલ ની અજ સાર છે, સામાજિક સ્થિતિની કામચોદ દુલાને રિધર કરવાનો ખાદીને હોર-હેટ, બકે દોરો છે

ખાદી ભ્યા ભ્યા ભય છે ત્યા ત્યા તે ભયુતિ, રૂપ નિષ્કમન, રવ-માન, રૂપ આધરનો, એટલે કે ફિફ્ટસ્વાનના સામે ધરોમા સાથ રવજાન્યોના પથમા પહેવારે છે

વરસાદી છત્રીઓ

ચોમાસાના દિવસમાં ખાદીની છત્રી હોજ એમ આપણે રવાસાલિક હમણ રાખીએ આવી છત્રી કરી લેવા માટે ચાર વર્ષ સુધી બનેક અખતર થયા, અને એ વર્ષ છત્રીઓને એક નાના ભથ્થા ચોમાસામાં ચાપરી ઠાકલ લેવો લેવાર પણ કરી ઠાકલ, એટલે કામ કીક કીક થાયલુ

વરસાદના બદાથી ભયલ માટે છત્રી પાના ખાદી કાપક ઉપર કઈક રેલવ નેટું મારવાનું પડે છે અને આ કારણે છત્રી વલનમાં થોડીક બારે પણ થાય છે

આ વર્ષે પણ એક નાના ભથ્થા લેવાર કથી જા પણ તે મુલકીયા કાઢાને જ અખતર તરીકે અપાય અને પ્રોત્સાહના વપાસ પછી પૂરી ખાદી થયે બીને વર્ષે વડુ ભથ્થા બનાવી યોગ્ય એમ હવેલ જાવી છે

વરસાદી કમડા

કોરમજુના ખાદીના વરસાદના ઉપયોગી કમડાના વપાસાની આ કાપી પ્રોત્સાહ આવે છે આ મુલક કામચાન અપાયા ખાદીના વરસાદી કમડાને વાપરનારઓને સતોતરી કથી છે, અને પહેલે વર્ષે કારણેલ કમડા આલે પણ દલુ વપરાય છે, આવા કમડાના એક ભથ્થા આવતી પ્રોત્સાહ માટે પણ લેવાર થયો છે

ચિ વ એ

રેડિયા રદસ્થ

ભ્યાસુથી ફિફ્ટસ્વાનના રેડિયા તૂટાની જેમ સર્વજ્ઞાક ન થાય ત્યાસુથી ફિફ્ટસ્વાન રૂડી આભાર થાય છે જ અસમિત આનુ છે.

રેડિયા એ વળુ એક જુનીય ગાય છે નાવ વિવાનુ થા જેમ ન રીમે તેમ રેડિયા વિવાનુ જા ન રીમે. રેડિયાની રૂપ એ વળુ એતર છે. રેડિયાના કાંઈક વિના મારવી રૂપ કમજમ અસમિત થઈ પડી છે

રેડિયા કોંક બગી આવજક ને એમ વિના ન થય છે કામ તેથી બાવજની છે રેડિયા માગનું ને રેડિયા મુકિતું ને મિલુવ છે

ને રિમે ફિફ્ટસ્વાન રેડિયા કોંક છુટાને તે રિવકી ન અકાંડ ખાદીને થા કઈ, અને અજુની બધી ખાત્ર અને મુજ-કોર્નિન થય થઈ

(વરસાદીય સૂચનાઓ) ધા. ૭ આવી

‘ખાદી સામાન્ય ખેડૂતની-સીને માફક આવે છે, તેમ જ તે રાજકુમારીને પણ શાલુમારે છે.’

એ સરોજિની દેવી

કાપડના અનેક પ્રકાર

શુદ્ધ ખાદીમાં

મળે છે.

અખિલ ભારત ચરખા સંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી ભંડાર

૩૬૬, કાલકાદેવી રોડ, મુંબઈ ૨

Tel 'Khadishop,' Bombay

ખાદી અને ખાદીની વસ્તુઓને

બજારમાં મોકલવા માટે

પણ ખાસ વ્યવસ્થા છે.

સી ઉપયોગી સાદી, છોટ, પ્લાઝિંગ વગેરે

(હિંદુસ્તાનમાં દરેક પ્રાન્તને ઉપયોગી માપની સાદીઓ વરધી મળે જનાવી આપવામાં આવે છે)

ચાલુ પહેરવેશ માટે અને તુરત ઉપયોગી થાય તેવી ૫ વાર લાંબી અને ૪૫ તથા ૫૦ ઇંચ પનાની સાદીઓ

સફેદ તેમજ રંગીન — આકર્ષક છપાઈ — તેમજ વણાટના પદાની માદી

સંગમરની છાપની સાદીઓ

સુતરનો આકે ૧૨ થી ૧૪

સફેદ મોઢા ૫ x ૪૫; ૫ x ૫૦

એક રંગની છાપેલી કાળી કિનાર શ ૩-૧૩-૦ ૪-૬-૦

બે રંગની છાપેલી કિનાર

(લાલ તથા કાળા રંગમાં) શ ૪-૬-૦ ૪-૧૨-૦

છાપેલ કિનાર તથા વચ્ચે છુટી શ ૪-૧૨-૦ ૫-૨-૦

ખાદી છાપની સાદીઓ

અકચરતી અનેક જાતભાતની ખાદીની તરહિવાળી

— સફેદ પોત —

૫ x ૪૫ ૫ x ૫૦

એક રંગની ખાદી કિનાર શ ૪-૪-૦ ૪-૧૦-૦ નંબના

બે રંગની ખાદી કિનાર શ ૪-૮-૦ ૪-૧૪-૦

કિનાર તથા વચ્ચે ભાત શ ૪-૧૨-૦ ૫-૨-૦

વણેલ પદ્ધતિ કિનારની સાદી

સફેદ પોત — રંગીન વણેલ પદ્ધતિ

સવાઈ પનો પોત ભાવ નંબનો

૫ વાર x ૪૫ ઇંચ ચાલુ પોત શ ૩-૩-૦

“ x “ વણેલી ચોકડી ભાત } શ ૩-૦-૦

“ “ ૫૦ ઇંચ પાતની કુમાસ શ ૪-૪-૦

“ x ૪૫ ઇંચ “ “ શ ૩-૧૧-૦

“ x “ મોઢા પદ્ધતિ કિનાર } શ ૪-૦-૦

૬ વાર x ૪૮ “ પાતળી કુમાસ શ ૬-૧૫-૦

છાપેલ તરાહની સાદીઓ

પાકા રંગનો અનેક રંગ જેરંગી અને આકર્ષક કિનારની

તથા તરહિવાળી સાદીઓ

— ૫ વાર લાંબી તથા ૪૮ ઇંચ પહોળી સાદીઓ —

સુતર નં ૧૨ થી ૧૪ — ચાલુ પોત

વિગત સફેદ પોત રંગીન પોત

ફેન્સી તરાહની કિનાર છાપેલી સાદી શ ૪-૧૩-૦ ૫-૦-૦

બાધણી ભાતની કિનાર છાપેલ “ શ ૫-૧૪-૦ ૬-૨-૦

નિરંગી-લાલ લીલી તથા સફેદ કિનાર શ ૫-૧-૦

વચ્ચે ભાત-છાપેલ સાદી શ ૫-૭-૦ ૫-૧૦-૦

કિનાર છાપેલ સાદી શ ૪-૩-૦

— સાદી — લ'ખાઈ વાર ૫ — પનો ઇંચ ૪૫

ફેન્સી કિનારની છાપેલી સાદી — સફેદ પોત શ ૪-૭-૦

રંગીન પોત શ ૪-૧૦-૦

સુદ કિનાર તથા વચ્ચે ભાત છાપેલ સફેદ સાદી શ ૫-૧-૦

કિનાર છાપેલ સફેદ સાદી શ ૩-૧૪-૦

મજાલીન તાકા

આ તાકામાં અનેક જાતભાત, તરાહની ભાતીયાર છાપેલ

તૈયાર હોય છે જે બાલુ કિનાર પણ હોય છે કે જેથી જે

માપની સાદી બનાવવી હોય તે માપની બની શકે છે.

તાકામાં વાર ૧૦ — પનો ઇંચ ૪૫ અને ૪૮

— ખાસ ધોનાઈની ખાદીમાંથી બનાવેલ —

પનો ઇંચ સફેદ જાત રંગીન જાત

૪૫ શ ૧-૦-૦ ૬ વારના શ ૧-૧-૦ ૬ વારના

૪૮ શ ૧-૧-૦ “ શ ૧-૧-૦

રંગ એ રંગી તરાહ દાર છોટ તથા ઘાઘરા પાટ

છોટ તથા ઘાઘરા પાટ

પોલકા, પ્લાઝિંગ, ચણિયા, ફરાક મટે

રંગીન છોટ — એક રંગી છુટી છાપેલ પનો ઇંચ ૨૭

તાકામાં વાર ૧૬, વારનો ભાવ શ ૦-૭-૦ અને ૦-૭-૬

કોઠડી કાપડની બારીક છોટ

વેલા તરાહની છાપેલી કોઠડીની છોટનાં પ્લાઝિંગ

પોલકા અને ફરાક સુશોભિત દેખાય છે

પનો ઇંચ ૩૬, વાગની કિંમત શ ૨-૮-૦

વેલ છુટાકાર છાપેલ છોટ

તાકામાં વાર ૧૦

પનો ઇંચ ખાદી બની ચાલુ પોત ખાસ ધોનાઈની જાત

૪૫ સફેદ શ ૧-૨-૦

“ રંગીન શ ૧-૨-૬

“ સફેદ શ ૦-૧૩-૩ શ ૦-૧૫-૦

“ રંગીન શ ૦-૧૩-૬ શ ૦-૧૫-૬

૪૮ સફેદ શ ૦-૧૪-૩ શ ૧-૦-૬

“ રંગીન શ ૦-૧૪-૬ શ ૧-૧-૦

ખાદી ભાતની છોટ

વેરા રંગની જુલુ, લીલી, તથા ચોકલેટ

પનો ઇંચ ૨૭ — તાકામાં વાર ૧૬, કિં શ ૦-૬-૦ વારના

આરી ભરતના સાડી તથા બ્લાઉઝ

શુદ્ધ જરી—સોનેરી અને રૂપેરી—તથા રેશમના આરી
ફિલરતની મન પસંદ તરાહનો

આરી ભરતના સાડી-બ્લાઉઝ

દરરોજ વપરાયતી આદીની ભત-સુતર ન ૧૨ થી ૧૪
સાધી આરીભરતની તૈયાર કરેલી સાડી કિનાર એક પાલવ
તથા છુદાવાળી સાડી અને તેજ તરાહનું બ્લાઉઝ
સાડીનું માપ ૫ વાર ૫૦ ઇંચ ફિ ૩૬ ૧૨ થી ૧૫

આરી ભરતના બ્લાઉઝ પોપકા

જરી અને રેશમ સાથે આરીભરતવાળા બ્લાઉઝ
મળુ તથા ખાપની કોર બ્લાઉઝની ફિ ૩૧ ૧-૮-૦

કાશ્મીરી ભરતકામના
બ્લાઉઝ

(મિત્રના દર્શાવ્યા મુજબ)
મળુ, ખાપની કોર અને
કમરનો પટો રેશમ ભરત
કામથી બરેલા ઊંચી
ભતના કોકરી કાપડના
બ્લાઉઝ
ફિ ૭ ૦-૦ એકના

હાથે કાતેલ તથા હાથે વણેલ શુદ્ધ રેશમી આદી
અખિલ ભારત ચરખા સંઘના પ્રમાણપત્ર વાળી
રેશમની ભતો તૈયાર થવા સાગી
ફેટલોક જથ્થો આવી પહોંચ્યો
પહેરણુ તથા ખમીસ માટે સફેદ રેશમી કાપડ
પનો ઇંચ ૩૬ ફિ ૨-૪-૦ વારના
કગલા પાટલન માટે રેશમી કાપડ
મટકા કોટિંગ પનો ઇંચ ૫૩ ફિ ૪-૬-૦ વારના
સાડી માટે સફેદ રેશમ

તાકમા વાર પનો ઇંચ તાકતો ભાવ વારનો ભાવ
૧૨ ૫૦ ફિ ૨૮-૮-૦ ૨-૮-૦
૪૫ ફિ ૩૦-૦-૦ ૨-૧૦-૦

આ રેશમને કાઈ પણ રંગમાં રંગી શકાય છે
રમાઇતો દર ફિ ૦-૪-૦ વારના વધુ
આ રેશમની ભતમાં સાડી પોલકા વગેરેનું આરીભરતનું
મમ ઝોલી વધુ ફિ મતનું વરધી મુજબ મન પસંદ જુદી
જુદી તરાહનું શુદ્ધ જરી તથા રેશમથી કરી આપવામાં આવે છે
તોલાનો ભાવ ફિ ૨-૮-૦ મજૂરી સાથે
બ્લાઉઝ, પોલકા, કલકલા માટે રેશમ
તરાહ બરેલ — સફેદ તેમજ રંગીન રેશમી ઝીટ
પનો ઇંચ ૩૪ ફિ ૩ ૨-૧૦-૦ થી ફિ ૩ ૩-૦-૦ વારના
સાદા રંગનું રંગીન રેશમ પનો ઇંચ ૩૩
દર ફિ ૧-૧૨-૦ વારના

ચો મા સા ની ઋતુ માટે — વોટર પ્રૂફ

ચોમાસાની ઋતુ માટે

— વોટરપ્રૂફ —
— વરસાદમાં પહેરવાલાયક —
વોટરપ્રૂફ
આદીના ઓવરકોટ
આ ભત લાંબો વખત ચર્ચા
વપરાય છે અને સતોષકારક
કામ આપે છે
તૈયાર ઓવરકોટનું માપ
છાતીનો ઘેરાવો
ઇંચ ૩૬ ૩૮ ૪૦ ૪૨
એક ઓવરકોટની
ફિ ૩ ૧૩-૦-૦
બહારગામના માલિકો
તૈયાર ઓવરકોટ મંગાવતી
વખતે છાતીના ઘેરાવાનું માપ
લખવ

વોટરપ્રૂફ ખાખી ચોતારી કાપડ—પનો ઇંચ ૩૬
એક વારની ફિ ૩ ૧ ૪-૦

વરસાદ માટે છત્રી

રેશમન ચામેલ આદીની છત્રીઓ વરસાદમાં સાડુ કામ આપે છે
ફિ ૩ ૨-૪-૦ એકના
આ છત્રી આદીકાપડ પર રેશમન ચર્ચા તૈયાર કરવામાં
આવી છે આદીની છત્રીઓ હલુ અખતરાઈ છે આ કારણે
બહારગામના માલિકોને એ માલ હલુ મોકલી શકાય તેમ નથી

મુસાફરી માટે વોટરપ્રૂફ હોલ્ડ-ઓલ

સફેદમાં પધારી તેમજ બીજી સામાન્ય વસ્તુઓ શાખી
શકાય અને વરસાદમાં બિભવ નહિ તેવી સંગવડતાવાળી
આ ભત મજબૂત કાપડમાંથી બનાવવામાં આવે છે—માપ
૨૭ ઇંચ પહોળું x ૭૨ ઇંચ લાંબું
ફિ ૩ ૧૧-૪-૦ એકના

સૂચના—૧ બહારગામના ઓર્ડર વી પી યી મોકલારી
૨ બહારગામથી માપ મંગાવનારે ૨૫ ટકા બેટલી ફિમત ઓર્ડર સાથે અવરય મોકલવી જોઈએ
૩ એક આનાની પોસ્ટની ડિગ્રી મળેથી નખતો મોકલવામાં આવશે
૪ બહારગામથી મંગાવનારે એકંતી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવ
સમગ્રો પત્રવ્યવહાર — આદી ભંડાર, ન ૩૬ કાવગાદીવી રોડ, મુખર્જી ન ૨, એ સરનામું કરવે.
અમ કાપડનું ઉત્પત્તિક — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, ચીનગર (મરખીર) મરનાણુ અગ્રેજીમાં કરવું

તારનું સંગ્રામ
KHADISHOP

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

આદીભંડાર, ૪૬, કાવગાદીવી રોડ, મુખર્જી ન ૨.

પ્રાચારક—મુખર્જી મનલાલ વેદ આદી પત્રિકા ઓફિસ રીડ રોડ અમદાવાદ.

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિહંગદાસ વસનતી જેરાભણી

[અંક ૭]

મુદ્રક: મૂળચંદ્રભાઈ ચિત્રમહાલ
પેટેલ, સુધેશભાઈ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકે ૧ ના મો, અમદાવાદ

આમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના આષાઢ વદ ૧
શુધવાર, તા. ૧ જુલાઈ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લઘાન મ
રેશમા રા. ૮-૦-૦
રેશનર રા. ૧-૦-૦

[જે તાલુકા પોતાનું અન્યત્ર પકવી લેતા હોય, પોતાનું સુત્ર કાપી લેતા હોય, પોતાનું કાપડ વગી લેતા હોય, અને પોતાની સ્વતંત્રતાની ખાતર કુ ખ સદન કરવા તૈયાર હોય તે આ નવે સ્વાવલંબન સ્થાપવાને માટે જરૂર તૈયાર છે, અને એક તાલુકા પણ આપણું કામ પાર જીતારવા તૈયાર હશે તે એમ એક દીવા આપ્યા ધરને અન્યાય છે તેમ તે આપ્યા હોયને અન્યાયનો પ્રેમ છે આંધી]

ખાદીની સ્વાવલંબન પદ્ધતિ

એક પ્રયોગ

સ્વાવલંબન એટલે શું ?

પોતાની જામિયાનો માટે પોતા ઉપર જ આધાર રાખી પોતાની જાત મહેનતે તે પ્રાપ્ત કરવી તેનું નામ સ્વાવલંબન. ખાદીનું સ્વાવલંબન એટલે પોતાને જરૂરની ખાદી પોતે જ સ્વહસ્તે પીંજણ, કંતામણ અને વણાટ કરી પેદા કરવી તે આજ સ્વાવલંબની ખાદીના પ્રયોગો બિએલિયા રિસસ વગેરે જે ચાર સ્થળોએ આદરવામાં આવ્યા, અને તે આમ પ્રદેશોમાં કોનાં સારા પરિણામો મળવાથી બીજાં પણ છટાછવાયા પ્રદેશોમાં તેવા જ પ્રયોગો શરૂ કરવાની અમને ત્રેણણ મળી ઉદ્દેશ

એક જ જગ્યાએ વસતા હોઈ જે કામ માણસોની વસ્તી વાળા પ્રદેશમાં એવી જાતનું ખાદીપ્રચારકાર્ય કરવું કે જેથી કરીને મુખ્ય ધધા ઉપરાંત સાથેસાથે ધૂરસહની વેળાએ લો કાઈ પોતાના જ ધરમાં બધી કિંચકો કરી પોતા માટે જરૂરી ખાદી બનાવી લઈ શકે, અને જે વધુ વખત મળી શકે તે વધુ બનાવી લેકોમાં વેચી પણ શકે આ ઉપરાંત દેશકલાનુચિત જીવનના બીજાં પણ કેટલાક ક્ષેત્રો ખેડવા અને ખીલવવા કે જેથી કરીને લોકો અને તેટલા સ્વાવલંબી બને, તેમની સર્વદેશીય શક્તિ વધે, તેમનામાં ધાનિત અને સતોષ ફેલાય અને પરિણામે તેઓ સુખી થાય

પ્રદેશની શોધ

આવું કાર્ય કરવા માટે પ્રદેશ પણ કોણે જ હોય કે બની અર્થતંત્ર બરીબી આજસ આઝાન, બીજાણુલું નિરાશા તથા જડતા વગેરે સૌ આશ્ચર્ય સંપત્તિઓને ધર કર્તુ હોય કારણ આશ્ચર્ય સંપત્તિઓના વિનાશ કરી અને બને તેટલે બશે દેવી કા પરિણામ સામાન્ય સ્થાપણ છે જ ખાદીની આખી શિક્ષાયાલના મુખ્ય હેતુ છે, અને તેમાં ખાસ કરીને સ્વાવલંબી ખાદીના વિશેષ એ કાર્યને અંગે બીજાં પણ કેટલાક વિચાર કરવાનો તે એ કે તે પ્રદેશમાં કપાસના પાક સારી પેઢી થતો હોય કે જેથી કરીને કપાસપ્રાપ્તિ માટે બીજાં સ્થળો ઉપર આધાર રાખવો ન પડે, બનાં અસલના સમયમાં ખાદીકેતરનું અસ્તિત્વ હોય પણ દાહમાં તે અપ્રમાથ રિયતિમાં હોય અથવા બિસફલ આદર્ય થયું હોય બનાં લોકોએ સાદુકરોના કળંથી દખાઈ જઈ પોતાની જમીનનગીર વેચી દીધી હોય અને સપૂર્ણ નિરાશામય આર્થિક વાતાવરણ બની ગયું હોય કિન્નુરતાનના જુદાજુદા ભાગોના ખાદી સેતોએ પોતપોતાને અનુકૂળ આવા સ્વાવલંબી ખાદીસેવાકેતરો શોધી કાઢ્યા છે, અને ત્યાં ત્યાં પોતાની પ્રવૃત્તિ આદરી દીધી છે અને અમારે અનુકૂળ ભૂદેશખડના સાગર બિજામાં આવેલા રહલી તાલુકાનો પ્રદેશ પમદ કોઈ

કાર્યદેય

રહલી તાલુકાના અનન્યપર મામમાં ખાદીનિવાસ તે છે જ એટલે ત્યાં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ કાર્યની શરૂઆત કરવામાં આવી એ મામના ૧૯૬ ખેડેતા પૈકી ૧૩૬ની જમીન કરજ પેટે દરાજ થઈ ચૂકી હતી જે મામની આસપાસના પ્રદેશના ૧૬ મામોમાં ખાદીપ્રવૃત્તિને ફેલાવવામાં આવી એ મામોમાં એકદર આશરે દશ હજારની વસ્તી અણી થકાય લોકો જેમ જેમ અમારી કાર્યપદ્ધતિ સમજતા જાય છે અને તેના કામો અનુભવે છે તેમતેમ તેઓ એ કાર્ય પ્રતિ બેચાતા જાય છે, અને અમને ખાતરી છે કે સ્વાવલંબી ખાદી એ પ્રમાણે પોતાની ઉપયોગિતાનું સેત વિસ્તૃત કરતી જશે

પ્રચારપદ્ધતિ

મામોમાં શેરેશર ફરીને આનાસદૃઢ બીપુરુપ સૌને અમે જેવી સમજણ આપવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ કે લોકો પોતાના જેવી વધેરના કામોમાંથી નિવૃત્ત થઈ અવકાશની વેળાએ પોતાના ઉપયોગ્ય એટલી ખાદી તૈયાર કરી લે તે તેમને કાપડને અંગે થતો ધલ્લો ખર્ચ જમી જાય સામાન્ય રીતે અમારી સ્વાવલંબી ખાદીની દલીલમાં આર્થિક તરવ પ્રધાન હોય છે, પરંતુ તેના પેટામાં નીતિ, ધર્મ, ધાનિત, ઉદ્યમ, દયા, શાન, હિંમત, સહાયાર આદિ ઉપાંગો પણ આવી જ જાય છે

અમારી વાત ન સમજનારાઓ સાથે અમે એકાએક વિવાદમાં જીતરતા નથી, તીવ વિરોધ તેમજ વિરોધ આગ્રહ પણ કરતા નથી વાર વાર તેમનામાં ભળવાથી, અને આસપાસના બધા લોકોને મજબૂતવાથી તેમજ તેમની સમજ સક્તિ આદર્શ રજૂ કરવાથી તેઓ પોતાની મેળે જ સમજવા લાગે છે, કાર્યની અપેક્ષાના ખ્યાનમાં રાખી અમે લોકો સાથે ધલ્લેલાએ ખાદી સર્ણવી જ વાતો કરીએ છીએ અને બીજા વિશેષ ઉપસ્થિત થવા છતાં રહેને ખાદીના મુખ્ય મિત્ર ઉપરથી લોકોનું ખ્યાન ખસવા પામે એ ભયથી તે ટાળવા અમે પ્રયત્ન કરીએ છીએ

કાર્યની શરૂઆત

આ પ્રદેશમાં તા ૧૬મી નવેમ્બર ૧૯૨૬ને દિવસે આવ્યા આવ્યા તે પહેલાં કોઈ પણ માણસ સાથે અમારો કઈ પણ પરિચય નહોતો, અને જેમની સાથે કંઈક જોગબાણ થા પડિચય હતો તેમના તરફથી અમને બેદરતા સહકાર પણ ન મળ્યો

કાર્ય શરૂ કરીએ તે પહેલાં લોકોને અમારી જોગબાણ આપવી અથવા અમારો પરિચય કરાવવો—એટલે કે અમે કાણ છીએ, કેવા ચાણ્યો છીએ, શું કરવા માગીએ છીએ, વગેરે સૌ જણાવવું જરૂરી હતું મરજૂ આમ પરિચય કરાવ્યા વિના બધીવાર કામમાં બાધ આવે છે, અને પાકા પાયા

ઉપર કાર્ય જમીન ચકતુ નથી ખાસ કરીને આ વસ્તુ રચનાત્મક કાચ વિષે તો પછી જ સાચી છે લોકોના મનમાં સેવકો વિષે એ તેવા વિચિત્ર અને ન હમજવાળાં વિચારો ધર ખરી એસે તો પછી સેવકો પોતાનાં કાર્યમાં આજણ કેવી રીતે વધી શકે ? આથી અમારા દૃઢ પરિચય આપી અમે અમારી સર્વ સક્રિય આરબમાં અનન્યપૂરમાં જ એકાગ્ર કરી જોવાનો નિશ્ચય કર્યો

સરસ્વતીના દરોઝ દિવસ તો શિક્ષણરથાન અને સરજનની ગોઠવણ કરવામાં જ વીતી ગયા રસિયાન પ્રચારકાનું, જેટલે કે લોખ અને શિક્ષણની ફેમિ પેદા કરવાનું કામ તો અમે આખા ત્યારથી ચાલુ જ હતું પ્રથમ પીજીજી અને કાતજી શીખ વવાનો આરંભ કર્યો

જેક તરફથી આમ શિક્ષણકામ ચાલતુ હતું, તો બીજી તરફથી બાજુ પ્રચાર કામ પણ તેમની જ હજકથી ચાલતુ હતુ લોકો પણ કેટલાક દેહુને વરા ચર્ચને તો કેટલાકે પ્રથમને ખાતર, તો કેટલાકે અમારા તરફથી ફેલાતી સમજણ અને પ્રચારથી ઉલ્લેખેલી જિજ્ઞાસાથી, જેમ કેઈપણ હેતુની આભાવવૃદ્ધ સ્ત્રીપુરુષ માગણો અને ખાળિકાઓ સૌ

અનુકરણનો પ્રશ્ન

કોઈ આવના હાથ પ્રશ્ન માત્ર અનુકરણનો હતો એ વર્ગની સખ્યા અહોઆ વસ્તીના કૃષ્ણા નેટની છે તેઓ સરસ્વતીમાં આવવાની હિંમત નહોતા કરી ચકતા અને લોકો અમારાથી ભડકી ન જમ તેથી અમે પણ એ પ્રશ્નને ચાલચલાઈ પડતો જ મૂક્યો હતો પરંતુ થોડા દિવસ પછી તેઓ પણ આવવા લાગ્યા શિક્ષણ સમયે શિક્ષકો શીખવતા અને મમળતા તો હતા જ, પરંતુ સાથે સાથે બિલેલિયાની પેઠે અહો પણ ચિત્રોદાગ પ્રચારકાર્ય કરવામાં આવતું હતું

અધિકારી વર્ગ

અમારા આ ગામમાં આખા પછી થોડા જ દિવસમાં એ ગામના માલજીવર અથવા જમીનદાર પણ ત્યાં આના એ ગામ ઉપરાંત એનાં બીજા પણ ૧૩ ગામો ॥ અમારા અહીં આ પાના અખર ભણી એ કાર્ક બહુ મહારાઈ ગયા હતા અને પહેલેથી જ અમારા વિરે ખરા । અભિપ્રાય બાધી વિશેષી વાતો કરવા લાગ । ગામના લોકોને એમકા મરી એમણે કહ્યું કે અમારા અહીં આવવાયા અને રહેવાથી ગામના લોકો અને જમીનદાર બનેની કોઈ સિધ્ધિ થશે લોકોમાંથી એવાર ભાઈઓ જેમને અમારામાં કઈક વિશ્વાસ આવ્યો હોતો તેમણે એમનો કામ લાંબો—લાંબવા પ્રવલ કર્યો પરંતુ તે જમીનદારને એ વાત મને જીનરી નહિ

એ જ સમય દરમિયાન અમારા અહીં આવવાના સમાચાર રહથી વિશ્વાગના પોલિસ અમલદારોને પણ પહોંચી ચુક્યા હતા તાત્ત્વ મદારના લોકો આમ અભવપા પ્રદેશમાં રહી કાઈ પણ જાનના સ્વાર્થ વિના આવી રીતે કાર્ય કરે એના દેહુ થો । એ વસ્તુ એમો પણ તમજઈ નહિ એટલે અમારા વિરે પહેલેથી જ અમાર અભિપ્રાય બાધી લઈને અમને પકડવા મારે કોઈ કાળદાર પોલિસ અમલદાર સથે આવી પહોંચ્યા

પોલિસ અમલદારે આવીને તરત જ એ જમીનદાર પહેલેથી જ અમારા વિરે ભવબીન દત્તો તેને બેલાયો અને ગામના કુખી લોકોને બેસા કરી અમે તે ગામમાં ચુ ચુ કર્યું અને મું દત્ત તે વિરેની દમીકા પુટવા લાગ્યા લોકોએ તો જેમ જન્યુ જનું નેમ જરાગર કહ્યું કે અમે ગામલોકોને ને જની નારિનાનું કાપકા ઘેર બનાવી લેવાનું અને તેને અમે

પીજીજી કાતજી, વણુદા વગેરે કિયાઓ મરત શીખવવાનું કામ કરતા હતા પોલિસવાળાઓ એકદમ આવી સાદી વાત કેમ માને ? એટલે એ તો કોપમાં ને કોપમાં અમારા મર્વાવપમાં આ થા અમે તેમને શાન્તિથી આવગર આપી અને અમારા ઉલ્લેખ મગજબો અમારી માથેકર ખુદલા દિલની વાત માલગી તેઓ શાન્ત થયા અને અમે તેમની સાથે બીજી કાર્ક તીનપાય ન કરી તે ભેઈ તેમને આશ્ચર્ય થયુ અમે તેમને જગ્યાજુ કે અમે અમાર સુધીમાં ન તો કાર્ક મતનાં બ્યાખ્યાનો આપ્યા હતા કે ન તો કાર્ક ભતની બીજી અવવાઓ ઉઠાવી હતી, અમે તો માત્ર અમાર સુધીસાદુ ખાદીનુ જ મર્થ કર્યો કરીએ છીએ અને તે અહીંના મરીન લોકોને વણુ જ મદદરૂપી થઈ પડયુ છે કાર્કના સારીપે પ્રચાર થયે તેની સફળતાનું મદદર સમજાવ્યુ અને જે લોકો પીજીજી શીખી રહ્યા હતા તેમની પાસે થોડાક પીજીજીના પ્રયોગો પણ કરાવી ફેખાકયા પરિણામે ચાલુ ર પીજીજી અને આસપાસ બેંસલા લોકો આગળ કાર્કની પ્રસંસા કરવા લાગ્યા, તમજ તેમનાં માલુમથી ઘેર કેમ કાતતા હતા તે વગેરેનું દહાંત પણ આપ્યુ આમ કોપે જરાઈ આવેલા પોલિસ અમલદાર અને ચાલુદાર જેમજીના ચર્ચને પાછા ફર્યા અમારા મનમાં સહેલું થયુ કે સ્વાભાવિક રીતે રાજદ્વારી વાતો પણ શાંતિથી તેમજ કોપકલિત રીતે સમજાવવામાં આવે તો સામા માણસને મને તે મદદરૂપી જીતરે છે અને આખરે તે કષ્ટ વસ્તુ ॥ એમ તે જગ્યાએ છે આવી રીતે સરકારી અમલદાર તેમજ જમીનદાર તરફના ભવન્ય વાલેજા વીખરાઈ ગયાં

આના થોડાક દિવસ પછી રહની તાલુકાના તદ્દમીસાર (મહેસુલ વચ્ચર કરવાર અમલદાર અથવા મહામકરી, મામલતદાર) પણ કઈક કામને અંગે અનતપૂર આવી લાગ્યા અને અમારા વિરે જન્યુ પહેલેથી સાંભળી બધી લાઇ અમારા કાર્કાલપમાં જન્યુ તેઓ સાહેબ પધાર્યા તેમને સામાન્ય સારી ઉપર બેસાડી અમે અમારા કામની ઉરેશની, સ્થાનિક મરીની વિરેશની વાતચીત કરી અત્યાર સુધીમાં થોડાક માણસો વણુદાકામ પણ શીખી ગયાં હતાં અને ગામના જેક બાલજી જેડેત પહેરે ખાદીના બે તાકા પણ તૈયાર થઈ ચુક્યા હતા એ તાકાની મળણી કિયાઓ તેને ઘેર જ થઈ હતી અને પ્રથમ પ્રથમ છતા ખાદી લણી જ સારી નીળાં હતી કુરસદના વખતમાં એ સપ્ત કાર્ક થયેલું દેવાથી તે જેડેતને એના એ તાકા કેવળ ફેના બાવે જ પડ્યા હતા આ સર્વ અમે તદ્દમીસદાર સાહેબને સમજાવ્યું પહેલાંના પણ કેટલાક નમૂનાઓ તેમને બતાવ્યા આમ તદ્દમીસદાર સાહેબ અમારા કાર્કનું મદદર સમજવા એટલે તેમણે લોકોને પણ તે સમજાવવા માંડ્યુ

હીથી પણ પાછા એકવાર તદ્દમીસદાર સાહેબ ગામમાં આવ્યા ત્યારે અમારા ખાદીનિવાસની મુલાકાત તેમણે લીધેલી, અને આજુબાજુનાં લોકોને ખાદીકાર્કમાં કેટલું સારિત સમાવડું છે, તે બાબત પર કાર મૂકીને સમજાવ્યુ આથી લોકોમાં વધુ ઉત્સાહ ફેલાયો અને વણેલામાંવતેની પે પેને કાતજી પીજીજી, વણુદાકામ વગેરે મળી પતાને ઘેર ખાદી ઉત્તમ કરવા પ્રેરાયા ખુદ તદ્દમીસદાર સાહેબના શરમાં જન્યુ આને અમારી ઉપરેખ નીચે જન્યુ રટિયા થાને છે

આમ તદ્દમીસદાર સાહેબની સહાનુમતિથી મદદમ ઉપરાંત સહેજની પણ અમારા વિરેની કેટલીક દાહાનાં ફર થઈ અને તેમને સ પિ વગતી જન્યુઈ

દરમ્યાન એક ભાઈ એવા આવી પહેલ્યા કે જેમને વિશે અમારા મિત્રવર્ગમાં તે છઠી પોલીસના માણસ છે એવી ચકા હતી અને કાચ તેમ દોષ પણ ખરું પગલું અને તેા તેમને પ્રેમપૂર્વક ૧૧ દિવસ રાખ્યા આવીનું માલમ અમલગતું અને ખૂબ પરિશ્રમથી કાંતણુપીંચણુ વગેરે શીખરી તેમને વિ ૧૫ કર્ણ

સહીન સરભમ

આદીનો સરભમ એવા ૩૩ કે સાધારણ દુધારીકામ બજારનાર કાઈ પણ બાંકા તે બનાવી શકે છે અને મામડામાં તેવા સાધન પણ સરેલાઈથી મળી શકે છે આ સુધારીકામની પણ કેટલીક સમજૂતી અને લોકોને આપી અને પછી તેા અમારુ કામ એટલુ બધુ વધી પડતું કે અમારે સ્થ નિક સુધારતી મદદ લેવી પડી આટલુ થયા પછી સુધારે પણ અમારી કારવેલી ઉચિત મજૂરીથી રેડિયા કરી આપવા લાગ્યા અને ભેતભેતામાં સેકડો રેડિયાએ મામડાં ધર કર્યું તેમ છતાં પણ રેડિયા મારેની મામણી એટલી વધવા લાગી કે સુધારે તે માગેને પહેલ્યા વળી રકબ નહિ એટલે અમે બીજા ૨૧ મજૂરી રેડી ૧૩ રેડિયા તૈયાર કરાવ્યા આ મજૂરી મુખ્યત્વે કરીને ગોઠવ અને અમાર લોકો જ હતા

૨૧. ૮-૧૩-૩૧ આ રેડિયો

રેડિયાના થાણુ ભાવ નીચે પ્રમાણે છે —
સામાવાનનો ૨૦ ઈંચી તાડીયાળો રેડિયો
મજૂરી કાઠડુ લોહાની લાટ લોહાની સ્વાય ત્રાક
શ. ૦-૮-૦ ૦-૩-૦ ૦-૧-૦ ૦-૦-૩ ૦-૧-૦

આ ઉપરથી કાઈ એમ નધારે કે આ ભાવ ઝોલા તે સરતા ૩ લોકોની બાધિક સ્થિતિ એટલી સરતી કિમતે પણ રેડિયા લઈ શકે તેવી નથી. સાવા, ફેટકા વિચાર મટુઆ વગેરે હાસધાન્ય પણ જેમને એકવાર આપ્યે મળતું હોય તેમને ઉપરના ભાવે રેડિયા વેચાતા લેવાતુ કેમ કહી શકાય ?

રેડિયા મફત

ન્યાં આવી અને આઠાંથી બધી ગરીબાઈ અને નિર્ધનતા આવી રહી હોય ત્યાં રેડિયાને મફત પ્રચાર કેમ ન કરેવો એવો પ્રશ્ન સ્વાભાવિક છે પરંતુ અમારે આ ૧૯ માગેમાં જ ફક્ત કામ કરી બેસી રહેવાનું નહોતુ અને જે ૧૯ માગેમાં જ ફક્ત ગરીબાઈ એમ પણ નહોતું અમારા પ્રયત્ન અને અમારી કષ્ટતા તો એવી છે કે અમારે આ ૧૮ માગેમાં જ એવી રીતે પ્રચારકાઈ કરતુ કે અદી બધી તૈયારી થઈ ગયા પછી અને માત્ર થેર મેકામેકા જ આણુનાણુનાં મશીનો સર્વ મરિયરી હવાવીચ્ચાવી સમીએ ચાર આના વાળા રેડિયાને પ્રચાર આ માગેમાં બની જશે તો આગળ પણ એના વિસ્તાર સારી પેઠે થશે જ કાઈ પાસેથી ઉચક દાન લઈ મફત રેડિયા આપવાતુ કામ બધે ન થઈ શકે અને બને ત્યાં સુધી લોકોમાં મફત લેવાની હિત પેદા ન થાય એ જ ઇષ્ટ છે

બીજા રેડિયા

આ પ્રદેશમાં અસહન રેડિયાનો નાશ થયે હિદના બીજા પ્રાંતોની માફક કઈ ૩૦-૩૫ થી વધુ વર્ષો થયા નથી એમ જણાય ૩ તે વખતના બુના રેડિયા આજે પણ ધણુખરા ધરોમાથી મળી આવે ૩ એક મામડા મચારેના ૧૫ થર છે જેમાંના ૧૦ ધરોમાં આ બુના રેડિયા હજી છે પરંતુ આજે જે લોકોને ખાવાના પલ્લુ સાસા પડે છે એટલે રેડિયા ભેષ્ટએટલા સંગીન ન હોવા છતાં પણ અમે જે લોકોની ગરીબીના ખ્યાલ કરીને એવા રેડિયાથી પણ મગ ચઢાવી રહ્યા છીએ એ કે એમાંના કેટલાક રેડિયા ઠીક ચાલી શકે

એવા પણ છે આખીના તે બધારે મંગે ૧૧ થાર ત્યારે જલસાએ આ બજારના ૧૨૫ રેડિયા મામડા ૩૩ થયા હશે પરંતુ ફરી બજાર પણ એકની પ્રગતિમાં મુગેની મુગે છે આટલા ૮ કે કાણુ આવા ૫૧ એ અને બીજા પડી રહેલા સો સુખચરિયા રીને માણુ થા જશે

ડોલ પ્રદેશ

ફોને સવાસ પણ કઈ માણુલી નળેના જે મામડા ૩ થતુ હતું તેમાં પણ આ વડે પાક ન જશે થશે દોલ ત ૧ વેચાતું બનાવી યર નરેની અને વખતે વખત જાગરના પ્રમાણમાં વેચાતું લેવાની છ ૧ દોલ તોપણ મળ્યા અવા નહિ કે બારે મરિના કે મ વા કડે

કાપાસનો પાક જાતરના પુદેશ અને અદી આવી પહેલ્યા હતા અને પાકીતારના સમયે અમારા કામની કારખાન થઈ હતી એટલે જ અમારા સમજનવાથી આમગ જતા લોકો કે લેવા છપ્પે તો તેમને તે કર્ણથી મેશે એ પ્રશ્ન કોય થશે બનતા સુધી અમારે એ લેવડવડની બાજતમાં ન પડતું પડે એમ અમારી છપ્પા હતી તેમ છતાં પણ આ વરમે માન કે ન મગવાના કારણે જ અમારા વખત નકામે ભય એ બધી અને પોતાના અગે થોડુક કે વેચાતું લઈ રાખ્યુ અને વિચારું કે બે અને વરસે ઝોલામાં આણુ એક મામ પણ આદર્શ વસ્ત્રવાસળી તરીકે તૈયાર થઈ જાય તો એ આણુનાણુનાં નેગમમને પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ અને દલાન ૧૫ થઈ પડશે, અને બીજે વરસે આસપાસના મામડામાં લોકોને સમજવાનાં અમારુ પ્રચારકાઈ મરેટુ થઈ પડશે

અમારા પ્રચરકાઈ વડે અમે લોકોને એટલું તો સમજતી શક્યા કે ચાર રૂપિયાનું કાપડ લેવા કરતા રૂપિયા એકનુ કે લઈ થેર કાપડ બનાવવામાં દરેક રીને હાથેરા મમારેલો છે લોકોની ખરીદવાની સક્તિ ઝોલી તો હતી જ એવી મરીનીને લીધે અમારુ કાર્ય આ વરસથી કાગે પડવા માંડે એ હેતુથી માત્ર બનતપર મામડાં જ મામની પ્રતિષ્ઠિત બક્તિઓની મારફત તેમની જવાબદારી ઉપર થોડીક મુદતને મડ જ થોડુક થોડુક કે ઉધારે આપવાવામાં માગ અમારે મગ અમારે કરવો પડ્યા અને આથી અમને પરિણામે લાભ તો થશે જ

અમરદક્ષિત પ્રચાર

આમ અમરદક્ષિતવર્ગનો વિરોધ રેડિયા, ત્રાક વગેરે સરભમ અને ફરી મુશ્કેલોને અંત આ યો દરમ્યાન આણુનાણુના પ્રદેશમાં અમારુ પ્રચારકામ તો ચાલુ જ હતુ રેડિયા તૈયાર થઈ ચાલવા માંડ્યા હતા, અને લોકો પોતાના હોસારોહાંથીએની મદદથી કે પી બની કાંતવા લાગ્યા, થેગેરે બઈ ક તામણુ થીજવવાના પરિણામે સર્વત્ર રેડિયાનો ખુબજ સજાગવા લાગ્યો સ્તર તૈયાર થવા મ ડ્યુ તેમ તેમ વણાટ કામનું ક્ષિણુ પણ આરભાતુ થયુ ખેડૂતોને પોતાને થેર જ રૂનુ કાપડ બનતુ બેઈ લોકોમાં તેની સારી અમર થઈ, અને એથી લોકોને અમારી વાત સમજવવામાં અમને સુખમતા થઈ પડી

વણાટબચવચ્ચા

મિળેલિયાના બુબલ પરથી અમને માનુમ પડ્યુ હતુ કે વણાટબચવચ્ચા કામમાં અમારી ધણી સક્તિ પરવાજ જતી હતી એટલે અમે પહેલેથી જ માત્ર ઉપગથી સહાદકા તરીકે રહી વણાટવિષણુ ઘાન મરાનુ હતુ કાણુ વણા માટે સ્થાનિક વણકરો ઉપર અધાર રાખવાથી વધારે વણકરી લેવી રિવસે સુધી વણી ન આપવ ખગાય વણી આપવ, સ્વતર રાખી હેતુ અવવા તો બદલી લેતુ હપ્પાનુસાર વણી

ન આપતું વગેરે મુશ્કેલીઓ અને અગવડતાઓ વણકરો તરફથી સહન કરેલી પડતી આવા સંસ્થાઓને લીધે અહીં પણ બિન્નેલિયાની માફક અમારે જ વણાટવ્યવસ્થા હાથ ધરવી પડેલી આશા છે કે અહીં વણાટકામ કાંતણકામ એટલું વધુ પ્રચલિત થતા અમારુ કામ અન્યરથાએ પ્રચારવા અને અહીંથી વહેલી મુક્તિ મળે

ઉત્પત્તિ

અહીંની બેઠારી અને ગરીબી એટલી બધી છે કે બંને તો સોઝા પાસે તેમની જરૂરિયાત ઉપરાંત વધુ કાપડ તૈયાર કરાવી વેચવાની વ્યવસ્થા પણ કરી આપવાનો વિચાર છે કે જેથી ઉત્પત્તિ અને વેચાણનું કામ એક વખત સુવ્યવસ્થિત થતા અમારા ગયા પછી કોઈપણ સ્થાનિક વેપારી તેને અપનાવી શકે

સાર

પ્રચારકોનાં આ બધા ગામોમાં જેની જનસંખ્યા લગભગ ૧૦૦૦૦ ની હશે ત્યાં અમારા પ્રચારકાની એટલે સુધી અસર થઈ છે કે વાવણી થઈ ગયા પછી સોઝા કંતણ પીંજણ અને વણાટકામને પોતાની મેળે જ અપનાવવા લાગરી એકે હાલ તો બધે જ દુકા પ્રમાણમાં કામ ચરે કંઈ છે છતાં અમારા પ્રચારનો હેતુ લોકોમાં ઠીક ઠીક સમજાવવા થઈ ગયો છે સુધાર, કુદાર વગેરેની સગવડો પણ જ્યાં ત્યાં મળી આવવા લાગી છે પીંજણરિકણ ને સુત્રપાત કણાખરાં ગામોમાં થઈ ચુક્યું છે ૧૫-૨૦ માઈનના ઘેરાવામાં કાંચની અસર થારે ખાણ ફેલાઈ ચૂકી છે કાપાંલયના જન્મથી જ મંગીનતા પર વધારે ભાર મૂકવાથી કતામણ વગેરે કાંચો સારાં થાય છે અને ૮-૧૦ ધરતી સુધાર તો બહુ જ સારુ આવે છે એક ઇંચમાં ૮૦ તાર નાખી યોગ્ય છે

પીંજણનું કામ વૃદ્ધો અને ડોસીઓ તથા ૭-૮ વરસના બાળકો તથા બાળિકાઓ આનંદપૂર્વક કરી સૌ આ કાર્યની સહાયક સિદ્ધ કરી રહ્યા છે

અત્યારસુધીમાં ૪-૩૫ માણસો વણાટકામ શીખી ગયા છે અને એમાંના ગ્રામ્ય ચારને બાદ કરતાં સૌનું વણાટ સારું છે પ્રથમના તાકામે જ તેમના સમીન વણાટકામનો ખ્યાલ આપે છે એક દશ વરસનો બાળક અને એક ૬૫ વરસનો ડોસો એણે સૌ પરિશ્રમ કર્યું કામ કરવું છે ડી દીધું

વેચાણના આકેડા

ઇ. સ ૧૮૩૧ ના નીચે પ્રમાણે જણાવેલા માસ દરમિયાન મુબર્રામાં થયેલા બાદીવેચાણ

	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ	મે
બેઠારનું નામ અને ઠેકાણું	રૂા આ પા	રૂા આ પા	રૂા આ પા	રૂા આ પા
૧ બાદી બેઠાર ૩૮૬ કાલવારેના રોડ	૨૬ ૨૯૬-૨-૦	૩૧ ૮૧૫ ૧૦ ૦	૬૧,૦૧૦ ૧૦ ૬	૨૨ ૬૨૮-૩-૬
૨ બાદી કુકાન ગીરગામ એક રોડ	૫ ૩૪૬-૬-૬	૩ ૫૮૪ ૧૦ ૬	૧૨ ૦૫ ૮ ૬	૩ ૪૬૨-૩ ૦
૩ શુદ્ધ બાદી બેઠાર ગોરારજી ત્રે મારકિટ	૩ ૫૮૮ ૧૨ ૩	૩ ૬૨૦-૦-૦	૩ ૭૦૩-૧-૦	૪ ૨૦૨-૫-૦
૪ , શાખા ન ૧	૧,૭૨૬ ૧૩ ૬	૧ ૮૫૦-૦-૦	૧ ૪૦૬ ૧૨ ૬	૧,૦૩૬ ૧૨ ૦
૫ શરત વલ્લભાસ બાદી બલાર માડવી	૬ ૭૧૦ ૬-૬	૮ ૧૨૬-૨-૬	૪ ૧૮૮-૪-૬	૩ ૭૦૮ ૧૧ ૦
૬ જવેરી બલાર શુદ્ધ બાદી બેઠાર	૩,૭૬૬-૧-૬	૩ ૬૧૩-૬-૬	૨ ૦૪૬ ૧૪ ૬	૧ ૨૭૧-૬-૬
૭ સદર બાદી બેઠાર દાદર	૨ ૧૯૦-૦ ૦	૨ ૪૦૬ ૧૨ ૭	૨ ૫૧૫ ૦ ૦	૧ ૫૫૩ ૦-૦
૮ અ હા ય સંધ બાદી બેઠાર, ગિરમામ	૧ ૮૪૬ ૦-૦	૧ ૫૭૬-૧-૦	૧ ૨૧૧-૦-૦	૧ ૬૪૪-૦-૦
મુબર્રાનાં એક દર વેચાણ	૫૧ ૪૮૨-૦-૬	૫૬ ૮૬૮ ૧૧ ૧૦	૮૬,૧૪૪ ૩-૬	૩૬ ૫૪૬ ૧૦-૩

વિ વ જે

છે, તે બંને વણાટકામ શીખી ગયા છે અને એ કાર્યની સહાયકની પ્રતિભા કરાવે છે

એક વણિયાવેપારીના મુજો અને બહેરો બાઈ પહેલે જ પ્રયાસે સારુ કાપડ બનાવી શક્યો ને કે આમાં શિક્ષકના પરિશ્રમની સાથે એ મુગબહેરા શિખ્યની સાલકાકિના પણ વખાણ કરવા લાગે છે

આ બધું છતાં એટલું તો ગોઠવણ છે કે લોકોના લાખા સમયાન બમણા કરીને આજસ આજના વગેરેના ધરોતો ઉત્પેદ કર્યા વિના આ કામ જમી ન શકે પરંતુ આ અવસ્થા એક દેવી રક્તિનું કામ છે એટલે અમારી માન્યતા છે કે આજ સુધીના પ્રયાસને પરિણામે આ બંધોમાંના મૂળ જીખરી તો જરૂર ગયાં છે

મણુપ્રાચી અને આગળ વધુ જ

(મળ દિહી ઉપરથી)

નોંધ

સ્વાવલંબન પ્રચાર

શ્રી નેહાલાલ અને એમના બાદીપ્રચારક પાદરીમત્રે હિંદુસ્તાનના જુલજુલા ગ્રામ્ય સિંધાડાઓમાં ને ધગશથી બાદીના સ્વાવલંબી તરવેના પ્રચાર કરી રહ્યા છે તે ખરેખર પ્રશ્નસાગર છે બિન્નેલિયા રિજસ અનન્તપૂર વિગેરે ક્ષેત્રો એમણે ઠીકઠીકે ગેડયા છે અને બાદીની સ્વાવલંબી પદ્ધતિનો સારો પ્રચાર કરી તે તે ગ્રામ્ય પ્રદેશોને શુદ્ધ વસ્ત્રસ્વાવલંબી બનાવવા છે બાદીની સ્વાવલંબન પદ્ધતિ—એક પ્રયાગ - વાણુ વર્ણન મળ એક હિંદી યુક્તિકાના તરજૂમારૂપે છે શ્રી નેહાલાલબાઈએ પોતાના મિત્રોની સહાયથી ૨૬૯૧ તાલુકા (જુલિબગડ) ના અનન્તપૂર ગામમાં સ્વાવલંબન પ્રયોગ કેવી રીતે શરૂ કરી પાર પાડ્યો અને એ નિર્ણયની આશુભાણુ આજે વસ્ત્રસ્વાવલંબન કેવું જરૂર છે અને જમતું જમ્યું છે તે વગેરેનો વાચકને એ વર્ણન આનેહન ખ્યાલ આપી શકશે, એટલું જ નહિ પરંતુ એ દિશામાં કાર્યકર્તાઓને એ દરેક રીતે માર્ગદર્શક પશુ થઈ પડશે શ્રી નેહાલાલબાઈ નેવા બાદી સ્વાવલંબનના પ્રયોગનિવેશ દેખના આગળેઆગળ પાંકો એ જ લખા અને એ જ પ્રાચના

‘ખાદી એ સ્વરાજની જેમ આપણો જન્મસિદ્ધ હક છે, ને કેવળ તેનો જ ઉપયોગ આપણી આજન્મ ફરજ છે.’

કાપડના અનેક પ્રકાર

શુદ્ધ ખાદીમાં

મળે છે.

અખિલ ભારત ચરખા સંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી ભંડાર

૩૯૬ મલમટેની રોડ મુંબઈ ૨

Tel 'Khadishop' Bombay

તાળી અને ખાદીની વસ્તુઓને

ગ્રામ્ય મોલવવા માટે

૫૧ ખાગ વ્યવસ્થા છે

દૂધમલ ધોયેલ

સફેદ — ચુદર — ખાદી

ખમીસ, પહેરણ સાદી ચાદર બ્લાકિંગ ફરક વગેરે માટે

ઢંકાઉ — અજબૂત — સર્વોપયોગી

૧૦ વાગેના તાકે — નાના મોટા પનામાં

પનો ઈંચ જાત નમ્ર તાકાનો જામ વારનો જામ

૪૮ ૫૪ રૂ ૭-૩-૬ રૂ ૦-૧૧-

૪૫ ૫૦ રૂ ૬-૩-૬ રૂ ૦-૧૦-૬

૪૦ ૪૫ રૂ ૫-૧૧-૬ રૂ ૦-૮-૩

૩૬ ૪૦ રૂ ૫-૩-૦ રૂ ૦-૮-૬

— શરદી તથા ઠંડી માટે ગરમ કાપડ —

ડગલા પાટલન તેમજ ખમીસ પહેરણ માટે

— સર્વપ્રકાર શુદ્ધ ગરમ, ઊની માપ —

ડગલા — પાટલન માટે

ઘટ વણાટન ચોતાવી માપ

પનો ઈંચ ૨૭ — તામમાં વાર ૧૨

રૂ ૦-૧૩-૦ વારના

નૂનન ફેનાલીન કાપડ

ખમીસ પહેરણ મી બ્લાકિંગ

વગેરે માટે ઉપયોગી

પનો ઈંચ ૨૧ — તામમાં વાર ૧૨

રૂ ૩-૭-૦ વારના

બહારમાન માહકાએ તૈયાર ઓવરકોટ મના વળી વખતે ઝાલીના ધેરાવાનુ માપ લખવુ

ઓવરકોટનુ માપ

ઝાલીના ધેરાવા

ઇંચ

૬૬ ૭૮ ૪૦ ૪૨

એક ઓવરકોટ ની

રૂ ૧૨-૦-૦

આ જાત લાંબો વખત

થવા વપરાશ મા છે અને

સતોષકારક મામ આપે છે

વરસા મા ભી જાણ પછી

કોટને ચૂન દહાણીને

ખ ખેરા પછી તેને પુશી

કાનામા અથવા તાકે

સકેને

સરતા

ગરમ

ધાખળા

આ ધાખળા શરદી અને ઠંડીમ પૂરત રક્ષણ આપે છે તેએ મોટક ગરમાવે આપ છે આનુ મોસમ માટે ખાસ તૈયાર કરવામા આવ્યા છે

શરદીની ઋતુમાં તથા ઠંડીમાં આદવા માટે ધાખળા

આ ધાખળાએની કોર તથા છેડાપર રંગીન લાતકમ વણ નાંચ છે

ચોતાવુ વ ૧૮-૫૮ પાત તથા બે પાટે વગમા ઉંનની જ માંધન

કાઠિયાવાડી ધાખળા—રૂા વાર લાંબા અને ૪૬ ઈંચ પહોળા રૂ ૩-૬-૦ થી ૩-૧૦-૦ નમ્રના

કન્હી કાઠિયાવાડી બ્લાકિંગ—રૂા વાર લાંબી ૫૦ ઈંચ પહોળી રૂ ૪-૪-૦ થી ૪-૮-૦ નાના આ જ જાતના ડમન

બનાકેટ—પા વાર લાંબા—આ બ્લાકેટ ડમન કરી ચડી વાળી ઓઢી રમણ છે રૂ ૬-૮-૦

સીંધી ધાખળા—ધૂસા—સુદા નકલી કિનાર તથા પાલવવાળા અને ઘટ દોઢાણાનુ ચ તારી પોત ૩ વાર લાંબા ૫૪

ઈંચ પહોળા રૂ ૫-૧૦-૦ નમ્રના

કરાચી લાહોરનાર વાખળા—આ જાત ડિલ વણાટની છે કોર તથા છેડા રંગીન તગદદા વણાટના હોય છે, બે પાટે

સીવેલા રૂા વાર લાંબા ૫૦ ઈંચ પહોળા રૂ ૩-૫-૧૨-૦ થી ૬-૦-૦ નમ્રના

ચોકડાવાળા બ્લાકેટ—રૂા વાર લાંબા ૫૪ ઈંચ પહોળા રૂ ૬-૬-૦ થી ૬-૮-૦ નમ્રના

ગરમ આસન

એકદમ ઘટ પોતાનું ઊની આમન દેવળા માટે ધણ ઉપયોગી શરદીની રૂઠ્ઠા મેમવાનું ઉત્તમ સાધન

આપ ૨૨ x ૨૨ ઈંચ કિંમત રૂ ૧-૧૪-૦ નમ્રના

તા ૬ — જથાળા ખરીદનાર માટે ખાસ વ્યવસ્થા ખાદી લગાર પર ૫૪ લખી વિગત મગાવો.

‘આ આદીની પ્રવૃત્તિને લીધે જ વ્યાપક સવિનય ભગનો પ્રયોગ શક્ય થયો છે.’ —ગાંધીજી.

ટાટમાં ઉપયોગી

ગંજીરાકના બદલે

પહેરવા માટે—આદી કાપડમાંથી

—સીવેલાં ગંજીરાક—

પહેરણ, ખમીસની નીચે પહેરી શકાય છે.

ચિત્ર મુજબ

—સીવેલ ગંજીરાક—

—મધ—

કિ. નવના

રૂ. ૦-૮-૬

ડઝનના રૂ. ૬-૨-૦

તૈયાર ગળાનુ માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૪ા, ૧૫ ઇંચ

આદી કાપડના સીવેલાં

ઉરેખવાળાં ગંજીરાક

આકું પેતરી સિવેલ હોવાથી ચરીરને બધ જેસે છે.

અરધી બાંધના—ખભે ખડન હોય છે.

કિ. રૂ. ૦-૧૨-૦ નવના

ડઝનના

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

—મધ—

શાસ્ત્રીય પ્રયોગથી માળેલું

બાટલીમાં ભરી પેક કરેલું

નાા રતલની બાટલીની

કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦

શુદ્ધ કેસર	
પેક કરેલ બાટલીમાં	કિમત
નાા	રૂ. ૦-૧૨-૦
૧	રૂ. ૧-૮-૦
૨	રૂ. ૩-૦-૦
૫	રૂ. ૭-૨-૦
૧૦	રૂ. ૧૪-૦-૦

શુદ્ધ કેસર

૧ રતલના રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ શુદ્ધ.

ડક વણાટની ચોતારી આદી

આ ભત્ત બરેક રીતે પ્રસંસાવાન નીવડી છે તેમજ માલદો પસંદ કરે છે.

હાથ ફાટ માટે માં વાર

લાંબા ફાટ માટે ૪ વાર

પાટલૂન માટે ૨ાા વાર

આ ભત્ત ખાસ ધોલાઈની છે. પનો ઇંચ ૩૪, તાકામાં વાર ૧૪.

ભત્ત નં. ૪

કિ. રૂ. ૦-૧૦-૬ વારના

કિ. રૂ. ૬-૫-૩ તાકાના

સુતરાઉ સફેદ તથા રંગીન આદી

સરતી સફેદ આદી

ખમીસ પહેરણ માટે, દરરોજના ઉપયોગ અર્થે

પનો ઇંચ ૨૭, ભત્ત નં. ૭૨૭, વારના રૂ. ૦-૩-૬

ડઝના પાટલૂન માટે

ચોતારી આદી—સફેદ ધોધેલ

પનો ઇંચ ૨૭,

વારના રૂ. ૦-૬-૬

લજપત આખી આદી

ખમીસ, પહેરણ માટે—પનો ઇંચ ૨૭

કિ. રૂ. ૦-૫-૩ વારના

ખાસ ધોલાઈની સફેદ આદી

ખમીસ, પહેરણ તથા ફાટ માટે

આદી નં. ૧ — તૈયાર છે

પનો ઇંચ ૨૭, દર રૂ. ૦-૭-૩ વારના

લજપત આખી કોટિંગ

ફાટ, નિંકર, પાટલૂન માટે

પનો ઇંચ ૨૭

કિ. રૂ. ૦-૬-૦ વારના

સૂચના—૧. બહારગામના ઓર્ડર વી. પી. થી મોકલારો.

૨. બહારગામથી માલ મંગાવનારે રથ ટકા જેટલી કિંમત ઓર્ડર સાથે અવરથ મોકલવી જોઈએ.

૩. એક આનાની પોરટની ટિકિટ મળેથી નવનાઓ મોકલવામાં આવશે.

૪. બહારગામથી મંગાવનારે બોઈલી વસ્ત્રનું જરૂરી માપ લખવું.

સહળો પત્રોચવહાર — આદી બંકાર, નં ૨૯૬ કાલબાદેવી રોડ, મુમ્બઈ નં. ૨, એ સરનામે કરવો.

અરમ કાપડનું ઉત્પત્તિકર્તા — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ યીનગર (મુંબઈ); મરાઠાનું અમેઝામાં કરવું,

તારનું સરનામું:

KHADISHOP

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

આદી બંકાર, ૨૯૬, કાલબાદેવી રોડ મુમ્બઈ નં. ૨.

પ્રકાશક:—મનુષ્યાઈ મનનલાલ વેલ, ‘આદી પત્રિકા’ બોર્ડિસ, રીડ રોડ, અમદાવાદ.

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પાનાં ૬

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિઠ્ઠલદાસ વસનજી જેરાભણી

[અંક ૮

પ્રકાશક : મુળવંદનાર્થ નિકમલાલ
પરેશ, સર્વપ્રકાર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકોરનામાં, અમદાવાદ.

{ અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ના આષાઠ વદ ૩ }
શનિવાર, તા. ૧, ઓગસ્ટ, ૧૯૩૧

વાર્ષિક લલાચ :
દેશમાં રૂ ૮-૮-૦
દેશબાહ્ય રૂ ૧-૦-૦

કાશ્મીરમાં ઊની ખાદી

અરબાસખની કાશ્મીર ચાખાનું ૧૯૩૧ના માર્ચની ૩૧મી તારીખે ત્રીજી હિસાબી વર્ષ ૧૩૨૦ થાય છે, તે અરસામાં થયેલ કામના આકાશ નીચે મુજબ છે

જુલાઈ ૧૯૨૮ થી ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૯થી એપ્રિલ ૧૯૩૦થી			
જાન્યુઆરી ૧૯૨૯	માર્ચ ૧૯૩૦	માર્ચ ૧૯૩૧	
સરદારા મૂડી ૩૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦	
ઉત્પત્તિ ૧૪,૮૮૩	૧,૮૭,૦૬૬	૨,૩૭,૨૬૭	
વેચાણ ૫૫,૮૪૧	૧,૪૫,૪૨૭	૨,૮૭,૮૦૪	
કાશ્મીરોને મહેનતાણું ૪૬,૧૨૬	૧,૩૧,૧૨૭	૨,૦૫,૪૦૮	
માણસોના પગાર ૬૨૨	૪,૨૭૫	૬,૬૦૧	
કુપ નફો ૨,૧૦૪	૧૭,૪૮૨	૨૨,૨૨૭	
અન્ય = ૧,૬૭૩	૫,૧૭૮	૧૧,૩૫૪	
અર્થ ૨,૩૧૪	૧૫,૫૦૬	૧૬,૩૫૪	
મોકળા નફો ૨૬૦	...	૧૬૩	

કાશ્મીરોના મહેનતાણાની રકમ સીધી અમે આપી એવું નથી પણ અમારા કામને અને કાશ્મીરમાં મહેનતાણાની પરમી તેની ગણુનરી છે.

આગલા વરસમાં છ ટકા બાજુ મજૂના રૂકમ ધટવાથી આગલા વરસેનો નફો રૂ ૨૬૦ આમાં ઉમેરી આપી દીધો.

આગામી મૂડી ડિસે ૭ ટકા રહેશે.

અમારું મુખ્ય મથક અંતગરમાં છે, અને પાપુર, હસ્તિનાગ અને સિન્ધુપિઠરા એમ ત્રણ મથક સાખાઓ છે મારે સ્થળોએ કુલ ૩૦-૩૫ ગામડામાંથી માન પહેલેથી છે શ્રોતગરમાં શેક જમનાવાવજીને હાથે ખોલાયેલ એક રથાનિક વેચાણ મારે દુકાન આવે છે તેની બવરમાનુ કામ થી કારદાખાને કોટક સહાય છે. આ દુકાનને જે ગ્રામ પૂરી થઈ પહેલીમાં તેનું વેચાણ રૂ ૧૮,૫૧૨ હતું, અને બીજામાં રૂ. ૩૧,૪૮૪. આ દુકાનને રથાનિક કેટલીક અચ્છોનો સામનો કરીને કાન કરવું પડે છે, છતાં તે દિનપરદિન ચોતાની સાખ જમાવતી જાય છે, અને નુકસાન વગર આવે છે.

પાતનારીઓ સાથે અમારે સીધા મનષ નથી, પણ જેને તા મમા ઘેટાનું જીન સાડુ થાય છે ત્યાંલા વેપારીઓ સાથે જેમને અમારું નિર્મીત કાતવાની જોડવણ કામી છે વિશાળપાન વગર રોને પણ અને રૂપિયા આથી ઈચ્છે છે તે તો તેઓ તેના કાર્યને પતિન ઈન મેગની છે છે.

કારણે, કારણે ૧૭ રૂ, અને જે જનના જીન કંતાય છે એક કે શોરેન ધગનુ ઈન અને બીજી તીમેટના નકગનુ 'પરમીનાં' ઈન મુ. આ કંતાય કંતાવણુ છે, અને પરમીના શ્રોતગરમાં જનને નાખીને આક (સુતના આક સાથે સરખાવતા) ૧૫૫૬ કંતાય છે તે પારીકમાં બારીક ૪૦ સુધી અને નાકમાં બહુ નાક સુધી પણ કંતાય છે

પરમીના સાધારણ રીતે ૨૫ આંકને અને ૧૦થી માંડી ૧૫૦ આંક સુધીના કંતાય છે. કાશ્મીરમાં કાંતવાની કળા ખૂબ જીવત રહી છે. જો કાશ્મીરની જરોને પાસે પૂરેપૂરું કામ લેવાની સગવડો હોય તો તેઓ આખા દિવસનાં કાપડ પૂરું પાડે એવી શક્તિ અને ઉદમ તેમનામાં બરેલા છે

ગામડાની વસ્તીને મોટા કામ ખેડૂત છે, તેમનામાં ધણામાં પામે થોડાપણુ ઘેટાં હોય છે. જ્યાંમાં ઘેટાં રાખનારા રજારી જેવા બીજા હોય છે, કમજમ રૂકે ખેડૂત વણુવાનું કામ જણે છે અને તેની પાસે સાદા હોય છે. કમજમ રૂકે કુટુંબ ચોતાપૂરતું ગરમ કાપડ કાંતીવણી લે છે, અને વધારાનું વેચી નાખે છે. ગામડાના વણુકરમાં વણુટની કળા અદ્યક્ષ રીતે બરેલી છે. પણ હિતેજનને અથાવે તે ખેડાયેલી નથી. કદાચતમાં અમારે કેટલાક વણુકરોને માવની સગીનતા, રજોનાં મિત્રણ અને નવીનવી તરાદો શીખવવા પડ્યાં હતાં. પણ તેમણે જે કામ જેટલું જલદી જીપાડી લીધું છે થોડા વખતની જુલાયેથી વાત બળે જરા વાદ જ કરવી પડી હોય. અને એ થોડા પાસેથી બીજાઓના જેવો જલદી ચેપ ફેલાયો કે અમારે આંચણે કામ માગવા વણુકરો જીભરાવા લાગ્યાં. પરંતુ જેટલું કામ આપવાની અમારી અશક્તિએ ધણાને નિરાશ કર્યાં.

કાંતવાવણુવાની કળા હમેશા નાનાઓટા પ્રમાણમાં જીવત રહેલી હોવાથી તેમાં તથા તેને લગતા હુમરોમાં આજે પણ ખૂબ કળાશક્તિ બરેલાં છે. ૧૭ થી ૭૨ ઈંચ પનો ટચની આગળની વીંટીમાંથી નીકળી જાય એવું આપણું ફંતકમાં રૂપે માનવ. આજે કાશ્મીરની વૃદ્ધ કાંતનારીઓ અને વૃદ્ધ વણુનારીઓ ખૂબ ધીરજપૂર્વક આવી ચીને કાંતીવણી શકે છે. આ કાપડને લગતા બીજા હુમરોમાં મુખ્ય ભરતકામ, રટું, વાટ અને મર્ચિડા છે. ભરતકામ માટે કાશ્મીર જમાનાઓથી મચદર છે. આ કળા કેટલાક વર્ષો પહેલાં જેવી ખીનેલી હતી તે તે વખતની જૂની ચીને ભોતાં જણાઈ આવે છે. આ કળાનો કેમ નાશ થયો તેની ચોક્કસ માહિતી મળતી નથી. છતાં આજની પતિત દશામાં પણ કળામય ભરતકામ થઈ શકે છે રટું અને વાટ જે એવા કાર્યો છે કે તેનાથી અક સમાતથી દાંગેલ, ફાંગેલ કે જોડેલ કાપડ ન જાણી શકાય તેવી રીતે દુસ્તર થઈ શકે છે. અને મળીવાંથી જનું વપરાયેલ કાપડ મોકાયાઈને ધટ અને મજબૂત જનાવી ફરી વાપરી શકાય છે કાશ્મીરના જીનમાં અદ્યક્ષ ચીકાસ હોવાથી અને તેથી તેના કાપડ ઉપરની કિંમતોમાં ગરમ રીતે થઈ શકતી હોવાથી કાશ્મીરનું ગરમ કાપડ ખૂબ લાંબા વખત સુધી વાપરી શકાય છે.

અરબાસખની મીધી દેખરેખ નીચે નીચેની મુખ્ય જાને છે -

- (૧) વણુટમાંથી અને ભરતકામની પરમીનાની સાથે,
- (૨) આપવાન, તાફતા, ઘુશ વગેરે જતોનું, સાદું કાપડ, (૩)

પરમીના સર્ટિંગ અને કાર્ટિંગ (૪) પરમીનાની કામગીરી અને ચારખાના રચ, (૫) બીની પદ્ધતિ (૬) ટીપ્પી, (૭) બીની કામગીરી અને ચારખાના રચ (૮) મીનીના કાપક વગેરે

આમની ધણીપરી જાતો ચરખાસપતી ચાખા ખોલાયા બાદ બનાવાઈ છે અને કેટલોકને અણુદત્તામાંથી શુદ્ધતામાં લાવી મપડની જાતોમાં સુધારા કીધા છે જેમજેમ આમાં દેરફાર થતા જાય છે તેમતેમ લેઈકાનું આકારનું વધતું બદલે છે અને આને એ સ્થિતિ છે કે આચારની મૂકીથી કામ કરવું મુશ્કેલ થઈ પડ્યું છે. ઉપર આપેલ આકારમાં ઉપરથી નીચે શકાશે કે જેમજેમ મૂકી મળતી ગઈ તેમજેમ કામગીરી વિસ્તાર વધતો ગયો અને રજા વરસના અનુભવ પરથી જેમ લાગે છે કે જે બે(૧૦)મિલિટી પાંચ લાખની મૂકી તત્કાળ મળે તો વગરતુકસાને દહા લાખની ઉત્પત્તિ અને વેચાણ કરી શકાય અને તેમ થાય તો કેટલાક પ્રમાણમાં કારમીરના જૈડીનો નકામો જાતો વખત કામમાં લઈ શકાય, અને કેટલાક પ્રમાણમાં દિનપત્તિના કારમીરમાં ધોધમધ આવતા અને આવીને કારમીરને નામે વેચાતા વિદેશી બીના વેષારને અમર પહોંચાડી શકાય

(નવજીવનમાંથી)

હુ ૦ મ ૦ કોટક

કેરલની બહેનો પ્રત્યે

તા ૩-૫-૭૧ ને દિવસે બાકાગરે મુકામે ભરાયેલી શ્રી કેરલ પ્રાંતીય મહિલા પરિષદના મુખ્યપદેથી આપેલા શ્રી પદ્માવતી આચારના બાણવૃત્તાથી નીચેના શ્લોકોમાં લખેલા છે -

“કેરલા સામાન્ય રીતે સ્ત્રીઓ સુશિક્ષિત અને સુહિરણી છે કાલક્રમમાં માટે તેમને સારી સમજણ થઈ છે તેઓ પોતે પોતાની પાની રાંધે અને તેને બાકી સુતર પણ બાકી રાંધે, અને વણકેરની તો બોલ જ કાઢે છે—દેશભરમાં કેરલોએ બેઠેલો બેઠેલો નવી રાંધે છે વિદ્યેયમાં વળી તમારે સાઠો પોતાના અને તમારી માદી રહેણી-કરની બાકીને માટે ખાસ અનુકૂળ છે બીજા પ્રાંતોની આપણી બહેનોને તો લાગી અને જાતબદલી બાતીમર સાકીમાં ભેળે છે જ્યારે તમને એવી વિચિત્રવિચિત્રતાઓ ખાસ ચોખ્ખી થઈ. તેટલા માટે કેરલ માટે ખાદીનું પહેલું બહેન અરજર મનમાંથી, મનમન અને જાતબદલ છે

જ્યારે તરૂની મહિલાઓ જેથી વચ્ચિન છે તેવી હરવાફરવાથી પૂર્ણ સ્વતંત્રતા તમે મેળવી છો, અને વળી તમારું શુદ્ધિપદ તો કંઈ બોલ જ કોટીર છે ! આથી તમારા દેશના લાલિ કથાઓ અને ઉત્તરિમાં પણ તમારી જવાબદારી તેટલી જ વધી છે

દિલની સ્ત્રીમાં ત્યાં અને સદનરીદવાની મૂર્તિરૂપ છે સુમય આગળે તે પોતાના પ્રિય હિત દે આ પ્રકારે તો મોઝા નહિ આપે ? જ્યારે તમે આમ એક દિશા આપના આંતરંગમાં આવી સહે છો, તો તે જ ન્યાયે તમે બીજા પ્રજાનિર્મળમાં પણ તેટલી જ મનસપોતાની રાખો છો એવી જ્યારે હ આ હાથમાં મારી કેરલની બહેનો ક્રિતિ કાઢે છો ત્યારે કું મારે તેમને પુરાણસર્ગ જો—ત્યાં જોય, સદનરીદવા વગેરેને કલ્પબીને એક કહેવાની જરૂર છે ખરી કે તેમણે તેમજ એ જ કલ્પકર્તે હવે દેશની સેવામાં પણ કમવજા છે કે ?

નોંધમાળા

બહેન પદ્માવતી આચાર

જનમનગર મળવના સુખી બારિયા કુટુંબની અરે બહેન આ વીરાગતા દિલ્હી રૂઢિચુસ્ત રિવાજોને પાળતી દમિયુના એ દરના ભાગમાં એક સાદસોદાવરનાં પત્ની છે

દમિયુની અંદર પદ્માવતી રહેલા ગુજરાતીઓ કેસીક જેવી કદગી રૂઢિઓને પાળે છે કે પોતાના પતિ સાથે ઘરથી

બહાર નીકળતું અથવા ઠેકાં બહાર મેળાવામાં ભાગ લેવો એ ગુજરાતી દિલ્હિવાસીની બની જ ન શકે

આવા સંગેઓ વચ્ચે રહેલ શ્રી પદ્માવતી દમિયુના એ દરના પ્રદેશમાં જેલ વહોરવાની દિવસ કરે એ બહુ ભારે વસ્તુ શબ્દ. તેમની આ દિવસના કારણે તેઓ પોતાના ગુજરાતીઓમાં નવું જોમ જમાવી શક્યાં, જેથી એમણે અરે કાંઈકે દેશની ભારે સેવા કરીને અસહકારની લડતને દમિયુના દરના પ્રદેશમાં જોમ આપ્યું

આ માટે તેમને તથા તેમના પતિ શ્રી પુરુષોત્તમદાસ આચારને બહુબહુ અભિનંદન થઈ છે, અને દમિયુના ગુજરાતીઓ તરફથી એમને જોમના જેવવાસ પછી જેને માનપરો મળ્યા છે તેમાં જણુ ફેરિના આ અવળા બંધનો અંજેવા પ્રત્યે ગુજરાતીઓની સહાનુભૂતિ માંગી છે તેમજ વધુ ગુજરાતી બહેનો એવા દેશભરમાં પ્રત્યે પ્રેરણા એ પ્રકારની વાતના એમણે પ્રદર્શિત કરી છે

મુખ્યમાં ખાદી વેચાણ

મુખ્યમાં ગયા જૂન માસમાં થયેલા ખાદીનેચાણના આકાર -

૧ ખાદી બહાર ૫૫૬, કાપમાટેથી ફેડ ૩૬ ૨૮૨૦૮-૫-૬

૨ ખાદી પ્રિન્ટિંગ એન્ડ કાલિંગ વર્ક્સ

ગિરગામ ૪ ૧૦૩-૭-૬

૩ શરણ વલનબાસ ખાદી જમાર માકી, ૫ ૫૭૭-૬-૩

૪ મુક ખાદી બહાર, મેરારણ ગોકાળ

દાસ માગેટ, ૨, ૨૫૧-૬-૦

૫ મુક ખાદી બહાર ચાખા ન ૧, ૬૧૦ ૧૧ ૬

૬ દાદર ખાદી બહાર દાદર, ૧ ૮૫૩-૦-૩

૭ આ ભા મ સથ, ખાદી બહાર, ગિરગામ, ૧, ૧૬૪ ૧૩-૮

કુલ રૂા ૪૩ ૭૬૬-૫-૮

મ. સ.વ. ખાદીકાર્યાલય-ચાખા

ખાદીચુરના જન્મકાળ વખતે જનતાને એ કાઈ પણ ઉપોચાર અર્થે ખાદી ભેળવતી તો તે ક્રૂપ કાર્યાવાહ-અમરેત્રી ની રજા ઘૂમ પનાની ખાદી જ મળતી ખાદીની માસકી અર્થે અને જોલીને વેચાણ માટે મેજ પર મુકતા જ માહકોની જે તુ પડતી તે દેશ તો કંઈ અજાન જ હતું સાકી અને પોતી માટે બારીક જ વસ્તુ ભેળવે તે માનવ તે સમયે વિચારાણ હતું અને જેડી મળે તેવી ખાદીથી મસાવી સેવા જનના તંપર હતી પછી તો મનુષ્યના દરેક રંગમને મેળવતી બીજી પાતળી, ગોલા પનાની ખાદી મળવા લાગી અને ગુજરાતના આ ખાદીરૂપી બાગકને તરફોડાય, મીઠા જાતોને મુકાવને તે બહુ લાગતા માસ્ય આ રીતે આ ખાદી વિખરી રાખી નહિ કોલાસલદના અણાવે વિખારી નથી

આજે કાર્યાવાહમાં વરમાની જેમ છે અને લોકો માગ ધંધા વગર ભેગ છે તે સમયે મહિલાવાસનું આ ખાદી કાર્યાલય લોકો પાસે કાર્વ માગી રહ્યું છે તેમની પાસે ખાદીના ભરાવો થોડા હોવાથી મૂકીના અણાવે માર્ગ આપના તમ થતુ ગ્દે છે આ મધરે મહુ ગુજરાતી બાઈઓની મુરજ છે કે તેમના બંધા ખૂટકી રૂપ પોતાના બાઈમદેનોને થોડુંક પણ કામ આપી સદન આપવી

આ ખાદીની વસ્તુઓ મુક ખાદી માર્ગમાં ચાખા (કાર્યાવાહ)થી સીધી મગાવવાથી મગી શકશે, તમની પાસે ૧૦-૫-૦ થી ૦-૮-૦ વારના ખાદીનાં તાકા જામ, ખોલિયો વગેરે અનેક જાતોમાં છે, અને ખાદી કાટ, રાંધી પાટનું પહેરણ વગેરે કાર્વ માટે ઉપોચારી ખાદી પત્ર મગી શકે છે

૧૮૦ વગ ૮૦

‘યંત્રયુગમાં પણ એ જ સર્વોત્તમ’

(રિચ.) મિત્રના ‘હકાનોમિક્સ ઓફ આદીના યુજ્જ્વાલી અનુવાદ-અંતી ગ્રાંથ અર્થશાસ્ત્ર’ પ્રકાશક કાકા કાંતલકર, યુજ્જ્વાલીવિદ્યાપીઠ અમદાવાદ કિલ્લ ૩૦ ૧૨-૦ એ પુસ્તકનું અવતોલન)

“રેડિયો એક યંત્ર છે અને સર્વોત્તમ તાપ એ જગતમાં કરતાં પછી બારે મંથન છે એવો ઉત્તર છે એ પાછળ હંમેશા જેવું અથવા રિચ રહેવા જેવું નથી, પણ જુદું જ હતાપણુએ પગલું છે હિંદને વધારે અત્યાગ કરવાનાં અને મિત્રોની જરૂર નથી પણ બેબર રહેની મનુષ્યશક્તિને જાહેર કામે લગાડવાની જરૂર છે — ગિયર્ડ ટ્રેગ

રેડિયા સાથે મોટામાં મોટી દલીલ એ છે કે આજના યંત્રયુગમાં તે ચાલી શકે એમ નથી થોડા જ વખતમાં યુક્ત કામ આપનાર યંત્રોને હોડી દઈ જુદું વખતમાં થોડું કામ આપનાર રેડિયાનો પ્રયાગ કરવો એ ગ્રીકમયોગી દષ્ટિએ પ્રગતિનો કોઈ અવગો ફેરવા બરાબર છે પરંતુ આ થોડકે હાગતી દલીલનો બહુ સચોટ જવાબ રિચ ક્રેને પોતાના પુસ્તકમાં આપી દીધો છે એમનો પોતાનું છંદનામિકમ ઓફ આદી ૧૬૨૮માં બહાર પાડ્યું પરંતુ યુજ્જ્વાલી જનતા માટે એનો અનુવાદ છે ૧૯૩૧ માં મળે છે આદીપ્રગતિ તો યુજ્જ્વાલીવિદ્યાપીઠની ત્રિ પ્રગતિ છે આમ છતાં એ વિચારને સમતા મળેલા સુદર પુસ્તકનો યુજ્જ્વાલી અનુવાદ આજે નથી મેરો બહાર શા માટે પાડ્યો એ સમજી શકાતું નથી યુજ્જ્વાલી વિદ્યાપીઠ જેની સરથા મળે આ દીન સ્થમ કેમ મળી શકાય ?

પરંતુ પુસ્તકના અનુવાદનું અતિ મોડું પ્રકાશન પણ યુજ્જ્વાલીનાં મળ વધાવી જ સેરો અનુવાદમાં અનુવાદોએ એ ઉપયોગી બીજી માહિતી આપી છે અને તેમણે ઉત્તરના પરિશિષ્ટમાં આદીમાહિત્યની અતિ વિસ્તૃત સ્થળે આપી પુસ્તકની ઉપસંગિતા ઠીક વધારી છે

ઉપસંગિતા

કામનાહેમે લખીને રાષ્ટ્રને રહસ્ય એવને સદજ એવી રીતે તમા શાસ્ત્રીય ટીપીમાં સમજવી દીધું છે નિવેદનમાં અનુવાદોએ આદીએ ગયા વર્ષમાં કરેલી અપધારણ પ્રગતિના ઉવટના બાકડાં આપી પુસ્તકમાં ચરચેલા આદી અથરાએને બદલાવે દષ્ટિએ સરસ પોષ્ય પાણુ છે અનુવાદના શાસ્ત્રીય જ્ઞાનને સરળ રાખવાના ઠીક પ્રયાગે થયા છે આવા શાસ્ત્રીય પુસ્તકને અતે એ વિષયસૂચી પણ આપી હોત તો અગમ સીએને પુસ્તકનો ઉપયોગ સગા થઈ પડત

આદીના બાપક અર્થશાસ્ત્રના ચરચેલી વસ્તુ એટલી બધી નિક લીટોરી બનેલી છે કે મને તેટલું સુદર અવગેહન પ્રથમની બધી ખૂબીએ ન વર્ણવી શકે રેડિયા અને આદી વિરે રિચડ ક્રેને એટલીબધી સચોટ અને સરસ દલીલે ગમી કરી છે કે વિશ્વશીઓની ટીકાએને એમણે નિગચ બનાવી દીધી છે પરંતુ એ કઈ ખાદીમાં બાપક અર્થશાસ્ત્રની વિગેલના નથી રિચડ ક્રેનેની વિશેષતા તો એ છે કે આદીનું અર્થશાસ્ત્ર એમણે બહુ જ સામગ્રી ગ્રીજુવટથી તપાસ્યું છે એ સામગ્રી નથી પાછા કરતાં વિશાળ અનુલવ, કોડે અબાસ અને સદમ અવતોલનશક્તિ એટલા બધા પ્રમાણમાં પડેલા છે કે એ પુસ્તકમાં રમી ચરેલા અનુવાદો પ્રમાણસૂત લેખી શકાય

આજના યંત્રયુગમાં પણ પોતાનો વિજયવારો ફરકથી રહેનાર રેડિયામાં એવી તે કઈ શક્તિ પડી છે કે આજની

વૈજ્ઞાનિક રોષની હેઠળની કમોગીમાંથી જુદું તે પમાર થઈ શકે છે ? રેડિયામાં પડેલી શક્તિ લીટોરી કમચ મામાન જનતા એકાએક મમજ ન શકે છતાં એ લીટોરી મમજ લેવાની જરૂર છે રેડિયામાં જુદું જાણુવના અનુભવોનાં માથા તપા સમાધા છે એને ઘણે કમચનિ કોઈ છે, અને એ તરતે એટલી સુદર રીતે એમાં સચવાતા છે કે રેડિયાને આજના યંત્રયુગમાં મમાન સુર તરીકે રેડિયારમાં વધી ન આવે.

(૧) પ્રથમ તો શ્રેષ્ઠતાં આપજુને જુદું મયોગ રીતે સમજાર છે કે રેડિયામાં જુદું યંત્રયુગનું સાચુ રહસ્ય સમાયુ છે ‘ફાડ’ મોટરકારથી વિશ્વવિખ્યાન થઈ પડેલા દેનરી ફાડ તો યંત્રજનના પાકા અનુભવી લેખી શકાય એવા અનુભવી જ માને છે કે ‘ક્રિડાનો યોગ્ય ઉપોગ એ જ મદરતની વસ્તુ છે જત તો જોજુ ?’ આજના જગતપરો તથા વસાવરો પોતાની શક્તિના યોગ્ય અને પૂર્ણ ઉપોગ આજે મરી શકતા નથી કા જુદે એમાં પડેલી શક્તિઓને માત્ર ૧૨૦ ટકા અંશ વપરાઈમાં આવે છે પરંતુ મનુષ્યમાં જોરાકેને લીધે કમચિ થતી સર્વશક્તિના ૩૦ ટકા જેટલું કામ તે આપી શકે છે રેડિયાની ત્રીજા સાથે મનુષ્યપ્રીય મરો નેમણ છે તો એ ત્રીજા વધારે કામ આપી શકે છે વગળયત સાથે નેમણેવી કોઈ કોઈ એમણુ જ કામ આવે છે ભારત-ફેટની વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં તો આ યાનિક સાધનું આવિ બરલ વિશેષ રીતે થઈ શકે છે, કારણકે રેડિયા જલાવી શકે એવા મનુષ્યોની શક્તિ આજે આજના દશમાં પડી છે હિંદના ૧૦ કોડ અને ૭૦ લાખ જેટલા વખમાં તથા માત્ર બેકાર હોય છે હિંદમાં જોગજાએટી ગજુતરીએ ૫૦ લાખ રેડિયા એવા પડ્યા છે જે વપરાઈમાં તરત આવી શકે એ બેકાર હોતા પણ અગરથી બાતલુથી ચાલતા એજિનેરો છે, જુદું માલ બેટલ કરનાર કોઈ સાચા માથે તેમને નેમણમાં આપ્યા નથી ચાલીજ તેમને રેડિયા માથે નેમણ માગે છે અને સર્વશક્તિના બારે પ્રમાણમાં થઈ રહેલા બજાકેને અટકાવવાનું સચરે છે ‘ચાલી જ યંત્રમળનું સાચુ રહસ્ય રેડિયામાં પ્રગી બે છે શક્તિના યોગ્ય વ્યય આમાં બહુ સુદર રીતે થાય છે

યંત્રજનની દષ્ટિએ વિચારતા રેડિયાની બીજી વિશેષતા એ છે કે એમાં જે મનુષ્યશક્તિ વપરાય છે તે અખડ અવિરત અને અખટ દીપ હોય છે સમાજની યોગ્ય અવધામાં ને મનુષ્યને પૂરેલા જોરાક મળેને રહે તો એમાંથી મળી રહેલી સર્વશક્તિનો ઉપયોગ હમેશ માટે જ થઈ શકે છે પરંતુ વગળયત જળ યંત્રમાં જેવા શક્તિપ્રવાહ જોવાય અને પેટ્રોલ કઈ એટલી જ સરળતાથી હમેશા મે મળી શકે એમ નથી ખનીજ, કોયસા અને તેડ ખૂદી જવાનો તો સંભવ બહુ ઓછો છે પરંતુ તે વસ્તુએ આજમાંથી કાઢવાનો ખર્ચ વધી જવાનો છે તે આ હકીકત તપાસતા રેડિયાની યોજના યંત્રજનની યોજના કરતા શિશે રચાયી અને જોણી ખરચણ નીચે એમ લાગે છે આથી જ આજના યંત્રયુગમાં પુરાણ જેવા રેડિયાની વૈજ્ઞાનિક મર્થસમીપતા બહુ લાગે છે

માત્રા યંત્રશાસ્ત્રની દષ્ટિએ વિચારતા રેડિયાની ત્રીજી વિશેષતા એ લાગે છે કે રેડિયા દ્રવ્યને ઓછામાં ઓછો વ્યય કરે છે, અને અથવા વધારેમાવધારે કરકમ કરી શકે છે આજના શિલના જુગમાંજો પર જે ખર્ચ થાય છે તેની મજૂર લીટોરી પુસ્તકના ૭-૮૨ પાનમાં આપી છે એ લીટોરી વચીને આપણે જુદું સમજી શકીએ છીએ કે એ જુગમાંજોએ તો સમાજના પૈસાનો બકાર દબાય મળે છે

રેડિયો તથા હાથશાળા એ સર્વ ખોટા ખર્ચોથી મુક્ત રહે છે આથી જ કામ મેળવવાની દૃષ્ટિએ સમાજમાં હવેથી ફિલો રેડિયો કમ્પા મોઢી ન પડે છે એ એક ત્રાકમાચી મતવા કામની સરખામણી કરીએ છીએ તો ફિલોની તથા રેડિયોની ત્રાક પર જે ખર્ચ થાય છે તેના પ્રમાણમાં રેડિયોના ૨,૪૦૦ ટકા જેટલું કામ આપે છે, બ્યારે ફિલોની ત્રાક ફક્ત ૧૦૦ ટકા જેટલું કામ આપે છે, (જુઓ પાનું ૨૦) ઝડ સમજી શકાય એવી ભાષામાં મૂકીએ તો હિંદની અર્ધ જૂખમાં દળવળી બેકાર મનને જલુદીક કામ આપતા મિલને ૧,૩૨૮ રૂપિયાનો ખર્ચ થાય છે જેટલાને ફક્ત રૂ. ૨૧ ખર્ચ થાય છે માલની ઉત્પત્તિ કરવામાં રેડિયો કમ્પા મિલોના જુગામાં આટલી ખર્ચી બચાવે રીતે અચ્ચાગ છે એ આ વ્યાકાશનો ખતાને છે મિલનું કાપડ ખાદી કરતાં સોષ મળે છે એ બાબતમાં આપણે રજા છીએ એટલે જ રેડિયોની સામી શક્તિ એવામાં શક્તિ નથી માલની ઉત્પત્તિ કરવામાં તો મિલો રેડિયો કમ્પા અતિસૂચ અચ્ચાગ છે જ પરંતુ ઉત્પાદન થતાં માલની સોડવારીમાં પણ આખરે રેડિયો જ જીતે છે મિલના કાપડની દરીદ્રાઈમાં ખાદી જ હમેશા મોઢી પડવાની છે એ વસ્તુ કંઈએ નીતન પ્રકરણમાં ખૂબ સુદર રીતે સમજાવી છે ખાદીની સોડવારીનું જે સૂચ કંઈએ આપણા આગળ તાત્વિક અને આધિક રૂબ રૂબું છે એ જ સત્યનું ઈર્શન આપણે નરી આંખે બારડોલીમાં આજે ભેંઈ રજા છીએ. પોતાના જ કપાસમાંથી ખાદી પેદા કરનાર બારડોલીનો ખેડૂત બ્યારે મદી વચ્ચાદમદિરમાંથી પોતાના જ સ્વતંત્રમાંથી ખાદી ભઈ જાય છે ત્યારે જે ખાદીનો તકીક રૂ. ૦-૨-૦ ની કિંમતે વાર પડી રહે છે. એટલે કે એમાંથી એ રૂપિયાના પોતાનોટા પુરીથી મેળવી લે છે ત્રણ વર્ષ અગાઉ ઉનાઈ માસમાં બ્યારે રાતીયરજ પ્રદર્શન હરણુ ત્યારે આ જ વસ્તુ નીચે પ્રમાણે પ્રદર્શિત થઈ હતી —

ખેડૂત કપાસ પાંદેલ મેઝલે છે તો બદલામાં ફક્ત નવ વાર જ બિંદેલી કાપડ મળે છે

ખેડૂત બે કપાસ ધરમા રાખે છે, તેને સાફ કરી પીને છે, પીછાને પછી બનાવે છે, અને કાતીને વણે છે, તો એ જ ખાદીને એક વાર ખાદી મેળવે છે

આ હકીકતો વિચારતા રુષ્ટ માન પડે છે કે બધી રીતે વિચારતાં કાપડની સોડવારીમાં તેમજ માલની ઉત્પત્તિમાં ફિલો જ અચ્ચાગ નીવડે છે, રેડિયો સોધો નીવડે છે જ ન મુજબ પણ રેડિયો પોતાનો વિજયવાજો ફરકાવી શકે છે એનું આ તીવ્ર કારણ છે

આધુનિક યંત્રચત્રની વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિએ વિચારતા રેડિયોની મોઢી પિરોગતા એ છે કે આખાના વનો કરતા રેડિયોમાં પ્રગતિશીલ વિશેષ પ્રમાણમાં પડી છે મિતેવા જૂઝળાં ડિશ થયાને આજ વસે વધી ગયા છે, અને એમાં થઈ શકે એવા પલ્લા સુવારા થઈ ચૂક્યા છે, એમાં રહેલી પ્રગતિ-શક્તિના મજો અઠ વપરાઈ ચૂક્યા છે 'મિથેમાં' પણ વધારે સુખમાં તો થયાના જ, પણ તે બહુ નજીક દોવાને સમજા છે, કારણકે અવારનવાર જ એવી શેષબોળ પાછળે પુષ્કળ વિચાર અને લુહકિતક બરમાઈ ચૂક્યા છે 'એમાં' પરંતુ યતની પ્રગતિદર્શિતા બ્યારે અર્થાત બલમમ આવી થઈ છે, ત્યારે રેડિયોમાં પોડી પ્રગતિશક્તિના ઉપયોગ કરવાના અખતરો હમણા જ શરૂ થયા છે સ-ચાલદઆશયમાં રાષ્ટ્રીય સમાદમાં રેડિયો પર થયેલ સચીન કાળના જુનુએ રુષ્ટ રીતે મિદ કર્યું છે કે એકત્રિગથી શાસ્ત્રીય રીતે બ્યારે કે નવું-ગર્વ

થાય છે ત્યારે એક આવાધિયાના દૂક સમયમાં પણ તેમાં ૧૦ ટકા જેટલી પ્રગતિ નોંધાય છે, અખિય બારત મરખામંધન આદિન્દોમાં રેડિયોની પ્રગતિશક્તિના ઉપયોગ કરવાના અખતરોમાં સફળ રીતે થઈ રજા છે. મોગત માધીઆશયમાં એ અખતરોને પરિણામે નવ વર્ષમાં ખાદીનો ભાવ (૪૫) ખનાનો રૂ. ૧) પરથી રૂ. ૦-૫-૬ પર આવી ગયો છે ગાંધીજી આનો ઉલ્લેખ કરતા લખે છે તે પ્રમાણે આનો અર્થ એટલો જ કે ખાદી બનાવવાની કળામાં વધારે પ્રાવિવ્ય આજુ છે હતામણુ સુધર્યું છે તેથી વજુકરને અગવડ જોતી પડે છે, ને તેથી વજુહતા બાવ કોતરી શક્યા છે છતાં વજુકરની કમણી કોતરી નથી ભાવ કોતરવા ફી પુત્ર પરિણામ ખાનુ છે, કેમકે ખાદીપ્રચાર કરવાનું કામ પરપકારી સરજા તરફથી થાય છે, તેથી ખાદીની ભાવ ઉત્તરાર સુધરી છે ને ભાવ ઉત્તરારરે ભેટમાં છે સુધારાને તેમ જ ભાવ કોતરવાને હજી દીક અવકાશ છે અને એમ-એમ લોકો તરફથી ઉત્તેજન મગરો તેમતેમ ભાવ સુધરને અને દામ ધરશે દેખાતુ છે કે ખાદીની અપત વધે તેમતેમ તેમ વધારે ઢેઢાને વધારે હોશિયારીવાળા લોકો રસ લેશે, અને તેમ થાય એટલે ભાવ સુધરે અને ભાવ થશે જ' આ પરથી રુષ્ટ થાય છે કે રિચર્ડ ડ્રેગે રેડિયોમાં પોડી પ્રગતિ-શક્તિના ઉત્તેજન કર્યો છે એ લાન સાચો છે પ્રગતિની દૃષ્ટિએ આથી મિથેના વજો કરતા રેડિયો મદી બધ છે યંત્રચત્રમાં થઈ રહેલી રેડિયોની સફળતાતુ આ ગોચુ રૈસાનિક સત્ય છે, આધુનિક ઓલોશિક વ્યવસાય વિજ્ઞાન અને યંત્રશક્તિની દૃષ્ટિએ રેડિયોનું અર્થશાસ્ત્ર તપાસી રિચર્ડ ડ્રેગે આવી રીતે તેને એ ક્ષેત્રીમાંથી પાર ઉતાર્યું છે એમાં બચાવે છે તેમ ખાદીની પ્રગતિમાં વિજયના ત્યાગ નથી બિનકુ વૈજ્ઞાનિકો અને તાપજ્ઞતાશાસ્ત્રો બીએ મિદાત કરે છે તેને અજ શાસ્ત્રમાં જલુ જ હકાપજુકરેનો પ્રયોગ છે ખાદીની પ્રગતિ આધુનિક વિજ્ઞાન અને હજુરે એ વધતાં ભેટા પ્રમાણ મ ઉપયોગ તે જ જ-છ-૫-૫ ને પોતેમજ ઉપયોગમાં ગુપ્તાય છે તેના રુલ્લે શક્તિ વાળવાની જુરી જ પદ્ધતિએ અને જુરી જ ભવત્યા પનોમાં

ખાદીનું ક યંત્ર-આગનીવી વૈજ્ઞાનિક અને શાસ્ત્રીય ઝીલ વટથી રજુ કરનાર આતુ સુદર પુસ્તક આજે તો ખાદી સાંતિયાના એક જ છે એવો સંભાવ છે કે ભાસુધી રિચર્ડ ડ્રેગે જેવા વિશ્વશેષી, શ્રદ્ધમ અવલોકકાર અને પ્રખર અનુભવી બીજા પાકે પાકે ત્યા મુધી 'ખાદીનું વાપક અર્થશાસ્ત્ર' એ એવુ એક જ પુસ્તક નીવડશે.

રિલિયુશ ઓ, વિવાનજી

રેડિયો જ સુવૈરતમ

શ્રી કેરના 'પ્રગેનોમિકસ ઓફ ખાદી' - 'ખાદીનું વ્યાપક અર્થશાસ્ત્ર'નું શ્રી રિનચુથ વિવાનજીનું આ ગ્રંથમાં પ્રગટ થયેલું અવલોકન એ એક ખાર વિરેત પુસ્તકનું અવલોકન હોવા ઉપરાંત, યંત્રચત્રમાં રેડિયોખાદીની ઉત્પત્તિ સાંદ કરનારો હવે કાળીને લેખ જલુ છે ખાદી અને રેડિયોના નિરૂપણમાં 'ધોડાપરિણા' કાંચાચુના લઈને મંડવા છે, તેમના ગમુ ઉણડે એવુ થી રિચર્ડ ડ્રેગનું એ પુસ્તક છે, અને શ્રી વિવાનજીનું આ અવલોકન ખનુ છે પરંતુ જેના દશામરવાળા મેસનની માફક પોતાની કાણી આંખે રેડિયોષ લગાડી સત્ય વસ્તુશક્તિને એવા જ ના પાડતા દોષ તેમને શુ કહેતું? અને જ, None are so blind as those who should not see!

૧૫ યે.

“સ્વરાજ્ય પછીની સ્થિતિનો વિચાર કરતાં, હિંદુસ્તાનનાં કરોડો ભૂખે મરતાં કંગાળના હિતનો વિચાર કરતાં તો ખાદી એ જ એક વસ્તુનો વિચાર કરાય.”—ગાંધીજી.

અનેક પ્રકારની ખાદીનું સંગ્રહસ્થાન — જરૂરીયાત મુજબ ખાદી બહારગામ મોકલાય છે.

બતભાત પછે કરવા મળતા ગોમ્માય છે

મજબૂત **ટકાઉ**

ધોયેલ-લજપત-ખાદી

૪ આને વાર ખાદી

પનો ઇંચ ૨૭

પહેરણ, ખમીસ, કોટ, પાટલૂન

દરેક કામ માં ઉપયોગી

ચોમાસાની ઋતુ માટે
વોટર પ્રૂફ કોટ

ખાદીના વરસાદી કોટ આ બત લાભ સમયથી વપરાશમાં છે સતેષ કારક કામ આપે છે વરસાદના અિન્ધા પછી કોટને ખૂબ દલાતીને ખખેરો અને ખૂબી હવામાં કે તડકે સૂકવો

વરસાદી કોટ — ખાખી ૨૦ગ — કિં ૩૦ ૧૯-૦-૦

જાતીનો ધેરાવો ૩૬, ૩૮, ૪૦, ૪૨ ઇંચ બહાર ગામના ગ્રાહકોએ જાતીના ધેરાવાનું માપ લખવું

નૂવન સફેદ ઓનરકોટ — ઠીકીયા પછુ ઉપયોગી સફેદ ચોતારી ગરમ ખાદીમાંથી બનાવેલ-લાઇનવાળા કિં એકના રૂ ૧૦-૦-૦

વર્ષાઋતુની શઘ્દી તથા દડકડતી કંરીને ઠકાવવા

સંપૂર્ણ બિની — ગરમ પોશાક ઘાર । કરો

શઘ્દ ખાદીનો ગરમ પોશાક વાપરવાથી ખાતરી થશે કે તાપે નોન લયે વસેન બિની ગરમ કાપડ સોએ સો ટમ ગરમોનો આપે છે તેમજ હિંદુસ્તાનની આબોહવાને મનુકેગી છે

સફેદ લાંબાં પહેરણ

- કામી બાય અને મજવાનાના —
- બિની સ્વેગરની ૦૨૪ મારે છે
- ચોતારી બિની કાપડના પહેરણ નંગની મિ રૂ ૩-૬-૦
- કામીની ગરમ ટવીલનાં પહેરણ રૂ ૫-૧૨-૦ એક પહેરણના
- મગાનું માપ ૧૪ ૧૪ા, ૧૫ ડુચ
- મુસાફરીના અને ટાઇ અને ટાઇથી બચવા કાશ્મીરી વૂલનના ઓનરકોટ ગરમ કામ આપે છે
- તેવાર જાતીનું માપ ૩૬ ૩૮, ૪૦, અને ૪૨ ઇંચ ખાસ માપના બનાવી આપીય વૂલનપટ્ટના ઓનરકોટ રૂ ૨૨-૮-૦ એકના
- વૂલનટવીડના ઓનરકોટ રૂ ૧૬-૦-૦

ગરમ ગરમકાના બન્યે ઉપયોગી

કુબળ — બડી — પેડી

પહેરણ થા ખમીસ પર પહેરો સમય છે

ટવીડ કાપડમાંથી બનાવેલ બંડી સિંગ જાતીની-મજવા માથે કિ રૂ ૨-૮-૦

ડાન જાતીની-મજવા સાથે મિ રૂ ૨-૧૪-૦

સફેદ ગરમ બડી

એકતારી બિની માપડની બડી રૂ ૧-૬-૦

ચોતારી ગરમ કાપડની બડી રૂ ૧-૧૦-૦

આ બડી સિંગ જાતીની હોય છે જાતીનું માપ ૩૨, ૩૪ ૩૬ ૩૮ ઇંચ

‘જવાહર’ વૂલન બ્રાઉટ

કાશ્મીરના પટ કાપડમાંથી બનાવેલ પહેરણ ઉપર પહેરી સમય છે

કિ. રૂ ૩-૮-૦ નવા

મગાનું માપ ૩૨, ૩૪, ૩૬, ૩૮, ૪૦ ઇંચ

— ધાતિયાં —

દરેક પ્રાતને અનુકૂળ માપના ધાતિયાં તેવાર મળશે

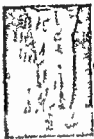
સરફ અને ધોયેલ

દરેક નય જુડુ

બાવ નય ૧ નો

સાગનો અક

૧૨થી ૧૪

લબાઈ	પહેળાઈ	બાવ
૪ા વાગ x ૫૦	ઇંચ રૂ	૨-૧૧-૦
૪ ,, x ૫૦	રૂ	૨-૬-૦
૪ ,, x ૪૫	રૂ	૨-૧-૬
૩ા ,, x ૪૫	રૂ	૧-૧૩-૩
દુન ધાતિયાં — પચિયાં		
૧૩ી વાર x ૪૦	ઇંચ રૂ	૧-૧૦-૬
૩ ,, x ૪૦	રૂ	૧-૬-૬

રંગીન એક સ્પ્રિંગ

જુદીજુદી રંગીન તગદના કાશ્મીરા જેવી અનેક ભાતના ઘડ ચોતારા તેમજ પાટળી વજાહ પનો ૨૭"

વારનો ભાવ રૂ ૦-૭-૬ થી ૦-૧૨-૦

ખાદી લાન કલોથ

૩૯ થી ૫૨ ઇંચ પનામાં ૧૦ વારના ધોરન તાકા સન ન ૧૨ થી ૧૪

ખમીસ-પહેરણ-વાર સાદી વગેરે ઉપયોગ માટે

બત પનો તાકાનો વારનો

નંમર ઇંચ ભાવ ભાવ

૫૨	૫૨ રૂ	૬-૧૨-૬	રૂ ૦-૧૧-૦
૪૮	૪૮ રૂ	૬-૧-૬	રૂ ૦-૬-૮
૪૪	૪૪ રૂ	૫-૬-૩	રૂ ૦-૮-૬
૩૯	૩૯ રૂ	૪-૧૪-૬	રૂ ૦-૮-૦

સસ્તી — સુદર — સફેદ

લજપત ખાદી

મોટા પનો — ઇંચ ૪૫

વારનો ભાવ રૂ ૦-૮-૦

તામનો ભાવ રૂ ૪-૧૩-૦

તાકમાં વાર ૧૦

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

ફ્રાંક ૪]

તંત્રી: વિઠ્ઠલદાસ વસનજી ભેરનાભણી

[અંક ૯]

પ્રકાશક: મુળચંદ્રભાઈ વિઠ્ઠલદાસ
પેટેલ, રાજકોશી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકોર ના કામ, અમદાવાદ

અમદાવાદ, ૨૦ વત ૧૯૮૭ ના શ્રાવણ વદ ૪.
મંગળવાર, તા. ૧, અપ્રેલ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લઘુ ભાગ
રેશમ ૩૧ ૦-૦-૦
દેશાવર ૩૧ ૧-૦-૦

પંચખના ખેડારોની માગણી

અખિય ભારત ચરખામણી પંચખ શાખાના મનો, કિશનચંદ બાદિયા, પંચખની હાલની હાલત પોતાના આસપાસ ગળુ કરે છે. પંચખનરમાં જોરથિત કરીનેથી થઈ રહી છે. આ તાહરા વર્ણન છે અને અત્યારે કુકોળના વખતમાં કોરીથી ખીડાતા આપણા કુધાર્ણ સાર્મનદનો કામ માગી છે. પંચખ ખાદીકેરો પાસે ખાદીના ભરાવો થઈ જવાથી મને ખાદીની માગ કોમરથી હોવાથી, કાતાગ તથા વજુનારને કુ કામ આપવા તે અસમર્થ થતા જન છે.

પંચખ દરેક જાતની ખાદી, કુવાને તથા છાપકામની મેંકે વળુઓ તૈયાર કરે છે, અને તે તેના ટકાઉપણા માટે યથા મહત્તર આ પત્રિકાની જાહેરાતમાં પંચખની ચોરીકે જતા આપી છે અને જનતા ખાદી અને તેની જાહેરાતોને મરીદી એ કેરો પાસે એકોઠા થયેલ ખાદીના જથ્થા હળવો રી શકે છે અને કુધાર્ણનું બાંધવને સહાર આપી છે. આ રહી શ્રી કિશનનાયબ દિગ્વિજયનાર સંચો —

સાર્મી વિઠ્ઠલદાસ ભેરનાભણી,

આશા છે કે કુધાર્ણથી તમારી તબિયત થશે સારી કરી મહાશયને બિલાડેથી તમારે હવેલ પંચથી પૂજ્ય મહાત્માજીને નમસ્કાર આપીને દરિદ્રતાગણુની કૂડી એ મિલકે લેખમાં જનતાને લેવતિ કરી કે બાંધવેતોએ ખાદી તે પોતાથી જાતી શકે તેટલી વજુનેવજુ ખરીદ કરવી પંચખ તમારા આવેલ પંચ પંચથી તે એક માલુમ પડે છે કે મહાત્માજીની આ વિનવિનો પંચ જનતા પર જોઈએ તેથી પ્રભાવ પડેલો હોય તેમ જણાઈ નથી કારણ કે તમારા જાગે કમલકરેલ જાતીના જવા હજુ કોણે થયેલજાણુનીથી મેં માસ પછી તમારા જાગે તરફથી વજુ વરધીની આશા કેમ રખાય? જનજાણુનીથી મેં ૧૯૩૧ મુખીના પાંચ મહિનામાં મુખાઈના બીજા ભારેલે જેટલો માલ આદમપૂર (પંચખ) થી મંગાળ્ય છે છતાં ફરફટ તમારા જાગે કરે ૨૧,૧૪૦ ની રકમની ખાદી જેટલે પ્રતિ માસ ૩૧ માર્ચ ની ખાદી આદમપૂરથી મંગાળી છે, અને તેમાં આ 'દાનપત્ર' ખાદી અને ન. ઉરજ ની ખાદી મુખ્યત છે.

મુખાઈની આ ખાદીની માગણીથી આદમપૂર કાર્યલેખે પંચખના નિર્ધન વજુકોને ખૂબ કાર્ય આપુ જણુથી મુખળ પાંચ મહિનામાં આદમપૂર કાર્યલેખે માત્ર ૩૧,૦૦૦ની ખાદી તૈયાર કરવા જોઈ રાખેલી, પંચ તમારી મદદ મળી નથી ૩૮,૦૦૩ ની ખાદી પાંચ મહિનામાં ઉપજા કરી, જેટલે કાર્ય કરતા ૩૮,૦૦૩ ની વજુ ખાદી ઉત્પન્ન થઈ આ રીતે વજુજાત થયેલ કામથી નવજા પેટેલ હબલો ચરખા ચાલવા લાગ્યા, અને સેકેડ વજુકોને કામ જળાઈ રહ્યું.

હવે કામજાણી મોસમ પૂરી થયેલ હોવાથી વજુકો અમરી પાસે સેકેડની સખ્યામાં દરરોજ કામ માટે આવે છે. પંચખ મેં પંચ તમારી માગણી બધા થવાથી અમે તેમને કામ આપી શકવા નથી,

આ પંચ પ્રજાટ થાય છે તારે મારી તબિયત સુધરેલી છે, અને કુધાર્ણથી ફરીને દરિદ્રતાગણુની સેવામાં હાજર થઈ શકેલો છું.

અમરેલો માત્ર જાતી વંચને કરે છે કે નવેલે અમરેલે બહુ સોગી આપવી રજ કરી, પંચ હવે બધા ન કરે તે કારણે હવે હું અને અમારા પેઢ પર પંચર ભાખીએ?

અમે કેહાયે વિષયો સુધી આ કુખાદી રાખે. રાખજાત રહ્યા પંચ હવે ના અમરેલે જાગે વદ ના કે તેમના આ રાખેલ અમરેલ, ઉદુ, દિરી, મુખાઈ 'ખાદી' પંચમાં દ્વારા મુખાઈની જનતાને સમજાવી દઈએ કારણ કે એ જ મુખાઈની જનતા પંચખની કામજાણમાં ખાદી તેમ જ ન ઉરજ ની ખાદીને અપનાવી હઈ પંચખની હબલો કાનનારી બહેનને અને સેકેડ વજુકોને કામ આપુ છે, અને કામ આપી તેમને પેટમાં તાબવા દેલું કે પંચખની કીડા છે નથી અને આપની 'ખાદીપત્રિકા' દ્વારા તે મુખાઈની બાંધવેતોના આ પંચખની જાતી બહેને અને બાંધવે તરફથી થવા લાગે માત્રી લેવા અને પંચખની આ કુખાઈ અમરેલ મુખાઈની જાગે વિનવિ જનતા સમજ રહ્યા કરી રેવા આપવી ફરજ સમજાઈ છે.

પરમાત્મા પ્રત્યે કાર્યના છે કે તમને તે સખાઈ રેવરથના નમે, કે જેથી તમે ખાદીના ભરાવો હવેલ કરવા હજારા પ્રથમ અને પ્રથમ કરે કે જેથી જરીલ લોકો પેટ પર પંચર ન બારે

નિ આપનો કિશનચંદ બાદિયા,

મત્રી, પંચખ ચરખામણ-આદમપૂર, દેશાવર વિ. વ. જે

રાષ્ટ્રધ્વજ

ભવિષ્યક નિરખી જનના બંદને સૌર્ય, ત્યાગ, દાનિ, સત્ય, શક્તિ અને પુરુષાર્થશ્રયક રેતીની મેગવડી કરી, મુખાઈમાં મને અખિય ભારત મહાત્મા મહિમિએ નવા મધ્યમ જો સ્વીકાર કરો છે આ રહ્યા તે રજો —

૧ કેસરી ૨ સફેદ ૩ લીલા

તેમાં પંચ દિલ્હી આયિક વિદ્યાલય દાગેના રેડિશો કેમ જુનાય ૧ આ જનના દરિદ્રતાગણુના મહાકાદ રેડિશોને પંચ સ્થાન છે એટલે રેડિશા મિલાવના જન તે રાષ્ટ્રધ્વજ તરીકે ને હોય. આ રેડિશાવાળા રાષ્ટ્રધ્વજના પ્રથમ પોરખાઈ જતા લખાઈ દોઢ મણી હોવી જોઈએ વાચકો પંચ મુખાઈ ખાદીમાં જ બનેલો હોય.

આ રાષ્ટ્રધ્વજ મધ્યામકે તૈયાર કરી મુખાઈ ખાદી ભારમાં રાખેલ છે અને નીચે પ્રમાણેના મધ્યામકે તૈયાર મુખાઈ રાષ્ટ્રધ્વજને નીચેના લાવે મધ્યામકે —

૯ ફૂટ x ૬ ફૂટ	૧૮ ૧-૦-૦
૬ " x ૪ " "	૧૨ ૧-૧-૦
૪ " x ૩ " "	૮ ૧-૦-૦
૩ " x ૨ " "	૬ ૦-૮-૦
૨૪ ઇંચ x ૧૮ ઇંચ	૬ ૦-૬-૦
૨૪ " x ૧૪ "	૬ ૦-૪-૦
૧૮ " x ૧૨ "	૬ ૦-૩-૦
૯ " x ૮ " "	૬ ૦-૧-૬

‘વિદેશી વસ્ત્રે હિંદુસ્તાનનાં સાત લાખ ગામડાં બરબાદ કર્યા છે.’

શ્રી ઉપયોગી

નવીન જાતભાતના બ્લાઉઝ
આસ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
એક બ્લાઉઝ-પોલકા માટેના દુકાનમાં
૨ગીન સુતરાઉ બ્લાઉઝ ખાસ
૨ગીન આદી પર આપ તથા ગળાના
ભાગ અપેલ — કિ. રૂ. ૦-૧૪-૦.
જળીવાળા સુતરાઉ બ્લાઉઝ
સફેદ આદીમાં નેટની માફક જળી
ઢાંડી રેશમથી બરેલ-કિ. રૂ. ૧-૧૨-૦.
અનેક ભાતીગર રેશમી બ્લાઉઝ
દરેક દુકાન એક બ્લાઉઝ યા
એક પોલકાને પૂરા આપને હોય છે.
બ્લાઉઝ અથવા પોલકા સિવાયની લેવાય છે
અપાકામની વિગત કિંમત દરેકની
આપણીની તરાહની હાપ રૂ. ૩-૨-૦
૨ગળેરથી કોર તથા છુટાવાળુ રૂ. ૩-૨-૦
ફોર્સી તરાહની કિનાર } રૂ. ૪-૧૨-૦
તથા લેલા ભાતની હાપ }

ઘાઘરા — ચલિયા
આદીમાંથી બનાવેલ જળીવાળા
ઘાઘરા — ચલિયા
એક કિનાર તરફથી ઘેરા ઢાંડી લઈ
નેટની માફક રેશમથી ચૂંથેલ છે.
આ જળીવાળું કાપડ ૩ વાર લાંબુ
તથા ૩૩ ઇંચ પનાનું હોય છે.
બેઈટના આપના ઘાઘરા સિધી સમાય છે.
કિ. રૂ. ૨-૪-૦ એકના

કોઠડી કાપડની ખારીક છોટ
લેલાતરાહમાં અપેલ છોટના આ કોઠડીના
બ્લાઉઝ, પોલકા અને દરેક સુશોભિત
બને છે.
પનો ઇંચ ૩૬" — વારની કિ. રૂ. ૨-૮-૦
પોલકા, બ્લાઉઝ, ચલિયા, ફરક માટે
૨ગીન છોટ તથા ઘાઘરાપાટ
એક ૨ગી છુટી અપેલ છોટ — તાકામાં
વાર ૧૬, એક વારના રૂ. ૦-૫-૬

સસ્તામાં સરતી ખાદી
ખરીદીને ૫જુ તમે હિંદુસ્તાનનાં અનેક
કુધાલોને અત આપી શકો છો

કોટ, પાટલૂન, પહેરણ, ચઢી
અનેક ઉપયોગમાં આવે તેવી
સરતી તથા ધીયેલ ખાદી
૧લા થી ૧૬ વારના તાકા
પનો ઇંચ ૩૦"

જાત નંબર વારનો ભાવ તાકાની રકમ
૧૦ રૂ. ૦-૧-૩ રૂ. ૫-૧૪-૬
૨૦ " ૦-૧-૦ " ૫-૧૦-૦
૩૦ " ૦-૫-૬ " ૫-૩-૪
પનો ઇંચ ૨૭ — જાત નં. ૭૦
તાકાના વારનો ભાવ
રૂ. ૪-૦-૩ રૂ. ૦-૪-૩

સુઢર ધોલાઈની સરતી ખાદી
તાકામાં વાર ૧૫ થી ૨૦ — પનો ઇંચ ૨૭
૧ વારના ૦-૪-૦ ફરક

ખાદીના ટુવાલ તથા નેપકિન ટકાઉપણામાં તથા સ્વચ્છતા જાળવવામાં અનેક છે.

૧. — શરીર સાફ કરવા તથા હાથસોડું લૂછવા સંપૂર્ણ ઉપયોગી —

ખાદીના ટુવાલ

નૃનકિમ

ખાદીના નેપકિન

ઉપયોગી	માથે આગાવાળા ટુવાલ	ચોતારા ટુવાલ	સાફા ટુવાલ
લખાઈ પહોળાઈ	નરના	ડકનના	નરના
નાહીને શરીર	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
પર લપેટવા	૬ ૬ ૬		
નાહીને શરીર લૂછવા	૧૧૧ વાર×૩૭" ૦-૧૦-૬ ૭-૧૫-૦ ૦-૬-૬ ૭-૦-૦ ૦-૬-૬ ૪-૧-૦		
તથા પહેરવા			
નાહીને શરીર સાફ કરવા	૧૧ વાર×૨૭" ૦-૬-૦ ૬-૧૦-૦ ૦-૭-૦ ૩-૭-૩ ૦-૫-૦ ૪-૨-૦		

ખાદીના નેપકિન

હાથસોડું લૂછવા	૨૨"×૩૬" ૦-૧-૩ ૪-૬-૦
સાફા કરવા	૧ વાર×૨૭"	૦-૪-૦ ૨-૧૪-૦
"	૨૨"×૨૨"	૦-૩-૬ ૨-૧૧-૦ ૦-૨-૩ ૧-૬-૦

કાશમીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

શુદ્ધ મધ—શાસ્ત્રીય પ્રયોગથી માણેલ ખાટલીમાં ભરી પેક કરેલુ ૦૧૧ રતનની ખાટલીની કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦
— પેક કરેલ ખાટલીમાં શુદ્ધ કેસર —

તોવા	૦૧૧	૧	૨	૫	૧૦
કિંમત રૂ.	૦-૧૨-૦	૧-૮-૦	૩-૦-૦	૭-૨-૦	૧૪-૦-૦

ફરક કેસર—૧ રતનના રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચે જુદું

- સુચના—૧. બહારગમના બોર્ડર ની પી થી મોકલવાશે.
૨. બહારગમથી માલ મોકલવાનું રૂપ ટકા બેટલી કિંમત આર્ડર સાથે અવશ્ય મોકલવી જોઈએ.
૩. એક આનાની પોરટની ટિપ્પી મળેથી નમૂનાઓ મોકલવામાં આવશે.
૪. બહારગમથી મોકલવાનું બેઈટી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવું.

સહયો પત્રવ્યવહાર — આદી લાંઘાર નં ૩૯૬ કાલબાદેવી રોડ, મુમ્બઈ નં. ૨, એ સરનામે કરવો.

ગરમ કાપડનું ઉત્પત્તિકર — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શ્રીનગર (કાશમીર), મરનામુ અગ્રીમણ કરવું,

તારણ સરનામું:

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

ખાદી લાંઘાર, ૩૯૬, કાલબાદેવી રોડ મુમ્બઈ નં. ૨.

પ્રકાશક—મનુભાઈ મનનલાલ વૈદ્ય, ‘આદી પત્રિકા’ બોરિસ, રીડ રોડ, અમદાવાદ

KHADISHOP

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિકલ્પદાસ વસનજી નેરાજાણી

[અંક ૬]

અંક મૂલ્યદર્શક વિકલ્પદાસ
પરેલ, સુધરપ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનડી રોડ ના, અમદાવાદ } અમદાવાદ, ૨૦ વત ૧૯૮૭ ના શ્રાવણ વદ ૪.
સગળાવાર, તા. ૧, માર્ચ ૧૯૮૭ } સગળાવાર, તા. ૧, માર્ચ ૧૯૮૭

વાર્ષિક લવાજમ
રૂપિયા રૂ ૦-૦-૦
રૂપિયા રૂ ૧-૦-૦

પંજાબના બેકારોની માગણી

અખિન ભાગત ચરખામણની પંજાબ શાખાના મત્રી,
ડે કિશનચંદ બાદિયા, પંજાબની હાલની હાનિ પોતાના આ મર
ામ રજૂ કરે છે પંજાબના બેકારોની અગતી યદ્દ રહી છે
તુ આ તાદ્દશ વર્ષનું છે અને અત્યારે હુમળાના વખતમાં
કાંદારીથી પીડાતા આપણા કુખ્યાં બાઈબાઈનો કામ માગી
છા છે પરંતુ ખાદીકેરો પાસે ખાદીના ભરાવો યદ્દ જવાથી
પને ખાદીની માગ કોમરી હોવાથી કાતનાર તથા વણનારને
હુ કામ આપવા તે અસમર્થ થતા જાય છે

પંજાબ દરેક જાતની ખાદી, હુવાયે તથા છાપકામની
ફેક વજુઓ તૈયાર કરે છે, અને તે તેના ટકાઈપણા માટે
જુ મરાહર છે આ પત્રિકાની બહેરાતામાં પંજાબની થોડીક
મોતો આપી છે, અને જનતા ખાદી અને તેની જાનોભાતોને
મરીદી એ કેરો પાસે એકઠા થયેન ખાદીનો જયો હળવો
રી થકે છે, અને કુખ્યાંબહેન બાઈબાઈને સહાય આપી
કે છે આ રહી શ્રી કિશનનાથનો દિન પિંગાવાનાર સંદેશ —

“ બાઈબી વિકલ્પદાસ નેરાજાણી,

આશ છે કે ઈશ્વરકૃપાથી તમારી તબિયત પહેલા કરતા સારી
રો. ખાદીકેરોને બિહાનથી તમોએ હાથે પત્રથી પંજાબ મહામાજીએ
નક્ષત્રનું આ “ દિવંદનારાયણની દુહી ” એ શિર્ષકે લેખમાં જનતાને
વેન તિ કરી કે બાઈબહેનોએ ખાદી તો પોતાથી બની શકે તેટલી
હુનેવધુ ખરીદ કરવી પરંતુ તમારા આવેલ પત્રો પરથી તો એવું
સાબ પડે છે કે મહામાજીના આ બિન વિનો પણ જનતા પર એકેએ
કેટલો પ્રભાવ પડેલો હોય તેમ જણાવું નથી કારણ કે તમારા હાથે
કેમકેરેલ ખાદીનો જવા હલ એણે થયો જણાવેતા નથી મેં માંસ પછી
મારા બંધાર તરફથી વડુ વરધીની આશા કેમ રખાય કે જાન્યુઆરીથી
૨ ૧૯૭૧ મુખીના પાન મહિનામાં મુલાઈના બીબ બંધારેએ
બેટલો માલ આદમપૂર (પંજાબ) થી મગાવ્યા તે ઓડી હઈ રૂઆ તમારા
બંધારે આ ૨૬,૧૦૦ ની રકમની ખાદી બેટલે પ્રતિ માસ રૂ ૫,૨૫૮
ની ખાદી આદમપૂરથી મગાવી છે અને તેમાં શ્રી હાલનારાયણ ખાદી
અને ન. ઉરજ ની ખાદી મુખ્યત છે

મુલાઈની આ ખાદીની માગણીથી આદમપૂર કાર્યાલયે પંજાબના
બિંદન વણકેરોને ખૂબ કાર્ય આપ્યું જણી મુજબ પાન મહિનામાં
આદમપૂર કાર્યાલયે માગ રૂ ૫૦,૦૦૦ની ખાદી તૈયાર કરવા કોલેરાખેલી,
પણ તમારી અદલ મળી નેથી રૂ ૮૮,૦૦૦ ની ખાદી પાન મહિનામાં
કેવળ કરી, એટલે પાયા કરતા રૂ ૧૮,૦૦૦ ની વડુ ખાદી કેવળ
થઈ આ રીતે હુજીગત થયેલ કાર્યથી નવરા પડેલ હલોરો ચરખા
સાથે લાગ્યા, અને સેકડો વણકેરોને કામ મળઈ રહ્યું

હવે કપણીની સેતમ પૂરી થયેલ હોવાથી વણકેરો અમારી
પાસે સેકડોની સ ખ્યામા દરરોજ કામ માટે આવે છે પરંતુ મેં પછી
તમારી માગણી બધ થવાથી અમે તેમને કામ આપી શકતા નથી,

— આ પન પ્રગટ થાય છે ત્યારે મારી તબિયત સુધરેલી
છે, અને ઈશ્વરકૃપાથી ફરીને દરિદ્રનારાયણની સેવામાં હાજર
થઈ શકેલો છું

અહ તેઓ પાગ જાતી વંખને કહે છે કે જનતાને અમને
બેટલો રોગી આપવી સાર કરી, પણ હવે બધ ન કરે તેા સાર
હવે કું અમે આમારા પેટ પર રક્ષક બાઈબીએ ?

અમે કેટલાયે દિવસો મુખી આ રૂ ૫૬ રાબડો સામજીય રક્ષા
પણ હવ ના અમન એ ન થોવન લાગે છે કે તેમના આ રાબડો અરેલ,
વેદ, દિંદી, ગુજરાતી ખાદી પત્રિકા દ્વારા મુખ ની જનતાને યન
વાવી હઈએ કારણ કે એ ન મુલાઈની જનતા પંજાબની સામજીયતામાં
ખાદી તેમ જ ન ઉરજ ની ખાદીને આપવી હઈ પંજાબની
હલોરો કાતનારી બહેનોને અને સેકડો વણકેરોને કામ આપીયુ છે, અને
કામ આપી તેમને પેટમાં નાખવા શકે પણ અત્ર દીવુ છે
જેથી અમ આપની “ ખાદીપત્રિકા ” દ્વારા તે મુજબના બાઈ
બહેનોને આ પંજાબની જીવ બહેનો અને બાઈબી તરફથી થવ
વાદ માની લેવા અને પંજાબની આ દુખી અવસ્થા મુલાઈની રક્ષા
વિષ જનતા સમક્ષ રજૂ કરી દેવા અમારી ફરજ સમજીએ છીએ

પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રાર્થના છે કે તમને તે સુખ્ય રવરથના મને, કે
જેથી તમા ખાદીના ભરાવો દહકો કરવા લગાતર પ્રયત્ન અને પ્રયત્ન
કરો કે જેથી કરીબ લોકો પેટ પર પથાર ન આવે

બિ આપનો કિશનચંદ બાદિયા,

મત્રી પંજાબ ચરખામણ—આદમપૂર, રોઆન
વિ. વ. જે

રાષ્ટ્રધ્વજ

ભતિસચક ત્રિરંગી ધ્વજના બંદને સૌર્વ, ત્યાગ, ભતિ,
સત્ય, શક્તિ અને પુરપાર્યસચક ગંગોત્રી મેળવણી કરી મુખ્યત્તમા
મળેલ અખિય ભાગત મહામાજી અમિતિએ નવા રાષ્ટ્રધ્વજનો
સ્વીકાર કર્યો છે આ રહ્યા તે રજો —

૧ કેસરી ૨ સૈદ ૩ લીનો

તેમાં પણ હિંદીની આર્થિક વિટબણા દાગતો રેડિયો કેમ
જુલાય ૧ આ ખજના દરિદ્રનારાયણના મહાનક રેડિયાને પછુ
સ્થાન છે એટલે રેડિયા મિત્રાના પજા તે રાષ્ટ્રધ્વજ તરીકે
ન હોય આ રેડિયાવારા રાષ્ટ્રધ્વજના માપમાં પહેાગાઈ કરતા
લગભગ દોઢ ગણી હોવી એઈએ વાવટો પછુ શુદ્ધ ખાદીમાંથી જ
બનેલો હોય

આ રાષ્ટ્રધ્વજ અમ્યામથ તૈયાર કરી મુખ્યત્તમા ખાદી
બંડારમાં મળેન છે અને નીચે પ્રમાણેના માપના તૈયાર
સુતરાં રાષ્ટ્રધ્વજને નીચેના ભાવે મની શકેને —

૬ ફૂટ x ૬ ફૂટ	રૂ. ૩-૦-૦
૬ " x ૪ ૧/૨ "	૧-૧૨-૦
૪ ૧/૨ " x ૩ "	૧-૦-૦
૩ " x ૨ "	૦-૬-૦
૨૭ ઇંચ x ૧૮ ઇંચ	૦-૬-૦
૨૧ " x ૧૪ "	૦-૪-૦
૧૮ ૧/૨ " x ૧૨ "	૦-૩-૦
૬ ૧/૨ " x ૬ ૧/૨ "	૦-૧-૬

વિ. વ. જે.

ખાદી પત્રિકા

તા ૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૧

ખાદીનો ભરાવો

ખાદી ઉત્પત્તિક્ષેત્રમાંથી ખબર આવતી જ રહે છે કે તેમની પાસે ખાદીનો જથ્થો મોટા પ્રમાણમાં એકઠો થઈ ગયો છે કેટલેક રથો તો કેટલી સમઘસિત બેઠેલા જથ્થો થઈ જવાથી વધુ કામ કરતા અટકી જવા વખત આવી હાથે છે આ ખાદીજથ્થાનો નિકાલ જે ઝડપે થયેા જોઈએ તેટલો જલદી હાનું થતો નથી આ કારણે અખિત લારત ચરખાસવના વેચાણવિભાગે પણ ઉત્પત્તિક્ષેત્રના જથ્થાને હડકા કરી શકતા નથી

અનાજ અને રૂના ભાવ એકદમ મેસી જવાના કારણે ગામડાનો ખેડૂતજાતે ભારે મૂવણમાં આવી પડ્યો છે વચકરો અને કાંતનારાઓ પોતાની વજુવા અને કાંતવાની ઝોઈ મજૂરીથી પણ કામ મેળવતા આગુર છે પણ ખાદીનો જથ્થો દેશભરમાં એકઠો થઈ ગયો છે અને તેમાં ચરખામધની મૂડીની પૂરેપૂરી રોકાત થઈ જવાને કારણે ઝોઈ મજૂરીથી પણ કાંતનારવજુનારને કામ આપવું મુશ્કેલ થતું જાય છે આ મનોગેમાં ખાદીના ભાવ ઘટ્યા છે અને ખાદી પ્રમાણમાં સરની થઈ છે

પરદેશી મપજનો બહિષ્કાર ખાદી મ રૂતે કરવા મહાસભાએ ઠરાવ્યું છે આ ઠરાવનો અમલ દેશભરમાં જો પૂરો અને નિશ્ચિતપણે થાય તો આજે જે અવકુળ મનોગે ખાદી ઉત્પન્ન કરવા માટે છે તે જોતા કાપડાધિકારીને કાર્ડકમ ભારે વેગથી વધે અને ઠીક જલદી પાર પડે

આ મો એક કાર્યક્રમ દેશ જેની તાજાઈ પાર પાડે તેને દેશભરે સ્વરાજ નજીક લાવી શકાય

મુમર્દ જેમ ખીજી રીતે મેખરે રહે છે તેમ ખાદી વેચણમાં પણ તે મેખરે રહેવાનો હાલો કરી રહ્યો છે- રહી શકે છે પણ મુમર્દના ખાદીવેચણના જે આકાશ નીચે આપ્યા છે તે પરથી મુમર્દને કે ખાદીની ખપનમાં મુમર્દની જાનતા પણ ઝોઈમરી છે

એપ્રિલ	૧૯૩૧	રૂ	૮૮ ૧૪૪
મે		રૂ	૩૯ ૧૭૮
જૂન		રૂ	૪૩ ૭૬૬
જુલાઈ		રૂ	૪૨ ૧૩૦

આ આકાશ પરથી મમજી સકાય છે કે ખપનમાં ઘટો ઘટો ઘટો ગયો છે જેમ મુમર્દના આકાશ ઘટના થાતા છે તેમજ ખીજે પણ સમજવું

આ આખી વિગતનો એકજા ઉકેલ દેવા અને તેમાંના મરીમોના કાગળ મૂખમાં ફરતો દેશિત કાપડા રાખના અર્થે દેશજના માગ પેમાની રોજ રોજના કાગડા માટે જે જરૂરી છે તે મૂખે મૂખે પડોયાડી સમય તે અર્થે, સ્વરાજને નજીક લાવવા અર્થે તેમજ પરંગી કાપડો બહિષ્કાર કરવા અર્થે અને આખી કાપડાની જે જે જરૂરિયાતો આજે દેશ તે માટે ખાદી મિત્રાવ ખીજી રીતે પણ કાપડા જરૂરીનીએ ખાદીમાં તેજ જે અનેક મનપ્રેમ જાનખાત પણ તૈયાર થતી ગઈ છે અને કાપડી જરૂરિયાત દરેક રીતે પૂરી પાડવા સમર્થ અને દેશભરમાં જે જાગે છે તેને વધે થી લીધે થી કાંતવાજુથાને જે વેમ અચારે રોકાતો છે તે પૂર ઝડપથી પછો વળેતો થયો, અને દરેક માણસી પૂરેપૂરી પડે તે વગર દેશભરની તાકાત ખીની નીખતી

વિદ્યુત્તામ વસનજી વેગમતી

નોંધ

સોદપુરની સાડીઓ

બંગાળમાં કવચતા પાને સોદપુર ગામમાં 'ખાદીપ્રતિજ્ઞાન' કરીને એક ખાદીનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે અત્યારે ત્યાં ચાની રહેલ દુર્ભિક્ષના સમયમાં કેટલી કેણાજનક કાનત છે તે દર્શાવતો ખાદીપ્રતિજ્ઞાનના સરકાશ થીમતી હેમપ્રભાદેવીનો પત્ર આવે નીચે આપીએ છીએ—

"ભાઈ જેઠાભણી
આપનો પત્ર મળ્યો છે અહીં તો દુર્ભિક્ષ-દુઃખજનો આચલ થઈ ગયો છે જ્યાં બારીક સુતર કાપા કિ ત્યાં તો દયાજનક કાંતવ થવા લાગી છે જે જોઈને કાશવાલા કરવા છતાં પણ કાંતવા તરફ નજર કરતી નહોતી તેએ અત્યારે બૂલબૂલ કામ માગી રહી છે, તેમ જ એના દરથી પણ કાંતવા તૈયાર છે મારો જમાલ છે કે હું અહીંની બારીક સુતરની સાડીઓ આપની ભંતો કરવા સરતા બાવથી આપી શકીશ અને તમે જો તે વડી શો નો અનેક હું ખી ભાઈ જોઈને ત્યાં દુઃખજમાથી બધે તૈયારે એમાની મે સાડીઓ મનના-રૂપે મોકલું છું આ ભવની તેમ જ તે કરવા પણ બારીક ભવની સંજ્ઞાબધ સાડીઓ આપી શકાશે

હું ભણું છું કે સહુ જગાએ ખાદીને ભરાવો થઈ ગયો છે, પરંતુ બારીક ભવની માલ દર સમય મહે રહે છે, જેથી મને આશા છે કે હું આપને કોઈને કોઈ ભવ તથા આપી શકીશ ન

દિ તમારી બહેન હેમપ્રભાદેવી"

દેશભરમાં ખાદી

ચીમતી એરના મિનવડ (થી મિવરામ નાનજી મિનવડનાં પત્ની) બસે મ (એનિસ) થી નીચે પ્રમાણેનો પ્રેરણાત્મક સંજિષા પાઠવે છે—

મને હમણાં ડેવની ધસી જ રહી પડે છે, કારણ કે હું મટિલા ધનામસ અદર પહેરવાના કપા હું ભંતે ન થયેથી લઈ હું નલાલાલ/વેળિખાને ડુર મે એરો નવો કામનો થયેા ન પસંદ પડયો છે જે એની તજી મટી પાડીને એરે એ આપ્યા છે આખા સિવાળા મધે એરે બીજી કાર્ડ બોદવાની નજર પડી નથી બહાર બીજી એરના આપવા તેએ ના પડી છે તમારા ખાદીના કામખાથી એરે જોઈએ તેકા ચરખાવો અને ફૂંક મળે રહ્યા છે

"હિંદુસ્તાન માટે મને નીલ કોઈ દેશ કરતા ખાસ કંઈ વધુ પમપાલ નથી પરંતુ મારી હૃદયશયિએ મને જે દેશ સાથે જોડે છે એવું મને લાગ્યું કરે છે, અને મારા પુત્રનો તેના પિતાની માટુમિ સંધેનો એ સમય જગજાઈ રહે એમ હું હાનું છું અને એ સમયે જગજી રાખનાર તે ખાગી આ દુર્ભિક્ષે ખાદીને કુ મારા પુત્રને હિંદુસ્તાન સાથે એકત્રાએ એક સાથે મમન દુમાનું છું અને ખાદી થી પ્રિય છે અને તેનું કારણ એ કે ખાદી જરીજ બેકાશને કામ આપે છે નદિ કે દાલ દમિણ—જે જોવાથી માણસ અજમુ બની સમાજને બાહરથ થઈ પડે છે બીજી એ કે એ ધના કામમાં સારી ઉપયોગી થઈ પડે છે અને રહે છે પણ સાચી"

મુખ સા આદીવેચાણ

મુખમાંથી જુલાઈ મામનું ખાદીનું વેચાણ નીચે મુજબ છે—	
ખાદીમડાર કલક કાપડાગેરી	રૂ ૨૫ ૮૭૯—૫-૩
ખાદી નર્મિય એન્ડ પ્રિન્ટિંગ વર્કસ	રૂ ૩ ૮૪૩—૭-૯
શરજી વરમદામ ખાગીમજર	રૂ ૫ ૧૪૨—૯-૯
શુદ્ધ ખાગીમડાર કાકારો	રૂ ૨ ૬૫૭—૧૦-૦
શાખા નં ૧	રૂ ૫૧૯—૦-૦
દાનુખાદીમડાર	રૂ ૧ ૪૦૧—૨-૯
અ બા ગરખા દા ખાદીમડાર મિગ્રમ	રૂ ૧ ૧૨૬—૯-૧

કુલ રેકર્ડ રૂ ૪૨ ૧૩૦—૧-૦
ચિ. વ. જે

પંજબની ખાદીની જાતો

સફાઈ, મજબૂતી અને સસ્તાપણા

માટે મશહૂર છે

પંજબની ખાસ સસ્તી ખાદી

‘લાજપત’ ખાદી

૪ અને ૧ વાર

દરેક ઉપયોગમાં

આવે તેવી જાત

ખાસ પહેરણ માટે ખામ ઉપયોગી

ખૂબ સસ્તી જાત

શ. ૦-૩-૬

એક વાર ખાદી

સર્વ સાધારણ ઉપયોગ

અને વપરાશ માટે

તાકામા વાર ૨૦, પનો ઇંચ ૨૭

પંજબની ઘટ્ટ વણાટની ખાદી

કોટ, ખમીસ, પહેરણ પાટલૂન તેગજ અનેક ઉપયોગ માટે

તાકામા વાર ૨૦

ખાદી જાત નં. ૧૫

પનો ઇંચ ૨૭

વારનો ભાવ શ. ૦-૬-૬

તાકાનો ભાવ શ. ૮-૦-૦

ખાદી જાત નં. ૧૬

પનો ઇંચ ૩૫

વારનો ભાવ શ. ૦-૭-૮

તાકાનો ભાવ શ. ૬-૬-૦

ચાલુ ધોલાઈની ખાદી

પનો ઇંચ ૩૪, જાત નં ૫

વારનો ભાવ શ. ૦-૫-૬

૨૦ વારના તાકાનો ભાવ શ. ૬ ૧૨ ૦

હૂધમલ સફેદ ધોલાઈ

ખાદી નં. ૧૬૦

પનો ઇંચ ૩૩ શ. ૦-૮-૩ વારના

૨૦ વારના તાકાનો ભાવ શ. ૧૦-૩-૦

ખાસ પહેરણની ખાદી

ઘટ્ટ વણાટ

૪૫ ઇંચ જાતની ‘લાજપત’ ખાદી

સફેદ ધોલેન તાકામા વાર ૧૫

વારની કિંમત શ. ૦-૮-૦

તાકાની કિંમત શ. ૭-૬-૦

વોલન્ટિયર ચોરાક માટે

પંજબનું આખી શાર્ટિંગ

ખાસ પહેરણ માટે

પનો ઇંચ ૨૭, શ. ૦-૫-૩ વારના

આખી કોટિંગ

કોટ, પાટલૂન, નિકર માટે -

પનો ઇંચ ૨૭, શ. ૦-૬-૦ વારના

હૂધમલ ધોલેલ

લાનકોથ ખાદી

ખમીસ-પહેરણ આદિ ધોની, સાદી વોર

માટે ઉપયોગી થતું નં. ૧૨ થી ૧૫

વજનમા દરકરી ૧૦ વારના

ખામ ધોલાઈના તાકા

જાત નં. પનો વારનો ભાવ તાકાનો ભાવ

૪૫ ૪૦" શ. ૦-૬-૩ શ. ૫-૧૧-૬

૫૦ ૫૦" શ. ૦-૧૦-૬ શ. ૬-૭-૬

૫૪ ૪૮" શ. ૦-૧૧-૮ શ. ૭-૩-૬

મસ્તામાં મસ્તી ખાદી

ખરીદીને પણ તમે હિંદુસ્તાનના અનેક

હુધાનેને અન્ય આખી વંદો છો

કોટ, પાટલૂન, પહેરણ, ચટ્ટી

અનેક ઉપયોગમાં આવે તેવી

ધોલેલ ખાદી

૧૫ થી ૧૬ વારના તાકા પનો ઇંચ ૩૦

જાત નં. ૫૪ વારનો ભાવ તાકાની રકમ

૧૦ શ. ૦-૬-૩ શ. ૫-૧૪-૬

૨૦ , ૦-૬-૦ , ૫-૧૦-૦

૩૦ ૦-૫-૬ ૫-૩-૩

પનો ઇંચ ૨૭ - જાત નં. ૭૦

તામના વારનો ભાવ

શ. ૪-૦-૩ શ. ૦-૪-૩

સુદ્ધ ધોલાઈની ખાદી

તાકામા વાર ૧૫ થી ૨૦ - પનો ઇંચ ૨૭

૧ વારના શ. ૦-૪-૦ રૂબ.

પંજબની હુલાલ

તથા

નેપકિન

— હન્ટકોમ કુવાન —

ઉપયોગ માથ , બાવનમનો ભાવ ડાઝનનો

વિંટાળવા ૧૧૪x૩૧" શ. ૦ ૧૫ ૩ ૧૧-૫-૦

પહેરવા ૧૧૪x૨૭" , ૦ ૧૦- ૭-૧૫-૦

માફ કરવા ૧૪x૨૭" , ૦-૬-૦ ૬ ૧૦-૦

નાહીને પહેરવા ૨x૩૬" , ૧-૩-૩ ૧૪-૫-૦

પરતા માપના

હન્ટકોમ નેપકિન

— સાફરક માટે —

માથ બાવનમનો ભાવ ડાઝનનો

૩૬"x૨૨" શ. ૦-૬-૩ - ૪-૬-૦ -

૨૨"x૨૨" , ૦-૪-૬ ૩-૪-૦

શુદ્ધ સ્વદેશી-રેશમ

— રેશમી સાડીઓ —

તરફેવાર સાડીઓ, ૬ વાર x ૪૫ ઈંચ
છાપેલ કિનારી સાડીઓ

સરેં પોતના	રૂ ૧૭-૪-૦
રંગીન પોતના	રૂ ૧૮-૪-૦
રંગીન પોત તથા બાથલુ બાતના	રૂ ૧૯-૪-૦

૬ x ૫૦ ની સાડીઓ

રંગીન પોત તથા તરફેવાર છાપેલ કિનાર રૂ	૨૧-૧૨-૦
૧૫ તથા વેનાતરફેવાર છાપેલ પોતની સાડીના	રૂ ૨૯-૪-૦
રંગીન પોત તથા વચ્ચે ભાત	રૂ ૨૪-૮-૦

— અન્ય ભાતીય-રેશમી બ્લાઝિઝ —

દરેક ટુકડા એક બ્લાઝિઝ થા એક પોતનાને પૂરા માપનો હોય છે
બ્લાઝિઝ અથવા પોતના સિવરામી લેવાય છે

છાપમમની રંગત	કિંમત દરેકની
બાથલુની તરાહની છાપ	રૂ ૩-૨-૦
રંગબેરંગી કોર તથા છુટાવાળું	રૂ ૩-૨-૦
ફેન્સી તરાહની રંગીન તથા વેના ભાતની છાપ	રૂ ૪-૧૨-૦

— રેશમી રૂબાંચ —

વિધવિધ ભાતમા છાપેલ રંગીન તથા સરેંક	રૂ ૦-૧૪-૦ થી
ચાતુ સરેંક ભાત ૨૨ x ૨૨	રૂ ૧-૦-૦ સુધી
વિવિધ ભાત ૨૨ x ૨૨	રૂ ૧-૬-૦
૨૨ x ૨૨	રૂ ૧-૧૪-૦

— ક્ષીડિયોગી રેશમી રૂબાંચ —

માપ	નંગના
૧૨ x ૧૨	રૂ ૧-૨-૦
૧૮ x ૧૮	રૂ ૧-૮-૦

દગવા મારે રેશમી કાપડ

પનો ધમ ડફ ભવ વારના રૂ ૫-૮-૦

— પલખની છાપેલ લજમ —

આર્થિક તગડો — ૫૮ વણાટ

	માપ	ભાવ નંગના
નજી રંગમાં છાપેલ	૪ વાર x ૩ વાર	રૂ ૧૧-૧૨-૦
	૩ વાર x ૫૪	રૂ ૫-૮-૦
બે રંગમાં છાપેલ	૪ વાર x ૩ વાર	રૂ ૬-૧૩-૦
	૩ વાર x ૫૪	રૂ ૩-૨-૦

સૂચના—૧ બહારગામના કોર્ડર વી પી થી ચોકલાએ

૨ બહારગામથી માપ મગાવનારે રૂપ રકા લેટલી કિંમત ઓર્ડર સાથે અવરખ ડાકલથી નોંધવો

૩ એક આનાની પોરતી ટિકિટ મળેથી નમનાઓ મોકલવામાં આવશે

૪ બહારગામથી મગાવનારે લોકલ વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવું

સઘળો પત્રવ્યવહાર — ખાદી બજાર, નં ૩૯૬ મવબદિવી રોડ, મુબર્ક નં ૨, એ સરનામે કરવો.

મરમ કાપડનું ઉત્પત્તિક — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, ધોળગર (કાશ્મીર) મગનામુ અગ્રેજીમાં કરવું

તારવ સંનામ —

KHADISHOP

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (રેવનુ વિભાગ)

ખાદી બજાર, ઠ ૬, કાલખાદેવી રોડ, મુબર્ક નં ૨.

પ્રાસંગિક—મુબારક મરનશાહ રેવ 'ખાદી પત્રિકા' આગમી રીડ રોડ અમ (૧૫)

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

મધ = તથા = કે સર

કેસર — હિન્દ ભરમા માત્ર કાશ્મીર એક જ પ્રદેશ છે કે જ્યાંના
ખેતરોમા કેસરનો પાક કુ રતી નીપજે છે

સ્વદેશી અને પવિત્ર કેસર તરીકે

આ એક જ ભત હિંદમા છે

કાશ્મીરમા ભાગરની સાખા હોવાને કારણે કુદરતનો એ
પાક સીધા ખેતર પરથી ખરીદી કરી ભતી
દેખરેખ હેઠળ લાવનામા આવે છે

શુદ્ધ પવિત્ર અને એક જ સ્વદેશી

— કે મર —

બાટલીઓમા પક થય છે

તોલા	ના	૧	૨	૫	૧૦	૨૦
ભાવ રૂ	૦-૧૨-૦	૧-૮-૦	૩-૦-૦	૭-૪-૦	૧૪-૨-૦	૨૭-૪-૦

છૂટકે કેસર — એક રતના રૂ ૫૨-૦-૦
જમ્યાખધનું પેકિંગ ખર્ચ જુડુંમધ — કાશ્મીરના જગતો વિશાળ છે આ જગતોમા ૧૫
અને ૨૫ મોડા પ્રમાણમા હોય છેમધમાખીને મધનો રમ લેના અને મધપ્રકામા ભરવા
કુદરતની આવી મગવડ હિન્દના ખીજ
ભાગોમા ભાગ્યે જ છેમરપ્રકા — કાશ્મીરના ગામડાઓમા મધપૂ ૧ ઉઠેરી મધનો
સમ્રદ કરે છે આ ગામડાઓ સાથે ખાદી વિભાગને
અંગે ભારતી કાશ્મીર સાખાનો સંપર્ક હોવાથી
ભતી દેખરેખ નીચે મધ એમકુ મરાઈ છેચોખવા — આ મધ સાચીય પદ્ધતિએ સાફસર થતું હોવાથી
દવામા C.P.I. થી છે

બાટલીમા રતના	ના	૧ (ખાસ રેવદારબાટલી)	૨
ભાવ રૂ	૦-૧૨-૦	૧-૪-૦	૧-૧૪-૦
જમ્યાખધ	૧૦ રતના	૨૦ રતના	૪૦ રતના
	૮-૮-૦	૧૬-૦-૦	૩૨-૦-૦

જમ્યાખધનું પેકિંગ ખર્ચ જુડું